EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, XXX
[…](2021) XXX draft

KOMISIJOS KOMUNIKATAS

Valstybės pagalbos žemės bei miškų ūkio sektoriuose ir kaimo vietovėse gairės

LT

KOMISIJOS KOMUNIKATAS

Valstybės pagalbos žemės bei miškų ūkio sektoriuose ir kaimo vietovėse gairės

Turinys

I DALIS. BENDROSIOS NUOSTATOS 6

1 skyrius. Įvadas 6

2 skyrius. Taikymo sritis ir apibrėžtys 8

2.1. BŽŪP poveikis taikymo sričiai 8

2.2. Taikymo sritis 9

2.3. Horizontaliosios taisyklės ir pagalbos priemonės, taikytinos žemės bei miškų ūkio sektoriuose ir kaimo vietovėse 11

2.4. Apibrėžtys 13

3 skyrius. Bendrieji vertinimo principai 19

3.1. Pirma sąlyga – pagalba skatina ekonominės veiklos plėtrą 21

3.1.1. Remiama ekonominė veikla 21

3.1.2. Skatinamasis poveikis 21

3.1.3. Draudimas pažeisti atitinkamas Sąjungos teisės nuostatas ir bendruosius principus 24

3.2. Antra sąlyga – pagalba netrikdo prekybos sąlygų taip, kad prieštarautų bendram interesui 24

3.2.1. Valstybės intervencijos poreikis 25

3.2.2. Pagalbos tinkamumas 25

3.2.3. Pagalbos proporcingumas 26

3.2.4. Skaidrumas 30

3.2.5. Nederamas neigiamas poveikis konkurencijai ir prekybai 31

3.2.6. Teigiamo ir neigiamo pagalbos poveikio palyginimas (pusiausvyros tyrimas)34

II DALIS. PAGALBOS KATEGORIJOS 36

1 skyrius. Pagalba įmonėms, vykdančioms pirminės žemės ūkio gamybos, perdirbimo ir prekybos žemės ūkio produktais veiklą 36

1.1. Į kaimo plėtros priemones panašios priemonės 36

1.1.1. Investicinė pagalba 36

1.1.1.1. Pagalba investicijoms į žemės ūkio valdas, susijusias su pirmine žemės ūkio gamyba 36

1.1.1.2. Pagalba investicijoms, kuriomis siekiama išsaugoti žemės ūkio valdose esantį kultūros ir gamtos paveldą 41

1.1.1.3. Pagalba su ūkio pastatų perkėlimu susijusioms investicijoms 41

1.1.1.4. Pagalba su žemės ūkio produktų perdirbimu ir prekyba žemės ūkio produktais susijusioms investicijoms 42

1.1.2. Jaunųjų ūkininkų veiklos pradžios ir žemės ūkio veiklos pradžios pagalba . 43

1.1.3. Žemės ūkio sektoriaus gamintojų grupių ir organizacijų veiklos pradžios pagalba 43

1.1.4. Agrarinės aplinkosaugos ir klimato srities įsipareigojimų įgyvendinimo pagalba 44

1.1.5. Gyvūnų gerovės įsipareigojimų įgyvendinimo pagalba 47

1.1.6. Pagalba, skiriama dėl nepalankių konkrečios vietovės sąlygų, susidariusių dėl tam tikrų privalomų reikalavimų 49

1.1.7. Pagalba vietovėms, kuriose esama gamtinių ar kitų specifinių su vietove susijusių kliūčių 50

1.1.8. Ekologinio ūkininkavimo pagalba 50

1.1.9. Pagalba žemės ūkio produktų kokybės sistemose dalyvaujantiems gamintojams ... 52

1.1.10. Techninės paramos teikimo žemės ūkio sektoriuje pagalba 53

1.1.10.1. Pagalba keitimosi žiniomis ir informavimo veiklai 54

1.1.10.2. Konsultavimo paslaugų teikimo pagalba 55

1.1.10.3. Pavadavimo ūkyje paslaugų teikimo pagalba 56

1.1.11. Bendradarbiavimo žemės ūkio sektoriuje skatinimo pagalba 57

1.2. Rizikos ir krizių valdymas 58

1.2.1. Žemės ūkio produkcijai arba žemės ūkio gamybos priemonėms padarytos žalos kompensavimo ir žalos prevencijos pagalba 59

1.2.1.1. Gaivalinių nelaimių ar ypatingų įvykių padarytos žalos kompensavimo pagalba 59

1.2.1.2. Nepalankių klimato reiškinių, kurie gali būti prilyginami gaivalinėms nelaimėms, padarytos žalos kompensavimo pagalba ... 61

1.2.1.3. Gyvūnų ligų, augalų kenkėjų ir Sąjungai susirūpinimą keliančių invazinių svetimų rūšių bei valstybei narei susirūpinimą keliančių invazinių svetimų rūšių plitimo prevencijos, kontrolės ir likvidavimo išlaidų kompensavimo pagalba ir gyvūnų ligų, augalų kenkėjų ir Sąjungai susirūpinimą keliančių invazinių svetimų rūšių bei valstybei narei susirūpinimą keliančių invazinių svetimų rūšių padarytos žalos kompensavimo pagalba ... 63

1.2.1.4. Pagalba už kritusius gyvulius ... 67

1.2.1.5. Saugomų gyvūnų padarytos žalos kompensavimo pagalba ... 68

1.2.1.6. Draudimo įmokų mokėjimo pagalba ... 69

1.2.1.7. Finansinių įnašų į savitarpio pagalbos fondus kompensavimo pagalba ... 70

1.2.2. Gamybos pajėgumų atsisakymo pagalba ... 71

1.2.2.1. Pajėgumų atsisakymas dėl gyvūnų, augalų ar žmonių sveikatos, sanitarijos, etinių ir su aplinka ar klimatu susijusių priežasčių ... 71

1.2.2.2. Pajėgumų atsisakymas dėl kitų priežasčių ... 72

1.3. Kitų rūšių pagalba žemės ūkio sektoriuje ... 73

1.3.1. Pagalba gyvulininkystės sektoriui ... 73

1.3.2. Žemės ūkio produktų pardavimo skatinimo priemonių taikymo pagalba ... 74

1.3.3. Pagalba atokiausiems regionams ir mažosioms Egėjo jūros saloms ... 77

1.3.4. Žemės ūkio reikmėms naudojamos žemės konsolidavimo pagalba ... 78

1.3.5. Pagalba moksliniams tyrimams ir plėtrai žemės ūkio sektoriuje ... 78

2 skyrius. Pagalba miškų ūkio sektoriui ... 79

2.1. Investicijos į miško plotų plėtrą ir miškų gyvybingumo gerinimą ... 80

2.1.2. Agrarinės miškininkystės sistemų diegimo, atkūrimo arba atnaujinimo pagalba ... 82

2.1.3. Miškų gaisrų, gaivalinių nelaimių, nepalankių klimato reiškinių, kurie gali būti prilyginami gaivalinėms nelaimėms, kitų nepalankių klimato reiškinių, augalų kenkėjų, katastrofinių įvykių ir su klimato kaita susijusių įvykių miškams daromos žalos prevencijos ir likvidavimo pagalba ir pagalba investicijoms, skirtoms gerai miškų būklei palaikyti ... 83

2.1.4. Pagalba investicijoms, kuriomis didinamas miškų ekosistemų atsparumas ir aplinkosauginė vertė ... 84

2.1.5. Pagalba investicijoms į miškų ūkio technologijas ir miško produktų perdirbimą, kaupimą bei prekybą jais ... 84

2.1.6. Pagalba investicijoms į infrastruktūrą, susijusią su miškų ūkio plėtra, modernizavimu arba pritaikymu ... 85

2.2. Pagalba, skiriama dėl nepalankių konkrečios vietovės sąlygų, susidariusių dėl tam tikrų privalomų reikalavimų laikymosi miškų plotuose ... 85

2.3. Miškų aplinkosaugos ir klimato srities paslaugų teikimo ir miškų išsaugojimo pagalba ... 86

2.4. Pagalba keitimosi žiniomis ir informavimo veiklai miškų ūkio sektoriuje ... 87

2.5. Miškų ūkio sektoriaus konsultavimo paslaugų teikimo pagalba ... 88

2.6. Bendradarbiavimo miškų ūkio sektoriuje skatinimo pagalba ... 88

2.7. Miškų ūkio sektoriaus gamintojų grupių ir organizacijų veiklos pradžios pagalba 90

2.8. Kita pagalba miškų ūkio sektoriui, kuria siekiama ekologinių, apsaugos ir rekreacinių tikslų ... 91

2.8.1. Pagalba konkrečiai miškų ūkio veiklai ir intervencinėms priemonėms, kurių pirminis tikslas – padėti išsaugoti arba atkurti miškų ekosistemą ir biologinę įvairovę ar tradicinį kraštovaizdį ... 91

2.8.2. Dirvožemio kokybės išlaikymo bei gerinimo ir subalansuoto bei sveiko medžių augimo užtikrinimo miškų ūkio sektoriuje pagalba ... 92

2.8.3. Natūralių miško takų, kraštovaizdžio elementų bei ypatybių ir natūralių gyvūnų buveinių atkūrimas bei priežiūra miškų ūkio sektoriuje ... 92

2.8.4. Pagalba kelių priežiūrai, siekiant išvengti miškų gaisrų ... 92

2.8.5. Saugomų gyvūnų miškams padarytos žalos kompensavimo pagalba ... 92

2.9. Pagalba miškų ūkio sektoriui, suderinta su žemės ūkio pagalbos priemonėmis ... 93

2.9.1. Pagalba moksliniams tyrimams ir plėtrai miškų ūkio sektoriuje ... 94

2.9.2. Miškų ūkio paskirties žemės konsolidavimo pagalba ... 95

3 skyrius. Pagalba kaimo vietovėms, bendrai finansuojama EŽŪFKP lėšomis arba teikiama kaip papildomas tokių bendrai finansuojamų priemonių nacionalinis finansavimas ... 95

III DALIS. PROCEDŪRINIAI KLAUSIMAI ... 96

1. *Pagalbos schemų taikymo trukmė ir vertinimas* ... 96

2. *Nuostata dėl peržiūros* ... 96

3. *Ataskaitų teikimas ir stebėjimas* ... 97

4. *Gairių taikymas* 97

5. *Pasiūlymai dėl atitinkamų priemonių* 98

I DALIS. BENDROSIOS NUOSTATOS

1 skyrius. Įvadas

(1) Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – Sutartis) 107 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad „[i]šskyrus tuos atvejus, kai Sutartys nustato kitaip, valstybės narės arba iš jos valstybinių išteklių bet kokia forma suteikta pagalba, kuri, palaikydama tam tikras įmones arba tam tikrų prekių gamybą, iškraipo konkurenciją arba gali ją iškraipyti, yra nesuderinama su vidaus rinka, kai ji daro įtaką valstybių narių tarpusavio prekybai“. Nors Sutartyje nustatytas principas, kad valstybės pagalba yra draudžiama, tam tikrais atvejais tokia pagalba gali būti suderinama su vidaus rinka pagal Sutarties 107 straipsnio 2 ir 3 dalis.

(2) Remiantis Sutarties 107 straipsnio 2 dalies b punktu, valstybės pagalba gaivalinių nelaimių ar kitų ypatingų įvykių padarytai žalai atitaisyti žemės ir miškų ūkio sektoriuose yra suderinama su vidaus rinka.

(3) Remdamasi Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punktu, Komisija gali laikyti, kad pagalba, kuria siekiama skatinti ekonominę žemės bei miškų ūkio sektorių ir kaimo vietovių plėtrą, yra suderinama su vidaus rinka su sąlyga, kad tokia pagalba nedaro neigiamo poveikio prekybos sąlygoms.

(4) Pagal Sutarties 42 straipsnį, konkurencijos taisyklės žemės ūkio produktų gamybai ir prekybai taikomos tik tokiu mastu, kokį nustato Europos Parlamentas ir Taryba.

(5) Šiose gairėse Komisija nustato kriterijus, pagal kuriuos nustatomos Sutarties 107 straipsnio 3 dalies sąlygas tenkinančios sritys, kurios gali būti laikomos suderinamomis su vidaus rinka. Kalbant apie pagalbą, kuri skiriama pagal 107 straipsnio 2 dalies b punktą, šiose gairėse nustatomos sąlygos, kuriomis priemonė, laikoma pagalba, kuria siekiama atitaisyti gaivalinių nelaimių ar ypatingų įvykių padarytą žalą, yra suderinama su vidaus rinka.

(6) Valstybės pagalba, kuria siekiama skatinti ekonominę žemės bei miškų ūkio sektorių ir kaimo vietovių plėtrą, yra įtvirtinta platesnėje bendroje žemės ūkio politikoje (BŽŪP). Pagal BŽŪP Sąjunga teikia finansinę paramą žemės bei miškų ūkio sektoriams ir kaimo vietovėms. Kadangi ekonominis valstybės pagalbos poveikis nepriklauso nuo to, ar pagalbą (net jos dalį) finansuoja Sąjunga, ar ją finansuoja tik valstybė narė, Komisija mano, kad jos valstybės pagalbos kontrolės politika ir parama, skiriama pagal Sąjungos vykdomą bendrą žemės ūkio politiką, turėtų būti iš esmės suderintos ir susietos. Todėl, kai Komisija taiko ir aiškina šiose gairėse nustatytas taisykles, susijusias su konkrečiomis pagalbos schemomis, ji atsižvelgia į BŽŪP taisykles.

(7) Su BŽŪP susijusios valstybės pagalbos sričiai ypač svarbūs yra šie Sąjungos teisės aktai:

(a) Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1144/2014 dėl informacijos apie žemės ūkio produktus teikimo ir jų pardavimo skatinimo priemonių, įgyvendinamų vidaus rinkoje ir trečiosiose šalyse, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 3/2008[1];

[1] OL L 317, 2014 11 4, p. 56.

(b) 2013 m. kovo 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 228/2013, kuriuo nustatomos specialios žemės ūkio priemonės atokiausiems Sąjungos regionams ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 247/2006[2] ir 2013 m. kovo 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 229/2013, kuriuo nustatomos specialios žemės ūkio priemonės mažosioms Egėjo jūros saloms ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1405/2006[3][4];

(c) ... m. ... ... d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) …/..., kuriuo nustatomos valstybių narių pagal bendrą žemės ūkio politiką rengtinų strateginių planų (BŽŪP strateginių planų), finansuotinų iš Europos žemės ūkio garantijų fondo (EŽŪGF) ir iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP), rėmimo taisyklės ir panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (ES) Nr. 1305/2013 ir (ES) Nr. 1307/2013[5] (toliau – [SPR];

(d) … m. … … d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) …/... dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos, kuriuo panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 1306/2013[6];

(e) 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1308/2013, kuriuo nustatomas bendras žemės ūkio produktų rinkų organizavimas ir panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 922/72, (EEB) Nr. 234/79, (EB) Nr. 1037/2001 ir (EB) Nr. 1234/2007[7].

(8) BŽŪP pagrįsta dviem ramsčiais (EŽŪGF ir EŽŪFKP) – jie kartu yra Sąjungos ūkininkams teikiamos paramos pagrindas, kuriuo remiantis visoje Sąjungoje užtikrinamas tvarus ūkininkavimas.

(9) Pagal Sutarties 39 straipsnio 1 dalį, BŽŪP tikslai – didinti žemės ūkio našumą, užtikrinti deramą žemės ūkiu besiverčiančios bendruomenės gyvenimo lygį, stabilizuoti rinkas ir užtikrinti vartotojams priimtinas tiekiamos produkcijos kainas. Pagal Sutarties 39 straipsnio 2 dalį, kuriant bendrą žemės ūkio politiką ir numatant konkrečius jos įgyvendinimo būdus, turi būti atsižvelgiama į:

(a) žemės ūkio veiklos savitumą, kuris priklauso nuo žemės ūkio socialinės struktūros ir nuo struktūrinių bei gamtinių įvairių žemės ūkio regionų skirtumų;

(b) tai, kad atitinkami pokyčiai turi vykti palaipsniui;

(c) tai, kad žemės ūkis valstybėse narėse yra glaudžiai susijęs su visa ekonomika.

(10) Siekiant toliau gerinti darnų vystymąsi ūkininkavimo, maisto produktų ir kaimo vietovių srityse, BŽŪP tikslais po 2020 m. labiausiai siekiama skatinti pažangų, konkurencingą, atsparų ir įvairų žemės ūkio sektorių, užtikrinant ilgalaikį aprūpinimą maistu, remti ir stiprinti aplinkos apsaugą ir klimato srities veiksmus, prisidėti prie Sąjungos aplinkos ir klimato srities tikslų įgyvendinimo ir gerinti socioekonominę aplinką kaimo vietovėse. Tie bendrieji tikslai papildomi visa apimančiu tikslu modernizuoti sektorių skatinant žinias, inovacijas ir

---

2 OL L 78, 2013 3 20, p. 23.

3 OL L 78, 2013 3 20, p. 41.

4 OL L 78, 2013 3 20, p. 41.

5 (OL nuoroda [dar nepriimtas]).

6 (OL nuoroda [dar nepriimtas]).

7 OL L 347, 2013 12 20, p. 671.

skaitmenizaciją žemės ūkyje ir kaimo vietovėse ir jais dalijantis, taip pat skatinant jų įgyvendinimą. Bendrųjų BŽŪP tikslų siekiama įgyvendinant šiuos konkrečius tikslus:

a) remti perspektyvias ūkių pajamas ir žemės ūkio sektoriaus atsparumą visoje Sąjungoje, siekiant didinti ilgalaikį aprūpinimą maistu ir žemės ūkio įvairovę, taip pat užtikrinti žemės ūkio gamybos ekonominį tvarumą Sąjungoje;

b) labiau orientuotis į rinką ir didinti ūkių konkurencingumą tiek trumpuoju, tiek ilguoju laikotarpiu, be kita ko, daugiau dėmesio skiriant moksliniams tyrimams, technologijoms ir skaitmenizacijai;

c) gerinti ūkininkų padėtį vertės grandinėje;

d) prisidėti prie klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos, be kita ko, mažinant išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir didinant anglies dioksido sekvestraciją, taip pat skatinant tvariosios energijos naudojimą;

e) skatinti darnų vystymąsi ir veiksmingą gamtos išteklių, tokių kaip vanduo, dirvožemis ir oras, valdymą, be kita ko mažinant priklausomybę nuo cheminių medžiagų;

f)prisidėti prie biologinės įvairovės nykimo sustabdymo ir jos didinimo, gerinti ekosistemines paslaugas ir išsaugoti buveines bei kraštovaizdžius;

g) pritraukti ir išlaikyti jaunuosius ūkininkus bei kitus naujus ūkininkus ir sudaryti palankesnes sąlygas tvariai verslo plėtrai kaimo vietovėse;

h) skatinti užimtumą, augimą, lyčių lygybę, įskaitant moterų dalyvavimą ūkininkavimo veikloje, socialinę įtrauktį ir vietos plėtrą kaimo vietovėse, įskaitant žiedinę bioekonomiką ir tvarų miškų ūkį;

i) gerinti tai, kaip Sąjungos žemės ūkio sektorius tenkina visuomenės poreikius, susijusius su maistu ir sveikata, įskaitant aukštos kokybės, saugius ir maistingus maisto produktus, pagamintus tvariu būdu, mažinti maisto atliekų kiekį, didinti gyvūnų gerovę ir kovoti su atsparumu antimikrobinėms medžiagoms.

2 skyrius. Taikymo sritis ir apibrėžtys

2.1. BŽŪP poveikis taikymo sričiai

(11) Laikantis Sutarties 42 straipsnio, Sutarties I priede išvardytų produktų atveju Sutarties 107–109 straipsniuose išdėstytos valstybės pagalbos taisyklės taikomos tik Europos Parlamento ir Tarybos nustatyta apimtimi.

(12) Pagal Reglamento XXX [SPR] 131 straipsnio 1 dalį ir Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 211 straipsnio 1 dalį valstybės pagalbos taisyklės taikomos žemės ūkio produktų gamybai ir prekybai tais produktais. Tačiau esama įvairių šio bendrojo principo taikymo išimčių, kurios nustatytos, be kita ko, Reglamento (ES) Nr. 228/2013 23 straipsnyje, Reglamento (ES) Nr. 229/2013 17 straipsnyje, Reglamento (ES) Nr. XXX [SPR] 131 straipsnio 2 dalyje, Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 211 straipsnio 2 dalyje ir Reglamento (ES) Nr. 1144/2014 27 straipsnyje.

(13) Kalbant apie paramą, skiriamą pagal Reglamentą XXX [SPR], to reglamento 131 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad valstybės pagalbos taisyklės netaikomos paramai, valstybių narių skiriamai pagal tą reglamentą ir laikantis jo nuostatų, taip pat netaikomos papildomam nacionaliniam finansavimui, kuris patenka į Sutarties 42 straipsnio taikymo sritį.

(14) Todėl valstybės pagalbos taisyklės netaikomos bendram paramos kaimo plėtrai finansavimui (EŽŪFKP daliai ir nacionalinei daliai) arba papildomam nacionaliniam tokios paramos finansavimui, jei tam tikra intervencinė priemonė

yra susijusi su žemės ūkio veikla, patenkančia į Sutarties 42 straipsnio taikymo sritį, ir yra numatyta BŽŪP strateginiame plane.

(15) Tačiau valstybės pagalbos taisyklės visa apimtimi taikomos visoms bendrai finansuojamoms intervencinėms priemonėms (EŽŪFKP daliai ir nacionalinei daliai) ir papildomam nacionaliniam tokių intervencinių priemonių finansavimui, skiriamam Sutarties 42 straipsnio taikymo sričiai nepriskirtoms priemonėms, kurioms taikomas Reglamentas (ES) Nr. XXX [SPR], t. y. šiais atvejais: a) intervencinėms priemonėms, kuriomis remiama veikla kaimo vietovėse, ir b) miškų ūkio sektoriaus intervencinėms priemonėms.

(16) Valstybės pagalbos taisyklės taikomos, jeigu valstybė narė ketina finansuoti priemonę, sukurtą pirmiausia pagal tam tikros kaimo plėtros intervencinės priemonės sąlygas (toliau – į kaimo plėtros priemones panaši priemonė) ir finansuojamą tik nacionalinėmis lėšomis (t. y. be bendro finansavimo EŽŪFKP lėšomis), neatsižvelgiant į tai, ar priemonė patenka į Sutarties 42 straipsnio taikymo sritį.

2.2. Taikymo sritis

(17) Komisija taikys šias gaires pagalbos schemoms ir individualiai pagalbai.

(18) Šios gairės taikomos valstybės pagalbai pirminei žemės ūkio gamybai, žemės ūkio produktų perdirbimui, kurio rezultatas – kitas žemės ūkio produktas, ir prekybai žemės ūkio produktais.

(19) Remiantis bendraisiais principais, nustatytais šios dalies 2.1 skirsnyje, taip pat siekiant užtikrinti suderinamumą su kaimo plėtros politika ir padėti laikytis valstybės pagalbos taisyklių, tikslinga įtraukti tam tikras kaimo plėtrai skirtas intervencines priemones, kurios nepatenka į Sutarties 42 straipsnio taikymo sritį (bendrai finansuojamas EŽŪFKP lėšomis arba papildomomis nacionalinėmis lėšomis), taip pat į kaimo plėtros priemones panašias priemones, kurios finansuojamos tik nacionalinėmis lėšomis. Todėl šios gairės taikomos ne tik žemės ūkio sektoriui – jose dar nustatyti suderinamumo kriterijai, taikomi pagalbai miškų ūkio sektoriui ir pagalbai kaimo vietovėse veiklą vykdančioms įmonėms, kuri nepatenka į Sutarties 42 straipsnio taikymo sritį.

(20) Analizuodama valstybės pagalbą ir jos suderinamumą su bendraisiais valstybės pagalbos principais Komisija, kiek įmanoma, atsižvelgs į Reglamente (ES) Nr. XXX [SPR] ir jo deleguotuosiuose bei įgyvendinimo aktuose nustatytas sąlygas.

(21) Į šių gairių taikymo sritį patenka šių kategorijų pagalba:

(a) žemės ūkio sektoriaus priemonės, finansuojamos tik nacionalinėmis lėšomis:

i) į kaimo plėtros priemones panašios priemonės, kurioms netaikomi BŽŪP strateginiai planai (II dalies 1.1 skirsnis);

ii) i punkte nenurodytos priemonės, kurios nepatenka į Reglamento (ES) Nr. XXX [SPR] taikymo sritį (pavyzdžiui, kai kurios rizikos ir krizių valdymo priemonės, pagalba gyvulininkystės sektoriui ir tam tikros pardavimo skatinimo priemonės) (II dalies 1.2 ir 1.3 skirsniai);

(b) pagalba miškų ūkio sektoriui (II dalies 2 skyrius), kuri gali būti:

i) skiriama tokiai kaimo plėtrai skirtai intervencinei priemonei pagal BŽŪP strateginį planą arba kaip papildomas nacionalinis finansavimas arba

ii) finansuojama tik nacionalinėmis lėšomis;

(c) pagalba kaimo vietovėse veiklą vykdančioms įmonėms, kuri gali būti teikiama kaip:

i) į BŽŪP strateginį planą įtraukta intervencinė priemonė, bendrai finansuojama EŽŪFKP lėšomis pagal Reglamentą (ES) Nr. XXX [SPR] ir laikantis jo nuostatų, jei valstybės pagalbos priemonė, apie kurią būtina pranešti, yra tapati į BŽŪP strateginį planą įtrauktai intervencinei priemonei (II dalies 3 skyrius), arba

ii) papildomas nacionalinis finansavimas, susijęs su intervencine priemone, taikoma pagal BŽŪP strateginį planą (II dalies 3 skyrius).

(22) Šios gairės taikomos pagalbai MVĮ, taigi, iš principo, ir didelėms įmonėms. Tačiau didelėms įmonėms rinkos nepakankamumas paprastai daro mažesnį poveikį nei MVĮ. Be to, yra didesnė tikimybė, kad žemės bei miškų ūkio sektoriuose ir kaimo vietovėse veiklą vykdančios didelės įmonės turės didelę įtaką rinkoje, todėl konkrečiais atvejais pagalba didelėms įmonėms gali ypač iškreipti konkurenciją ir prekybą vidaus rinkoje. Kadangi pagalba žemės bei miškų ūkio sektoriuose ir kaimo vietovėse veiklą vykdančioms didelėms įmonėms ir kitoms didelėms įmonėms gali panašiai iškreipti konkurenciją, šiose gairėse nustatytos didelėms įmonėms taikytinos valstybės pagalbos taisyklės suderintos su bendrosiomis valstybės pagalbos taisyklėmis ir joms taikomi šios dalies 3 skyriuje nustatyti bendrieji vertinimo principai. Gyvulininkystės sektoriaus pagalbos priemonių, kurios nepatenka į Reglamento (ES) Nr. XXX [SPR] taikymo sritį, atžvilgiu Komisija tebesilaiko ankstesnės politikos, t. y. didelės įmonės turėtų būti pajėgios pačios padengti šių priemonių taikymo išlaidas. Todėl gyvulininkystės sektoriuje pagalba toliau skiriama tik MVĮ.

(23) Sunkumų patiriančios įmonės neįtrauktos į šių gairių taikymo sritį, išskyrus šiame punkte numatytas išimtis. Komisija mano, kad tais atvejais, kai įmonė patiria finansinių sunkumų, ir atsižvelgiant į tai, kad kyla grėsmė jos išlikimui, ji negali būti laikoma tinkama priemone siekti kitų viešosios politikos tikslų, kol bus užtikrintas jos gyvybingumas. Todėl, kai pagalbos gavėjas patiria finansinių sunkumų, kaip apibrėžta (32)63 punkte, pagalba bus vertinama pagal Gaires dėl valstybės pagalbos sunkumus patiriančioms įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti[8]. Tačiau valstybės pagalbos neteikimo finansinių sunkumų patiriančioms įmonėms principas netaikomas kompensacinei pagalbai, kuria siekiama atlyginti gaivalinių nelaimių ir ypatingų įvykių padarytą žalą, nurodytai II dalies 1.2.1.1 ir 2.1.3 skirsniuose, jeigu tokia pagalba suderinama su vidaus rinka pagal Sutarties 107 straipsnio 2 dalies b punktą. Jeigu žemės ir miškų ūkio sektoriuose veiklą vykdančios įmonės finansinius sunkumus sukėlė pavojingas įvykis, nurodytas II dalies 1.2.1.2, 1.2.1.3, 1.2.1.5, 2.1.3, 2.8.1 arba 2.8.5 skirsniuose, pagalba, kuria siekiama kompensuoti prevencijos išlaidas ar atitaisyti tokių pavojingų įvykių padarytus nuostolius ar žalą, taip pat pagalba, kuria siekiama padengti augalų kenkėjų išnaikinimo išlaidas, gali būti skiriama pagal šias gaires ir gali būti suderinama su vidaus rinka pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punktą. Be to, dėl visuomenės sveikatos apsaugos priežasčių ir nepaprastosios padėties į įmonės ekonominę padėtį nereikėtų atsižvelgti skiriant kritusių gyvulių sunaikinimo ir pašalinimo pagalbą, kaip nustatyta II dalies 1.2.1.4 skirsnyje, ir II

[8] Komisijos komunikatas „Gairės dėl valstybės pagalbos sunkumų patiriančioms ne finansų įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti“ (OL C 249, 2014 7 31, p. 1).

dalies 1.2.1.3 skirsnio (371) ir (372) punktuose nurodytų gyvūnų ligų prevencijos, kontrolės ir likvidavimo priemonių įgyvendinimo pagalbą. Be to, šis principas netaikomas II dalies 1.1.10.1 ir 2.4 skirsniuose nurodytiems informavimo veiksmams ir II dalies 1.3.2 skirsnyje nustatytoms bendro pobūdžio pardavimo skatinimo priemonėms.

(24) Šios gairės netaikomos pagalbai, susijusiai su žemės ūkio produktais, kaip jie suprantami pagal PPO sutarties dėl žemės ūkio 1 priedą, kai ji yra toje sutartyje apibrėžta eksporto subsidija. Be to, jos taip pat netaikomos su tokiais produktais susijusiai pagalbai, kai ji yra eksporto finansavimo parama, kurią teikia vyriausybė arba bet kuri viešoji organizacija taikydama 2015 m. gruodžio 19 d. PPO ministrų sprendimą dėl konkurencijos eksporto srityje[9], jeigu ji neatitinka tam tikrų to sprendimo 15 punkto reikalavimų dėl ilgiausio grąžinimo termino ir finansavimo savomis lėšomis.

(25) Vertindama pagalbą, skirtą įmonei, neįvykdžiusiai vykdomojo rašto sumoms susigrąžinti, kuris išduotas Komisijai priėmus sprendimą, kuriuo pagalba skelbiama neteisėta ir nesuderinama su vidaus rinka, Komisija atsižvelgs į pagalbos sumą, kuri dar nesusigrąžinta[10]. Tai netaikytina pagalbai, kuria pagal Sutarties 107 straipsnio 2 dalies b punktą kompensuojama gaivalinių nelaimių ir ypatingų įvykių padaryta žala.

(26) Atkreipiamas valstybių narių dėmesys į tai, kad apie finansavimo sistemą, pavyzdžiui, parafiskalinių mokesčių taikymą, turėtų būti pranešama, jei sistema yra neatskiriama pagalbos priemonės dalis[11].

(27) Komisija vertins visas pagalbos priemones, kurioms netaikomos šios gairės arba kurios nors kitos valstybės pagalbą reglamentuojančios atitinkamos taisyklės, kiekvienu atveju atskirai, tiesiogiai remdamasi Sutarties 107 straipsnio 2 dalies b punktu ir 107 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Sutarties 107, 108 ir 109 straipsniuose nustatytas taisykles ir BŽŪP, taip pat pagal analogiją su šiomis gairėmis (kai įmanoma). Valstybės narės, pranešančios apie valstybės pagalbą, nepatenkančią į šių gairių taikymo sritį, turės įrodyti, kad ta valstybės pagalba atitinka šios dalies 3 skyriuje nustatytus bendruosius vertinimo principus. Komisija tokias priemones patvirtins tik jei teigiamas poveikis sektoriaus plėtrai bus aiškiai didesnis už konkurencijos iškraipymo vidaus rinkoje ir poveikio valstybių narių tarpusavio prekybai riziką.

2.3. Horizontaliosios taisyklės ir pagalbos priemonės, taikytinos žemės bei miškų ūkio sektoriuose ir kaimo vietovėse

(28) Iš principo, siekiant supaprastinti valstybės pagalbos taisykles ir dėl to, kad žemės bei miškų ūkio sektoriuose ir kaimo vietovėse veiklą vykdančios įmonės panašios į kitas įmones, į šias gaires įtrauktiems sektoriams taikomos bendrosios valstybės pagalbą reglamentuojančios priemonės, kuriose nustatyti pagalbos suderinamumo kriterijai. Tai visų pirma pasakytina apie Gaires dėl valstybės

---

9 WT/MIN(15)/45 — WT/L/980.

10 Šiuo atžvilgiu žr. Sprendimo *TWD Textilwerke Deggendorf GmbH prieš Komisiją*, sujungtos bylos T-244/93 ir T-486/93, EU:T:1995:160, 56 punktą.

11 Žr., *inter alia*: Sprendimo *Télévision française 1 (TF1) prieš Komisiją*, T-275/11, EU:T:2013:535, 41–44 punktus; Sprendimo *Streekgewest Westelijk Noord-Brabant*, C-174/02, EU:C:2005:10, 26 punktą; Sprendimo *DTS Distribuidora de Televisión Digital prieš Komisiją*, T-533/10, EU:T:2014:629, 50–52 punktus; Sprendimo *Essent Netwerk Noord BV*, C-200/06, EU:C:2008:413, 90 punktą.

pagalbos sunkumų patiriančioms ne finansų įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti[12], Valstybės pagalbos moksliniams tyrimams, technologinei plėtrai ir inovacijoms sistemą[13], 2022 m. valstybės pagalbos klimatui, aplinkos apsaugai ir energetikai gaires[14], Valstybės pagalbos plačiajuosčio ryšio tinklams diegti taisykles[15], Valstybės pagalbos rizikos finansų investicijoms skatinti gaires[16], Komisijos komunikatą „Valstybės pagalbos mokymui, apie kurią turi būti pranešta atskirai, suderinamumo analizės kriterijai“[17], Komisijos komunikatą „Valstybės pagalbos palankių sąlygų neturinčių ir neįgalių darbuotojų užimtumui, apie kurią turi būti pranešta atskirai, suderinamumo analizės kriterijai“[18] ir teisės aktus, susijusius su visuotinės ekonominės svarbos paslaugomis[19].

(29) (28) punkte nurodytos horizontaliosios priemonės taikomos žemės ūkio produktų gamybai, perdirbimui ir prekybai, išskyrus atvejus, kai šiose gairėse nustatytos specialios taisyklės. Šiose gairėse numatytos specialios pagalbos aplinkos apsaugai priemonės, pavyzdžiui, agrarinės aplinkosaugos ir klimato kaitos srities bei gyvūnų gerovės įsipareigojimų įgyvendinimo pagalba (II dalies 1.1.4 ir 1.1.5 skirsniai), pagalba, skiriama dėl nepalankių konkrečios vietovės sąlygų, susidariusių dėl tam tikrų privalomų reikalavimų (II dalies 1.1.6 skirsnis), ir ekologinio ūkininkavimo pagalba (II dalies 1.1.8 skirsnis). Pagalba investicijoms į aplinkos tikslų įgyvendinimą pirminės žemės ūkio gamybos srityje bus vertinama vadovaujantis taisyklėmis, išdėstytomis II dalies 1.1.1.1 skirsnyje. Pagalba aplinkos apsaugai, teikiama žemės ūkio produktų perdirbimo ir prekybos jais veiklą vykdančioms įmonėms gali būti laikoma suderinama su vidaus rinka pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punktą, jei ji tenkina 2022 m. valstybės pagalbos klimatui, aplinkos apsaugai ir energetikai gairių sąlygas. II dalies 2 ir 3 skyriai netaikomi pagalbai investicijoms į energijos taupymą, biodegalus ir energiją iš atsinaujinančiųjų išteklių, nes tokia pagalba turėtų atitikti 2022 m. valstybės pagalbos klimatui, aplinkos apsaugai ir energetikai gaires (išskyrus atvejus, kai netaikoma pareiga apie ją pranešti). Tačiau pagalba investicijoms į pirminę žemės ūkio gamybą, kuri susijusi su energijos gamyba iš atsinaujinančiųjų išteklių arba biodegalų gamyba valdose, gali patekti į šių gairių taikymo sritį, jei tokios gamybos pajėgumas nėra didesnis už vidutinį metinį tam tikroje žemės ūkio valdoje sunaudojamą degalų arba energijos kiekį (II dalies 1.1.1.1 skirsnis).

---

12 OL C 249, 2014 7 31, p. 1.
13 OL C 198, 2014 6 27, p. 1.
14 [OL nuoroda].
15 OL C 25, 2013 1 26, p. 1.
16 OL C 19, 2014 1 22, p. 4.
17 OL C 188, 2009 8 11, p. 1.
18 OL C 188, 2009 8 11, p. 6.
19 Žr. 2011 m. gruodžio 20 d. Komisijos sprendimą dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 106 straipsnio 2 dalies taikymo valstybės pagalbai, kompensacijos už viešąją paslaugą forma skiriamai tam tikroms įmonėms, kurioms pavesta teikti visuotinės ekonominės svarbos paslaugas (OL L 7, 2012 1 11, p. 3), ir Europos Sąjungos bendrąsias nuostatas dėl valstybės pagalbos kompensacijos už viešąją paslaugą forma (OL C 8, 2012 1 11, p. 15).

(30) Regioninės valstybės pagalbos gairės[20] netaikomos pagalbai pirminių žemės ūkio produktų gamybai dėl sektoriaus specifiškumo. Tačiau jos šiose gairėse nustatyta apimtimi taikomos žemės ūkio produktų perdirbimui ir prekybai tais produktais.

(31) Bendrosios valstybės pagalbos taisyklės ir konkretesnės šių gairių nuostatos gali būti taikomos miškų ūkio sektoriuje arba kaimo vietovėse veiklą vykdančioms įmonėms. Kai taikytina, pagalba miškų ūkio sektoriuje arba kaimo vietovėse veiklą vykdančioms į įmonėms taip pat gali būti laikoma suderinama su vidaus rinka pagal bendrąsias Sąjungos valstybės pagalbos taisykles (visų pirma Regioninės valstybės pagalbos gaires, Valstybės pagalbos moksliniams tyrimams, technologinei plėtrai ir inovacijoms sistemą bei 2022 m. valstybės pagalbos klimatui, aplinkos apsaugai ir energetikai gaires) ir jose nustatytomis sąlygomis.

2.4. Apibrėžtys

(32) Šiose gairėse vartojamų terminų apibrėžtys:

(1) aktyvus ūkininkas – ūkininkas, apibrėžtas Reglamento (ES) Nr. XXX [SPR] 4 straipsnio 1 dalies d punkte;

(2) *ad hoc* pagalba – ne pagal pagalbos schemą skirta pagalba;

(3) nepalankus klimato reiškinys, kuris gali būti prilyginamas gaivalinei nelaimei – nepalankios oro sąlygos, pavyzdžiui, šalna, audra, kruša, lijundra, smarkus arba ilgai trunkantis lietus arba didelė sausra, dėl kurių prarandama daugiau kaip 30 % vidutinės produkcijos, apskaičiuotos pagal pastarąjį trejų metų laikotarpį arba trejų metų vidurkį (išskyrus didžiausią ir mažiausią užregistruotą vertę) per praėjusį penkerių metų laikotarpį;

(4) konsultacijos – išsamios konsultacijos pagal tą pačią sutartį;

(5) žemės ūkio veikla – žemės ūkio produktų gamyba, perdirbimas ir prekyba;

(6) žemės ūkio paskirties žemė – žemės plotai, apibrėžti Reglamento (ES) [SPR] 4 straipsnyje;

(7) žemės ūkio valda – vienetas, kurį sudaro pirminei žemės ūkio gamybai naudojama žemė, patalpos ir įrenginiai;

(8) žemės ūkio produktai – Sutarties I priede išvardyti produktai, išskyrus Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1379/2013[21] I priede išvardytus žvejybos ir akvakultūros produktus;

(9) žemės ūkio sektorius – visos įmonės, kurios vykdo pirminės žemės ūkio gamybos, žemės ūkio produktų perdirbimo ir prekybos žemės ūkio produktais veiklą;

(10) agrarinės miškininkystės sistema – žemėnaudos sistema, pagal kurią toje pačioje žemėje auginami medžiai ir vystomas žemės ūkis;

(11) pagalba – bet kokia priemonė, atitinkanti visus Sutarties 107 straipsnio 1 dalyje nustatytus kriterijus;

(12) pagalbos intensyvumas – bendra pagalbos suma prieš mokesčių ar kitų rinkliavų atskaitymą, išreikšta tinkamų finansuoti išlaidų procentine dalimi;

---

[20] OL C 153, 2021 4 29, p. 1.

[21] Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1379/2013 dėl bendro žvejybos ir akvakultūros produktų rinkų organizavimo, kuriuo iš dalies keičiami Tarybos reglamentai (EB) Nr. 1184/2006 ir (EB) Nr. 1224/2009 ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 104/2000 (OL L 354, 2013 12 28, p. 1).

(13) pagalbos schema – aktas, pagal kurį, netaikant kitų įgyvendinimo priemonių, bendrai ir abstrakčiai jame nurodytoms įmonėms gali būti skiriama individuali pagalba, ar aktas, pagal kurį vienai arba kelioms įmonėms neribotą laikotarpį gali būti teikiama su konkrečiu projektu nesusijusi neriboto dydžio pagalba;
(14) ištiestosios rankos principas (įprastos rinkos sąlygos) – principas, pagal kurį sutarties šalių sandorio sąlygos nesiskiria nuo sąlygų, kuriomis sandorį būtų sudariusios nepriklausomos įmonės, ir nėra jokių slapto susitarimo elementų. Bet kuris sandoris, sudarytas taikant atvirą, skaidrią ir besąlyginę procedūrą, laikomas atitinkančiu ištiestosios rankos principą;
(15) biologinio saugumo priemonės – valdymo ir fizinės priemonės, skirtos sumažinti: a) ligų patekimo į gyvūnų populiaciją, vystymosi joje ir plitimo iš jos riziką arba b) ligų patekimo į ūkį, zoną, laikymo vietą, transporto priemones, kitus įrenginius, patalpas arba vietas, vystymosi juose ir plitimo iš jų riziką;
(16) kilmės knyga – kilmės knyga, nurodyta Reglamento (ES) 2016/1012 2 straipsnio 12 punkte;
(17) BŽŪP strateginis planas – Reglamento (ES) Nr. XX [SPR] 1 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytas BŽŪP strateginis planas;
(18) kapitalizavimo darbai – paties ūkininko arba jo darbuotojų atliekami darbai, kuriais sukuriamas turtas;
(19) sekvestruojamojo ūkininkavimo schema – pagalbos schema, kuria siekiama gerinti žemėtvarkos praktiką, dėl kurios biomasėje, negyvose organinėse medžiagose ir dirvožemyje vyksta anglies dioksido sekvestracija, ir taip padidinti surenkamą anglies dioksido kiekį ir (arba) sumažinti į atmosferą išmetamą anglies dioksido kiekį;
(20) katastrofinis įvykis – žmogaus veiklos sukeltas nenumatytas biotinio arba abiotinio pobūdžio įvykis, dėl kurio labai sutrinka miškų struktūros ir taip ilgainiui padaroma didelė ekonominė žala miškų ūkio sektoriui;
(21) klasteris – savarankiškų įmonių (įskaitant startuolius, mažąsias, vidutines ir dideles įmones, taip pat konsultavimo paslaugas teikiančias įstaigas ir (arba) mokslinių tyrimų organizacijas) grupė, kurios tikslas yra skatinti ekonominę ir (arba) novatorišką veiklą propaguojant aktyvų bendradarbiavimą, dalijantis įrenginiais ir keičiantis žiniomis bei praktine patirtimi, taip pat veiksmingai prisidedant prie žinių perdavimo, tinklaveikos ir informacijos sklaidos tarp klasterio įmonių;
(22) kontrolės ir likvidavimo arba išnaikinimo priemonės – priemonės, susijusios su gyvūnų ligomis, kurių protrūkį oficialiai pripažino kompetentinga institucija, arba su augalų kenkėjais ar invazinėmis svetimomis rūšimis, kurių buvimą oficialiai pripažino kompetentinga institucija;
(23) pagalbos suteikimo diena – diena, kai pagalbos gavėjui pagal taikomą nacionalinį teisinį režimą suteikiama juridinė teisė gauti pagalbą;
(24) ekologinis įvykis – konkretus taršos, užteršimo arba aplinkos kokybės pablogėjimo atvejis, susijęs su konkrečiu įvykiu, kurio geografinė apimtis ribota ir dėl kurio sunaikinama daugiau kaip 30 % vidutinės metinės žemės ūkio sektoriuje veiklą vykdančios įmonės produkcijos, apskaičiuotos pagal pastarąjį trejų metų laikotarpį arba trejų metų vidurkį (išskyrus didžiausią ir mažiausią užregistruotą vertę) per praėjusį penkerių metų laikotarpį. Šis

terminas neapima bendrų pavojų aplinkai, nesusijusių su konkrečiu įvykiu, pavyzdžiui, klimato kaitos arba atmosferos taršos;

(25) vertinimo planas – dokumentas, kuriame nurodoma bent tokia informacija: vertinamos pagalbos schemos tikslai; vertinimo klausimai; rezultatų rodikliai; numatyta vertinimo metodika; duomenų rinkimo reikalavimai; siūlomas vertinimo laikas, įskaitant galutinės vertinimo ataskaitos pateikimo datą; nepriklausomos įstaigos, atliekančios vertinimą, arba jos vykdomai atrankai naudosimų kriterijų aprašymas ir vertinimo viešumo užtikrinimo sąlygos;

(26) kritę gyvuliai – gyvuliai, kurie nustačius galutinę diagnozę arba jos nenustačius buvo numarinti eutanazijos būdu arba kurie nugaišo (įskaitant gimusius negyvus ir negimusius gyvulius) ūkyje ar bet kokiuose jo statiniuose arba vežant, bet nebuvo paskersti žmonėms vartoti;

(27) greitai augantys medžiai – trumpos rotacijos miško medžiai, kurių trumpiausias auginimo laikas iki nukirtimo yra ne mažiau nei 8 metai, o ilgiausias auginimo laikas iki nukirtimo neviršija 20 metų;

(28) paskesnė fiskalinės pagalbos schema – schema mokesčių lengvatų forma, kuri yra anksčiau galiojusios schemos mokesčių lengvatų forma versija ir kuri pakeičia tą schemą;

(29) biodegalai iš maistinių ir pašarinių augalų – biodegalai, gaminami iš žemės ūkio paskirties žemėje kaip pagrindinių augalų užaugintų krakmolingųjų augalų, cukringųjų augalų arba aliejinių augalų, išskyrus liekanas, atliekas arba lignoceliuliozės medžiagas, ir iš tarpinių pasėlių, kaip antai posėlių ir antsėlių, su sąlyga, kad tokių tarpinių pasėlių naudojimas nesukuria papildomos žemės paklausos, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2018/2001[22];

(30) maisto produktai – Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1151/2012[23] I priede nurodyti maisto produktai, kurie nėra žemės ūkio produktai;

(31) miškas – didesnis kaip 0,5 hektaro žemės plotas, apaugęs medžiais, kurių aukštis siekia daugiau kaip 5 metrus ir kurių lajos danga užima daugiau kaip 10 % ploto, arba medžiais, galinčiais pasiekti tokias ribas *in situ*; šis plotas neapima žemės, kuri daugiausia naudojama žemės ūkio arba miesto reikmėms. Valstybė narė arba regionas gali nuspręsti taikyti kitokią termino „miškas“ apibrėžtį, grindžiamą galiojančiais nacionalinės teisės aktais arba inventorizacijos sistema. Valstybės narės arba regionai tokią apibrėžtį turi pateikti pranešime, o tais atvejais, kai apibrėžtis susijusi su kaimo plėtros intervencine priemone, ji turėtų būti pateikta BŽŪP strateginiame plane;

(32) bendrasis subsidijos ekvivalentas – pagalbos suma, jeigu ta pagalba jos gavėjui buvo suteikta dotacijos forma, prieš mokesčių ar kitų rinkliavų atskaitymą;

(33) individuali pagalba – *ad hoc* pagalba ir pagal pagalbos schemą atskiriems pagalbos gavėjams skiriama pagalba;

(34) nematerialusis turtas – turtas, kuris nėra fizinis ar finansinis, kaip antai patento teisės, licencijos, praktinė patirtis arba kitas intelektinis turtas;

---

[22] 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/2001 dėl skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją (OL L 328, 2018 12 21, p. 82).

[23] 2012 m. lapkričio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1151/2012 dėl žemės ūkio ir maisto produktų kokybės sistemų (OL L 343, 2012 12 14, p. 1).

(35) valstybei narei susirūpinimą keliančios invazinės svetimos rūšys – invazinės svetimos rūšys, apibrėžtos Reglamento (ES) Nr. 1143/2014 3 straipsnio 4 punkte;

(36) Sąjungai susirūpinimą keliančios invazinės svetimos rūšys – invazinės svetimos rūšys, apibrėžtos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1143/2014[24] 3 straipsnio 3 punkte;

(37) investicijos, kuriomis siekiama atitikties Sąjungos standartui – investicijos, kuriomis, pasibaigus Sąjungos teisės aktuose numatytam pereinamajam laikotarpiui, siekiama atitikties Sąjungos standartui;

(38) didelės įmonės – įmonės, neatitinkančios Reglamento (ES) [naujasis ŽŪBIR] I priede nustatytų kriterijų;

(39) vietos rinka –

a) rinka, nuo produkto kilmės ūkio nutolusi ne didesniu kaip 75 kilometrų spinduliu, kuriuo turi būti vykdoma perdirbimo ir pardavimo galutiniam vartotojui veikla, arba

b) rinka, kurią kitaip pagrįstai apibrėžė valstybės narės;

(40) prekyba žemės ūkio produktais – produktų laikymas arba eksponavimas ketinant parduoti, siūlymas pirkti, tiekimas arba kitoks pateikimas rinkai, išskyrus atvejus, kai pirminės produkcijos gamintojas produkciją pirmą kartą parduoda perpardavėjams arba perdirbėjams, ir bet kokią produkto paruošimo tokiam pirmam pardavimui veiklą; pardavimas, kai pirminės produkcijos gamintojas produktus parduoda galutiniams vartotojams, laikomas prekyba žemės ūkio produktais, jei prekiaujama atskirose tam skirtose patalpose;

(41) savitarpio pagalbos fondas – valstybės narės pagal nacionalinę teisę akredituota ūkininkų, kurie yra fondo nariai, savidraudos sistema, pagal kurią fondui priklausantiems ūkininkams, patyrusiems ekonominių nuostolių, skiriamos kompensacinės išmokos;

(42) negamybinės investicijos – investicijos, dėl kurių valdos vertė ar pelningumas reikšmingai nepadidėja;

(43) kitas nepalankus klimato reiškinys – nepalankios oro sąlygos, neatitinkančios (32)3 punkto sąlygų;

(44) atokiausi regionai – Sutarties 349 straipsnio pirmoje pastraipoje nurodyti regionai;

(45) augalų kenkėjas – Sąjungos karantininis kenkėjas, įtrauktas į sąrašą, sudarytą pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento 2016/2031[25] 5 straipsnio 1 dalį, ir kenkėjas, kuriam taikomos pagal to reglamento 30 straipsnį priimtos priemonės;

(46) prevencijos priemonės – priemonės, susijusios su gyvūnų liga, augalų kenkėju arba invazine svetima rūšimi, kurių atsiradimo atvejų dar nėra nustatyta;

---

[24] 2014 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1143/2014 dėl invazinių svetimų rūšių introdukcijos ir plitimo prevencijos ir valdymo (OL L 317, 2014 11 4, p. 35).

[25] 2016 m. spalio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/2031 dėl apsaugos priemonių nuo augalų kenkėjų, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (ES) Nr. 228/2013, (ES) Nr. 652/2014 ir (ES) Nr. 1143/2014 ir panaikinamos Tarybos direktyvos 69/464/EEB, 74/647/EEB, 93/85/EEB, 98/57/EB, 2000/29/EB, 2006/91/EB ir 2007/33/EB (OL L 317, 2016 11 23, p. 4).

(47) pirminė žemės ūkio gamyba – Sutarties I priede išvardytų dirvožemio ir gyvulininkystės produktų gamyba nesiimant tolesnių veiksmų, kuriais keičiamas tokių produktų pobūdis;

(48) žemės ūkio produktų perdirbimas – bet kokia operacija su žemės ūkio produktu, kurią atlikus taip pat gaunamas žemės ūkio produktas, išskyrus ūkyje vykdomą veiklą, susijusią su pasiruošimu pirmą kartą parduoti gyvūninį arba augalinį produktą;

(49) žemės ūkio produktų perdirbimas į ne žemės ūkio produktus – su žemės ūkio produktu atliekama operacija, kurią atlikus gaunamas ne žemės ūkio produktas;

(50) saugomas gyvūnas – Sąjungos arba nacionalinės teisės aktais saugomas gyvūnas, įskaitant tam tikrų rūšių gyvūnus, kurių populiacija saugoma nacionalinės teisės aktuose nustatytomis specialiomis taisyklėmis;

(51) grąžintinas avansas – paskola projektui, kuri sumokama iš karto arba dalimis ir kurios grąžinimo sąlygos priklauso nuo projekto rezultatų;

(52) mokslinių tyrimų ir žinių sklaidos organizacija – subjektas (pavyzdžiui, universitetas arba mokslinių tyrimų institutas, technologijų perdavimo agentūra, inovacijų tarpininkas, mokslinių tyrimų srities fizinis ir (arba) virtualus bendradarbiaujantis subjektas), neatsižvelgiant į jo teisinę formą (reglamentuojamas viešosios arba privatinės teisės) arba finansavimo būdą, kurio pagrindinis tikslas – vykdyti nepriklausomus fundamentinius mokslinius tyrimus, pramoninius mokslinius tyrimus ar bandomąją taikomąją veiklą, kaip apibrėžta komunikate „Valstybės pagalbos moksliniams tyrimams, technologinei plėtrai ir inovacijoms sistema“, arba per rengiamus mokymus, leidžiamus leidinius arba perduodamas žinias plačiai skleisti šios veiklos rezultatus; Jeigu toks subjektas taip pat vykdo ekonominę veiklą, tos ekonominės veiklos finansavimas, išlaidos ir pajamos turi būti apskaitomi atskirai. Įmonės, galinčios daryti įtaką tokio subjekto veiklai, pavyzdžiui, per akcininkus arba narius, negali turėti lengvatinės galimybės naudotis tokio subjekto mokslinių tyrimų pajėgumais arba jo sukurtais rezultatais;

(53) trumpa tiekimo grandinė – tiekimo grandinė, kuriai priklauso nedidelis skaičius ekonominės veiklos vykdytojų, įsipareigojusių bendradarbiauti, vykdyti vietos ekonomikos plėtrą ir palaikyti artimus geografinius ir socialinius gamintojų, perdirbėjų bei vartotojų ryšius;

(54) mažos apimties infrastruktūra – infrastruktūra, kurios tinkamos finansuoti išlaidos neviršija 2 mln. EUR;

(55) smulkusis veiklos vykdytojas – labai maža įmonė, apibrėžta Komisijos rekomendacijoje 2003/361[26], arba fizinis asmuo, pagalbos paraiškos teikimo metu nevykdantis ekonominės veiklos;

(56) mažosios Egėjo jūros salos – Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 229/2013[27] 1 straipsnio 2 dalyje nurodytos mažosios salos;

---

[26] 2003 m. gegužės 6 d. Komisijos rekomendacija dėl labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių apibrėžties (OL L 124, 2003 5 20, p. 36).

[27] 2013 m. kovo 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 229/2013, kuriuo nustatomos specialios žemės ūkio priemonės mažosioms Egėjo jūros saloms ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1405/2006 (OL L 78, 2013 3 20, p. 41).

(57) MVĮ, arba labai mažos, mažosios ir vidutinės įmonės – įmonės, atitinkančios Komisijos reglamento (ES) Nr. [naujasis ŽŪBIR][28] I priede nustatytus kriterijus;

(58) projekto arba veiklos darbų pradžia – su investicija susijusios veiklos ar statybos darbų pradžia arba pirmasis teisiškai privalomas įsipareigojimas užsakyti įrenginius ar paslaugas, arba bet kuris kitas įsipareigojimas, dėl kurio projektas arba veikla tampa neatšaukiami, atsižvelgiant į tai, kuris įvykis pirmesnis; žemės pirkimas ir parengiamieji darbai, pavyzdžiui, leidimų gavimas ir galimybių studijų vykdymas, darbų arba veiklos pradžia nelaikomi. Projekto arba veiklos darbų pradžia laikomas (150) punkto a papunktyje ir (497) punkto c papunktyje nurodytas žemės įsigijimas, kai tinkamos finansuoti jo įsigijimo išlaidos sudaro 100 % tinkamų finansuoti investicinių išlaidų;

(59) subsidijuojamos paslaugos – pagalba, netiesiogiai teikiama galutiniams gavėjams natūra ir mokama atitinkamos paslaugos teikėjui arba veiklos vykdytojui. Tokios pagalbos teikimo atvejais galutiniam pagalbos gavėjui taikomi bendri vertinimo principai ir šiose gairėse nustatytos specialiosios sąlygos;

(60) tvari miškotvarka – miško žemės priežiūra ir naudojimas tokiu būdu ir mastu, kad būtų išlaikoma jos biologinė įvairovė, produktyvumas, pajėgumas atsinaujinti, gyvybingumas ir galimybė dabar ir ateityje atlikti svarbias ekologines, ekonomines ir socialines funkcijas vietos, nacionaliniu ir pasaulio lygmenimis, nedarant žalos kitoms ekosistemoms;

(61) materialusis turtas – toks turtas, kaip žemė, pastatai, įranga, mašinos ir įrenginiai;

(62) sandorio išlaidos – papildomos išlaidos, susijusios su įsipareigojimo įvykdymu, bet tiesiogiai nepriskirtinos to įsipareigojimo įgyvendinimo išlaidoms arba neįtrauktos į tiesiogiai kompensuojamas išlaidas arba prarastas pajamas; tos išlaidos gali būti apskaičiuotos standartinių išlaidų pagrindu;

(63) užkrečiamosios spongiforminės encefalopatijos (USE) ir galvijų spongiforminės encefalopatijos (GSE) tyrimų išlaidos – visos išlaidos, įskaitant mėginiams imti ir laboratoriniams tyrimams atlikti pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 999/2001[29] X priedo C skyrių būtinų tyrimų komplektų išlaidas ir tuo tikslu būtinų mėginių ėmimo, vežimo, laikymo ir sunaikinimo išlaidas;

(64) sunkumų patirianti įmonė – įmonė, kuri atitinka Komisijos gairėse dėl valstybės pagalbos sunkumų patiriančioms ne finansų įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti[30] nustatytus kriterijus;

---

[28] 2022 m. ... ... d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. ..., kuriuo tam tikrų kategorijų pagalba žemės bei miškų ūkio sektoriuose ir kaimo vietovėse skelbiama suderinama su vidaus rinka taikant Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnius ir panaikinamas Komisijos reglamentas (EB) Nr. 702/2014 (OL nuoroda).

[29] 2001 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 999/2001, nustatantis tam tikrų užkrečiamųjų spongiforminių encefalopatijų prevencijos, kontrolės ir likvidavimo taisykles (OL L 147, 2001 5 31, p. 1).

[30] Komisijos komunikatas „Gairės dėl valstybės pagalbos sunkumų patiriančioms ne finansų įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti“ (OL C 249, 2014 7 31, p. 1).

(65) Sąjungos standartas – Sąjungos teisės aktuose nustatytas privalomasis standartas, kuriuo reglamentuojamas lygis (visų pirma, aplinkos, higienos ir gyvūnų gerovės), kurio turi siekti atskiros įmonės; Sąjungos standartais nėra laikomi Sąjungos lygmens standartai ar tikslai, kurie privalomi valstybėms narėms, bet neprivalomi atskiroms įmonėms;

(66) jaunasis ūkininkas – ūkininkas, apibrėžtas Reglamento (ES) Nr. XXX [SPR] 4 straipsnio 1 dalies e punkte;

(67) su žemės ir miškų ūkio genetinių išteklių išsaugojimu susiję terminai:

a) žemės ūkio genetinės medžiagos išsaugojimas *in situ* – genetinės medžiagos išsaugojimas ekosistemose bei natūraliose buveinėse, rūšių ar laukinių veislių gyvybingų populiacijų išlaikymas ir atkūrimas jų natūralioje aplinkoje ir naminių gyvūnų veislių ar auginamų augalų rūšių gyvybingų populiacijų išlaikymas ir atkūrimas žemės ūkio aplinkoje, kurioje susidarė jų skiriamieji bruožai;

b) miškų ūkio genetinės medžiagos išsaugojimas *in situ* – genetinės medžiagos išsaugojimas ekosistemose bei natūraliose buveinėse ir rūšių gyvybingų populiacijų išlaikymas ir atkūrimas jų natūralioje aplinkoje;

c) išsaugojimas ūkyje ar miško valdoje – ūkio ar miško valdos lygmeniu vykdomas išsaugojimas ir vystymas *in situ*;

d) išsaugojimas *ex situ* – žemės ar miškų ūkio genetinės medžiagos išsaugojimas už jos natūralios buveinės ribų;

e) rinkimas *ex situ* – žemės ar miškų ūkio genetinės medžiagos rinkimas už jos natūralios buveinės ribų.

2.5. Pagalba, apie kurią būtina pranešti

(33) Jei tenkinamos Sutarties 107 straipsnio 1 dalies sąlygos, valstybės narės pagal Sutarties 108 straipsnio 3 dalį Komisijai turi pranešti apie pagalbą žemės bei miškų ūkio sektoriuose ir kaimo vietovėse. Valstybės narės turi netaikyti siūlomos priemonės, kol pagal Sutarties 108 straipsnio 2 dalyje nurodytą pranešimo procedūrą bus priimtas galutinis sprendimas, išskyrus priemones, atitinkančias bendrosios išimties reglamente nustatytas sąlygas.

(34) Pagal pagalbos schemą teikiamai individualiai pagalbai Sutarties 108 straipsnio 3 dalyje nustatyta pareiga pranešti taikoma, jeigu pagalba viršija šias pranešimo ribas:

(a) II dalies 1.1.1.4 skirsnyje numatytos individualios investicinės pagalbos žemės ūkio produktų perdirbimui ir prekybai atveju: tinkamos finansuoti išlaidos viršija 25 mln. EUR arba bendrasis subsidijos ekvivalentas viršija 12 mln. EUR;

(b) II dalies 1.3.2 skirsnyje numatytos pagalbos pardavimo skatinimo kampanijoms atveju: pardavimo skatinimo kampanijų metinis biudžetas viršija 5 mln. EUR.

3 skyrius. Bendrieji vertinimo principai

(35) Remdamasi Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punktu Komisija gali laikyti, kad su vidaus rinka yra suderinama pagalba, skirta tam tikrų rūšių ekonominės veiklos plėtrai skatinti, jei ji netrikdo prekybos sąlygų taip, kad prieštarautų bendram interesui.

(36) Taigi, siekdama įvertinti, ar valstybės pagalba žemės bei miškų ūkio sektoriuose ir kaimo vietovėse gali būti laikoma suderinama su vidaus rinka, Komisija

vertins, ar pagalbos priemonė skatina tam tikros rūšies ekonominės veiklos plėtrą (pirma sąlyga) ir ar ji netrikdo prekybos sąlygų taip, kad prieštarautų bendram interesui (antra sąlyga).

(37) Šiame skirsnyje Komisija paaiškina, kaip ji atliks suderinamumo vertinimą. Ji nustato bendrąsias suderinamumo sąlygas ir, kai taikytina, specialias sąlygas, taikomas pagalbos schemoms, ir papildomas sąlygas individualiai pagalbai, kurios atžvilgiu taikoma pareiga pranešti.

(38) Siekdama atlikti (36) punkte nurodytą vertinimą, Komisija atsižvelgs į šiuos aspektus:

(a) Pirma sąlyga – pagalba skatina ekonominės veiklos plėtrą:

i) nustatoma atitinkama ekonominė veikla (3.1.1 skirsnis);

ii) skatinamasis poveikis: pagalba atitinkamos (-ų) įmonės (-ių) veikla turi būti keičiama taip, kad ji (jos) pradėtų vykdyti papildomą veiklą, kurios be pagalbos ji (jos) nevykdytų arba kurią vykdytų mažesniu mastu, kitaip ar kitoje vietoje (3.1.2 skirsnis);

iii) pagalba neprieštarauja atitinkamoms Sąjungos teisės nuostatoms ir bendriesiems principams (3.1.3 skirsnis).

(b) Antra sąlyga – pagalba netrikdo prekybos sąlygų taip, kad prieštarautų bendram interesui:

i) valstybės intervencijos poreikis: pagalbos priemonė turi iš esmės pagerinti padėtį taip, kaip to negali padaryti pati rinka, pavyzdžiui, atitinkamais atvejais pašalinant rinkos nepakankamumą arba išsprendžiant teisingumo ar sanglaudos problemą (3.2.1 skirsnis);

ii) pagalbos priemonės tinkamumas: siūloma pagalbos priemonė turi būti tinkama politikos priemonė, kuri skatina ekonominės veiklos plėtrą (3.2.2 skirsnis);

iii) pagalbos proporcingumas (iki būtino minimumo apribota pagalba): pagalbos suma ir intensyvumas turi būti apriboti iki minimumo, būtino atitinkamos įmonės (-ių) papildomoms investicijoms arba veiklai paskatinti (3.2.3 skirsnis);

iv) pagalbos skaidrumas: valstybės narės, Komisija, ekonominės veiklos vykdytojai ir visuomenė turėti galimybę lengvai susipažinti su visais susijusiais aktais ir atitinkama informacija apie pagalbą, kuri skirta pagal tuos aktus (3.2.4 skirsnis);

v) nederamo neigiamo pagalbos poveikio konkurencijai ir prekybai vengimas (3.2.5 skirsnis);

vi) teigiamo ir neigiamo poveikio, kurį pagalba gali padaryti konkurencijai ir valstybių narių tarpusavio prekybai, palyginimas (3.2.6 skirsnis).

(39) Vertinant bendrą tam tikrų kategorijų schemų pusiausvyrą gali būti taikomas reikalavimas atlikti *ex post* vertinimą , kaip nurodyta (619), 622 ir (621) punktuose. Tokiais atvejais Komisija gali apriboti tų schemų taikymo trukmę (paprastai iki ketverių metų ar trumpesnio laikotarpio), numatydama galimybę vėliau dar kartą pranešti apie jų taikymo pratęsimą.

(40) Šie bendrieji suderinamumo kriterijai taikomi visų šiose gairėse numatytų rūšių pagalbai, išskyrus atvejus, kai dėl tam tikrų žemės ūkio sektoriuje taikytinų principų šios dalies 3.1. ir 3.2 skirsniuose numatytos nukrypti leidžiančios nuostatos.

3.1. Pirma sąlyga – pagalba skatina ekonominės veiklos plėtrą

3.1.1. Remiama ekonominė veikla

(41) Komisija, remdamasi valstybės narės pateikta informacija, nustatys, kokia ekonominė veikla bus remiama priemone, apie kurią pranešta.

(42) Valstybė narė privalo įrodyti, kad pagalba siekiama skatinti nustatytos ekonominės veiklos plėtrą.

(43) Komisija mano, kad pagalba, skiriama laikantis 1.2 skirsnio, gali skatinti nustatytos ekonominės veiklos arba srities plėtrą, nes be pagalbos tokia plėtra galbūt nevyktų tokiu pačiu mastu.

Papildomos sąlygos, taikytinos pagal schemą skiriamai pagalbai, apie kurią būtina pranešti atskirai

(44) Pagal schemą skirdama pagalbą investiciniams projektams, apie kuriuos būtina pranešti atskirai, pagalbą teikianti institucija turi įrodyti, kad atrinktas projektas padės siekti schemos tikslo ir kartu pagalbos žemės bei miškų ūkio sektoriuose ir kaimo vietovėse tikslų. Šiuo tikslu tais atvejais, kai reikia apibūdinti teigiamą investicijų poveikį, valstybės narės turėtų naudotis pagalbos paraiškos teikėjo pateikta informacija.

3.1.2. Skatinamasis poveikis

(45) Pagalba žemės bei miškų ūkio sektoriuose ir kaimo vietovėse gali būti pripažinta suderinama su vidaus rinka tik jei ji turi skatinamąjį poveikį. Skatinamasis poveikis egzistuoja, jei pagalba įmonės veikla pakeičiama taip, kad ji pradeda vykdyti papildomą veiklą, kuria prisideda prie sektoriaus plėtros ir kurios be pagalbos ji nevykdytų arba vykdytų mažesniu mastu ar kitaip. Tačiau pagalbos lėšomis negali būti subsidijuojamos veiklos išlaidos, kurias įmonė būtų patyrusi bet kuriuo atveju, ir negali būti kompensuojama įprasta ekonominės veiklos verslo rizika.

(46) Jei Sąjungos teisės aktuose arba šiose gairėse nėra numatyta aiškių išimčių, tik įmonių finansinei padėčiai gerinti skirtos vienašalės valstybės pagalbos priemonės, kuriomis niekaip neprisidedama prie sektoriaus plėtros, ypač pagalba, skiriama remiantis tik kaina, kiekiu, gamybos vienetu arba gamybos priemonių vienetu, yra laikomos veiklos pagalba, kuri yra nesuderinama su vidaus rinka. Be to, tikėtina, kad tokia pagalba dėl savo pobūdžio kliudytų vidaus rinkos organizavimo reguliavimo mechanizmams.

(47) Pagalbos, skiriamos pagal II dalies 1.2 ir 2.8.5 skirsnius, lėšomis turėtų būti tik siekiama padėti žemės ir miškų ūkio sektoriuose veiklą vykdančioms įmonėms, kurios patiria įvairių sunkumų, nors jau ėmėsi pagrįstų pastangų kuo labiau sumažinti tokią riziką. Valstybės pagalba neturėtų skatinti įmonių be reikalo rizikuoti. Žemės ir miškų ūkio sektoriuose veiklą vykdančios įmonės turėtų pačios atsakyti už neapgalvoto gamybos metodų ar produktų pasirinkimo pasekmes.

(48) Dėl (45) punkte paaiškintų priežasčių Komisija mano, kad pagalba neturi skatinamojo poveikio jos gavėjui, jeigu su atitinkamu projektu ar veikla susiję darbai buvo pradėti anksčiau nei pagalbos gavėjas nacionalinėms valdžios institucijoms pateikė pagalbos paraišką.

(49) Pagalbos paraiškoje turi būti nurodytas bent pareiškėjo pavadinimas (vardas, pavardė), įmonės dydis, projekto ar veiklos aprašymas, įskaitant projekto ar veiklos vykdymo vietą ir pradžios bei pabaigos datas, projektui ar veiklai įgyvendinti reikalingos pagalbos suma ir tinkamos finansuoti išlaidos.

(50) Be to, didelės įmonės paraiškoje turi apibūdinti padėtį, kuri susiklostytų be pagalbos, – vadinamąjį priešingos padėties scenarijų arba alternatyvų projektą ar veiklą ir pateikti patvirtinamuosius dokumentus, kuriais pagrindžiamas paraiškoje aprašytas priešingos padėties scenarijus. Šis reikalavimas netaikomas savivaldybėms, kurios yra savarankiškos vietos valdžios institucijos, kurių metinis biudžetas mažesnis kaip 10 mln. EUR ir kurių teritorijoje gyvena mažiau kaip 5 000 gyventojų.

(51) Gavusi paraišką pagalbą teikianti institucija turi patikrinti, ar priešingos padėties scenarijus yra įtikinamas, ir patvirtinti, kad pagalba turi reikalaujamą skatinamąjį poveikį. Priešingos padėties scenarijus laikomas įtikinamu, jei jis tikroviškas ir susijęs su sprendimo priėmimo veiksniais, vyraujančiais tuo metu, kai pagalbos gavėjas priima sprendimą dėl atitinkamo projekto ar veiklos.

(52) Nukrypstant nuo (48)–(51) punktų, MVĮ skiriama pagalba, kurią sudaro mokesčių lengvatos, laikoma turinčia skatinamąjį poveikį, jei taikant pagalbos schemą suteikiama teisė gauti pagalbą pagal objektyvius kriterijus, toliau nepaliekant valstybei narei teisės spręsti savo nuožiūra, ir jei pagalbos schema patvirtinta ir galioja prieš pradedant vykdyti su remiamu projektu ar veikla susijusius darbus. Šis reikalavimas netaikomas paskesnių fiskalinės pagalbos schemų atveju, jeigu veiklai jau buvo taikomos ankstesnės schemos mokesčių lengvatų forma.

(53) Nukrypstant nuo (48)–(52) punktų, toliau nurodytų kategorijų pagalbai netaikomas skatinamojo poveikio reikalavimas arba manoma, kad tų kategorijų pagalba turi skatinamąjį poveikį:

(a) II dalies 1.3.4 ir 2.9.2 skirsniais grindžiamos žemės konsolidavimo pagalbos schemos ir II dalies 2.8 skirsniu grindžiamos pagalbos schemos, kuriomis siekiama aplinkosaugos, klimato, apsaugos ir rekreacinių tikslų, jei:

i) taikant pagalbos schemą įtvirtinama teisė gauti pagalbą pagal objektyvius kriterijus toliau nepaliekant valstybei narei teisės spręsti savo nuožiūra;

ii) pagalbos schema buvo priimta ir įsigaliojo iki pagalbos gavėjui patiriant tinkamų finansuoti išlaidų pagal II dalies 1.3.4, 2.9.2 ir 2.8 skirsnius ir

iii) pagalbos schema taikoma tik MVĮ;

(b) pagalba, skiriama dėl nepalankių konkrečios vietovės sąlygų, susidariusių dėl tam tikrų privalomų reikalavimų, skiriama MVĮ pagal II dalies 1.1.6 skirsnį;

(c) II dalies 1.1.7 skirsnyje numatyta pagalba vietovėms, kuriose esama gamtinių ar kitokių specifinių kliūčių;

(d) II dalies 1.1.10.1 skirsnyje numatyta pagalba informavimo veiksmams žemės ūkio sektoriuje, kai informacija teikiama nenustatytam gavėjų skaičiui;

(e) II dalies 1.2.1.1 skirsnyje numatyta gaivalinių nelaimių ar ypatingų įvykių padarytos žalos kompensavimo pagalba;

(f) II dalies 1.2.1.2 skirsnyje numatyta nepalankių klimato reiškinių, kurie gali būti prilyginami gaivalinėms nelaimėms, padarytos žalos kompensavimo pagalba;

(g) II dalies 1.2.1.3 skirsnyje numatyta pagalba, skirta gyvūnų ligų ir augalų kenkėjų prevencijos, kontrolės ir likvidavimo ar išnaikinimo išlaidoms ir dėl tų gyvūnų ligų arba augalų kenkėjų patirtiems nuostoliams kompensuoti;

(h) II dalies 1.2.1.4 skirsnyje numatyta kritusių gyvulių pašalinimo ir sunaikinimo išlaidų kompensavimo pagalba;
(i) II dalies 1.2.1.5 skirsnyje numatyta saugomų gyvūnų padarytos žalos kompensavimo pagalba;
(j) II dalies 2.8.5 skirsnyje numatyta teisės aktais reglamentuojamų gyvūnų miškams padarytos žalos kompensavimo pagalba;
(k) II dalies 2.4 skirsnyje numatyta pagalba informavimo veiksmams miškų ūkio sektoriuje, kai informacija teikiama nenustatytam gavėjų skaičiui;
(l) II dalies 1.1.1.2 skirsnyje numatyta pagalba investicijoms, kuriomis siekiama išsaugoti žemės ūkio valdoje esantį kultūros ir gamtos paveldą, išskyrus individualią pagalbą, kuri viršija 500 000 EUR vienos įmonės vienam investiciniam projektui;
(m) (463) punkto b, c ir d papunkčiuose numatyta pagalba pardavimo skatinimo priemonėms;
(n) (475) ir (476) punktuose numatyta papildomų transporto išlaidų kompensavimo pagalba;
(o) II dalies 1.3.6 ir 2.9.1 skirsniuose numatyta pagalba moksliniams tyrimams ir plėtrai žemės bei miškų ūkio sektoriuose;
(p) II dalies 2.1.3 skirsnyje numatyta miškų gaisrų, gaivalinių nelaimių, nepalankių klimato reiškinių, augalų kenkėjų, gyvūnų ligų, katastrofinių įvykių ir su klimato kaita susijusių įvykių padarytos žalos likvidavimo pagalba;
(q) II dalies 2.8.1 skirsnyje numatyta kenkėjų bei medžių ligų gydymo ir jų plitimo prevencijos išlaidų ir kenkėjų bei medžių ligų padarytos žalos kompensavimo pagalba.

Papildomos sąlygos, taikomos investicinei pagalbai, apie kurią būtina pranešti atskirai

(54) Investicinei pagalbai, apie kurią būtina pranešti atskirai, taikomi ne tik pirmiau nurodyti reikalavimai – valstybė narė dar turi pateikti aiškių įrodymų, kad pagalba iš tikrųjų turi poveikį investicijos pasirinkimui. Kad būtų galima atlikti išsamų vertinimą, valstybė narė turi pateikti ne tik informaciją apie remiamą projektą, bet ir išsamiai apibūdinti priešingos padėties scenarijų, t. y. kai gavėjui pagalbos neskiria jokia valdžios institucija.

(55) Valstybių narių prašoma remtis autentiškais ir oficialiais įmonės valdybos dokumentais, rizikos vertinimo (įskaitant su vieta susijusios rizikos vertinimą) dokumentais, finansinėmis ataskaitomis, vidaus verslo planais, ekspertų nuomonėmis ir kitais su vertinamu investiciniu projektu susijusių tyrimų duomenimis. Tie dokumentai turi būti to laikotarpio, kuriuo vyksta sprendimo dėl investicijos ar jos vietos priėmimo procesas. Įrodyti skatinamąjį poveikį valstybėms narėms gali padėti dokumentai, kuriuose pateikiama informacija apie paklausos prognozes, išlaidų prognozes, finansines prognozes, investicijų komitetui pateikti dokumentai, kuriuose išsamiai nagrinėjami įvairūs investavimo scenarijai, arba finansų institucijoms pateikti dokumentai.

(56) Šiuo atžvilgiu pelningumo lygį galima įvertinti taikant metodus, kurie paprastai naudojami konkrečiame sektoriuje ir kurie gali apimti projekto grynosios dabartinės vertės (GDV)[31] , vidinės grąžos normos (VGN) arba vidutinės

[31] Projekto grynoji dabartinė vertė (GDV) – iki dabartinės vertės diskontuotų (paprastai pagal kapitalo kainą) teigiamų ir neigiamų pinigų srautų investicijos gyvavimo laikotarpiu skirtumas.

panaudoto kapitalo grąžos (PKG)[32] vertinimo metodus. Projekto pelningumas turi būti lyginamas su įprastomis grąžos normomis, kurias pagalbos gavėjas taiko kitiems panašaus pobūdžio investiciniams projektams. Jei šių normų nėra, projekto pelningumas turi būti lyginamas su visos įmonės kapitalo sąnaudomis ar atitinkamame sektoriuje įprastai taikomomis grąžos normomis.

(57) Kai nėra žinomas joks konkretus priešingas scenarijus, skatinamąjį poveikį galima preziumuoti esant finansavimo trūkumui. Tai reiškia, kad remiantis *ex ante* verslo planu investicinės išlaidos viršija investicijos tikėtino veiklos pelno GDV.

(58) Jeigu pagalba, kuria skatinamos papildomos investicijos, nepakeičia pagalbos gavėjo elgesio, ji neturi teigiamo poveikio atitinkamo sektoriaus plėtrai. Todėl pagalba nebus laikoma suderinama su vidaus rinka, kai bus nustatyta, kad tos pačios investicijos vis tiek būtų vykdomos ir be pagalbos.

3.1.3. Draudimas pažeisti atitinkamas Sąjungos teisės nuostatas ir bendruosius principus

(59) Jei valstybės pagalbos priemonė, su ja susijusios sąlygos, įskaitant jos finansavimo metodą tais atvejais, kai jis yra neatskiriama valstybės pagalbos priemonės dalis, arba ja finansuojama veikla pažeidžia atitinkamą ES teisę, pagalba negali būti pripažįstama suderinama su vidaus rinka[33].

(60) Nors valstybės pagalbos taisyklės paprastai yra taikytinos žemės ūkio sektoriuje, dėl to sektoriaus specifikos[34] jų taikymas reglamentuojamas pirmojo BŽŪP ramsčio reglamentų nuostatomis. Kitaip tariant, valstybių narių teisė taikyti valstybės pagalbos priemones negali būti viršesnė už Reglamentą (ES) Nr. 1308/2013[35]. Todėl Komisija neleis skirti valstybės pagalbos, kuri nesuderinama su nuostatomis, kuriomis reglamentuojamas bendras rinkos organizavimas, arba kuri sutrikdytų tinkamą bendro organizavimo veikimą.

(61) Konkrečios atitikties žemės ūkio produktų rinkų bendro organizavimo principams sąlygos, išdėstytos II dalies 1.1.1.1 skirsnyje dėl pagalbos, kuria kompensuojamos su pirmine žemės ūkio gamyba susijusios investicijos į žemės ūkio valdas, 1.1.3 skirsnyje dėl gamintojų grupių ir organizacijų veiklos pradžios pagalbos ir 1.2.2 skirsnyje dėl gamybos pajėgumų atsisakymo pagalbos.

3.2. Antra sąlyga – pagalba netrikdo prekybos sąlygų taip, kad prieštarautų bendram interesui

(62) Remiantis Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punktu, pagalba, skirta tam tikrų rūšių ekonominės veiklos arba tam tikrų ekonomikos sričių plėtrai skatinti, gali būti laikoma suderinama, bet tik „jei ji netrikdo prekybos sąlygų taip, kad prieštarautų bendram interesui“.

---

[32] Vidinė grąžos norma (VGN) grindžiama ne atitinkamų metų buhalteriniu pelnu, bet ją taikant atsižvelgiama į būsimus pinigų srautus, kuriuos investuotojas tikisi gauti per visą investicijos gyvavimo laikotarpį. Ji nustatoma kaip diskonto norma, kurios grynųjų pinigų srautų GDV lygi nuliui.

[33] Žr., pavyzdžiui, 2000 m. rugsėjo 19 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Vokietija prieš Komisiją*, C-156/98, EU:C:2000:467, 78 punktą; 2008 m. gruodžio 22 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Société Régie Networks prieš Rhône-Alpes Bourgogne*, C-333/07, EU:C:2008:764, 94–116 punktus; 2020 m. rugsėjo 22 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Austrija prieš Komisiją*, C-594/18 P, EU:C:2020:742, 44 punktą; 2010 m. spalio 14 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Nuova Agricast prieš Komisiją*, C-67/09 P, EU:C:2010:607, 51 punktą.

[34] Žr. 6–10 punktus.

[35] Europos Teisingumo Teismo sprendimo *Pigs and Bacon Commission prieš McCarren*, C-177/78, EU:C:1979:164, 11 punktas.

(63) Šiame skirsnyje nustatytas Komisijos naudojimosi jai suteikta diskrecija atliekant vertinimą pagal (38) punkto b papunktyje nurodytą antrą suderinamumo vertinimo sąlygą metodas.

(64) Bet kokia pagalbos priemonė dėl savo pobūdžio iškreipia konkurenciją ir daro poveikį valstybių narių tarpusavio prekybai. Tačiau siekdama nustatyti, ar pagalbos iškreipiamasis poveikis yra apribotas iki minimumo, Komisija tikrins, ar pagalba yra būtina, tinkama, proporcinga ir skaidri.

(65) Tuomet Komisija įvertins konkrečios pagalbos iškreipiamąjį poveikį konkurencijai ir prekybos sąlygoms. Tada Komisija įvertins teigiamo pagalbos poveikio ir neigiamo jos poveikio konkurencijai ir prekybai pusiausvyrą. Jeigu teigiamas poveikis nusvers neigiamą poveikį, Komisija pripažins, kad pagalba yra suderinama.

(66) Pagalbos suderinamumą su šio skyriaus 3.2.1–3.2.5 skirsniuose nustatytomis sąlygomis reikia vertinti atsižvelgiant į konkrečias BŽŪP aplinkybes.

3.2.1. Valstybės intervencijos poreikis

(67) Norint įvertinti, ar valstybės pagalba yra būtina numatytam rezultatui pasiekti, pirmiausia reikia nustatyti problemą. Valstybės pagalba turi būti skiriama tais atvejais, kai ja galima iš esmės pagerinti padėtį taip, kaip to negali padaryti rinka, pavyzdžiui, pašalinant rinkos nepakankamumą, susijusį su konkrečia remiama veikla ar atitinkama investicija. Valstybės pagalbos priemonės tam tikromis sąlygomis iš tiesų gali padėti išspręsti rinkos nepakankamumo problemą ir taip paskatinti efektyvų rinkų veikimą ir padidinti konkurencingumą.

(68) Komisija mano, kad pagalbos priemonių, kurios tenkina I dalyje išdėstytas konkrečias sąlygas, atveju be valstybės intervencijos rinka nepasiekia numatytų tikslų. Taigi tokia pagalba turėtų būti laikoma būtina.

3.2.2. Pagalbos tinkamumas

(69) Siūloma pagalbos priemonė turi būti tinkama politikos priemonė, kuria siekiama atitinkamo politikos tikslo. Pagalbos priemonė nebus laikoma suderinama su vidaus rinka, jei tą patį teigiamą poveikį siekiant BŽŪP ir ypač kaimo plėtros tikslų galima pasiekti kitomis mažesnį iškraipomąjį poveikį turinčiomis politikos priemonėmis ar kitų kategorijų mažesnio iškraipomojo poveikio pagalbos lėšomis. Būtina atsižvelgti į tai, kad gali būti kitų tinkamesnių priemonių tiems tikslams siekti, pavyzdžiui, reguliavimas, rinkos priemonės, infrastruktūros plėtojimas ir verslo aplinkos gerinimas.

Kitų politikos priemonių tinkamumas

(70) Komisija mano, kad pagalba žemės ir miškų ūkio sektoriuose, tenkinanti konkrečias sąlygas, išdėstytas atitinkamuose II dalies skirsniuose, yra tinkama politikos priemonė.

(71) Jeigu valstybė narė nusprendžia taikyti į kaimo plėtros priemonę panašią pagalbos priemonę, finansuojamą tik nacionalinėmis lėšomis, ir jei tuo pat metu tokia pati intervencinė priemonė numatyta atitinkamame BŽŪP strateginiame plane, valstybė narė turėtų pateikti duomenų apie tokios nacionalinės pagalbos priemonės privalumus, palyginti su BŽŪP strateginiame plane numatyta intervencine priemone.

Įvairių pagalbos priemonių tinkamumas

(72) Gali būti skiriama įvairių formų pagalba. Vis dėlto valstybė narė turėtų užtikrinti, kad pagalba būtų skiriama tokia forma, kad būtų kuo mažesnė prekybos ir konkurencijos iškraipymo tikimybė.

(73) Kai numatoma konkreti II dalyje apibūdintos priemonės forma, šių gairių taikymo tikslais tokios formos pagalba laikoma tinkama pagalbos priemone.

(74) Komisijos nuomone, pagalba, suteikta atitinkamose kaimo plėtrai skirtose intervencinėse priemonėse numatyta forma, bendrai finansuojama EŽŪFKP lėšomis arba skiriama kaip papildomas tokių bendrai finansuojamų kaimo plėtrai skirtų intervencinių priemonių finansavimas, yra tinkama pagalbos priemonė.

(75) Investicinės pagalbos, kuri nėra įtraukta į BŽŪP strateginį planą arba nėra skiriama kaip papildomas tokios kaimo plėtrai skirtos intervencinės priemonės finansavimas, atveju, kai pagalba skiriama suteikiant tiesioginį turtinį pranašumą (pavyzdžiui, tiesioginėmis dotacijomis, atleidžiant nuo mokesčių arba socialinio draudimo ar kitų privalomųjų įmokų arba jas sumažinant), valstybė narė turi įrodyti, kodėl ne taip tikslinga teikti pagalbą kitais, galbūt mažiau konkurenciją ar prekybą iškraipančiais būdais, pavyzdžiui, grąžintinais avansais arba teikiant pagalbą, kuri grindžiama skolos ar nuosavo kapitalo priemonėmis (pavyzdžiui, lengvatinėmis paskolomis ar palūkanų subsidijomis, valstybės garantijomis ar kitais būdais suteikti kapitalo palankiomis sąlygomis).

(76) Valstybės narės turi įrodyti, kad II dalies 2.8 skirsnyje nurodytų miškų ūkio priemonių ekologiniai, apsaugos ir rekreaciniai tikslai negali būti pasiekti taikant į kaimo plėtros priemones panašias miškų ūkio priemones, nurodytas II dalies 2.1–2.7 skyriuose.

(77) Jeigu tai yra tam tikrų kategorijų pagalba, pavyzdžiui, pagalba, kuria kompensuojamos rinkos tyrimų veiklos, produkto koncepcijos ir dizaino išlaidos, kokybės sistemų pripažinimo paraiškų rengimo pagalba, pagalba žinių perdavimo ir informavimo veiklai, konsultavimo paslaugų teikimo pagalba, pavadavimo ūkyje paslaugų teikimo pagalba, pardavimo skatinimo priemonių taikymo pagalba, gyvūnų ligų, augalų kenkėjų ir Sąjungai bei valstybei narei susirūpinimą keliančių invazinių svetimų rūšių prevencijos ir likvidavimo ar išnaikinimo išlaidų kompensavimo pagalba, pagalba gyvulininkystės sektoriui, tokia pagalba turi būti skiriama galutiniams pagalbos gavėjams teikiant subsidijuojamas paslaugas. Tokiais atvejais pagalba mokama atitinkamos paslaugos teikėjui ar veiklos vykdytojui.

(78) Pagalbos priemonės suderinamumo su vidaus rinka vertinimas nedaro poveikio taikytinoms viešųjų pirkimų taisyklėms ir skaidrumo, atvirumo bei nediskriminavimo principams, kuriais grindžiamas paslaugų teikėjo atrankos procesas.

3.2.3. Pagalbos proporcingumas

(79) Pagalba laikoma proporcinga, jei vienam gavėjui teikiamos pagalbos suma neviršija mažiausios sumos, kuri būtina remiamai veiklai vykdyti.

Didžiausias pagalbos intensyvumas ir didžiausios pagalbos sumos

(80) Kad pagalba būtų laikoma proporcinga, Komisijos manymu, pagalbos suma paprastai neturėtų viršyti tinkamų finansuoti išlaidų sumos. Tai nedaro poveikio taisyklėms, kurios taikomos aplinkosaugos ar kitoms viešosioms paskatos priemonėms, aiškiai nurodytoms II dalies 1.2.2, 2.1.4 ir 2.3 skirsniuose.

(81) Norėdama užtikrinti nuspėjamumą ir vienodas sąlygas, Komisija pagalbai taiko didžiausio pagalbos intensyvumo vertes. Kai didžiausio pagalbos intensyvumo nustatyti neįmanoma (pavyzdžiui, kai teikiama jaunųjų ūkininkų veiklos pradžios ir smulkiųjų ūkių plėtros pagalba), nustatomos didžiausios pagalbos

sumos, išreikštos nominalia verte, taip siekiant užtikrinti, kad pagalba būtų proporcinga.

(82) Jei tinkamos finansuoti išlaidos apskaičiuojamos tinkamai ir neviršijamos II dalyje numatytos didžiausio pagalbos intensyvumo vertės ar didžiausios pagalbos sumos, laikoma, kad atitiktis proporcingumo kriterijui užtikrinta.

(83) Didžiausią pagalbos intensyvumą ir pagalbos sumą pagalbą teikianti institucija turi apskaičiuoti ją skirdama. Tinkamos finansuoti išlaidos turi būti patvirtinamos dokumentais, kurie turėtų būti aiškūs, tikslūs ir naujausi. Apskaičiuojant pagalbos intensyvumą ir tinkamas finansuoti išlaidas, visi naudojami skaičiai turi būti imami prieš mokesčių ar kitų rinkliavų atskaitymą.

(84) Pagalba neteikiama pridėtinės vertės mokesčiui (PVM) kompensuoti, išskyrus atvejus, kai to mokesčio neįmanoma susigrąžinti pagal nacionalinius PVM reglamentuojančius teisės aktus.

(85) Jei pagalba teikiama ne kaip dotacija, pagalbos suma atitinka pagalbos bendrąjį subsidijos ekvivalentą.

(86) Keliomis dalimis išmokama pagalba diskontuojama iki jos vertės pagalbos suteikimo metu. Tinkamos finansuoti išlaidos diskontuojamos iki jų vertės pagalbos suteikimo metu. Palūkanų norma, naudojama diskontuojant, yra pagalbos suteikimo dieną taikoma diskonto norma.

(87) Ateityje mokėtina pagalba, įskaitant keliomis dalimis išmokamą pagalbą, diskontuojama iki jos vertės suteikimo metu.

(88) Kai pagalbą sudaro mokesčių lengvatos, pagalbos dalys diskontuojamos remiantis diskonto normomis, taikomomis įvairiu mokesčių lengvatos įsigaliojimo metu.

(89) II dalies 1.1.4, 1.1.5, 1.1.6, 1.1.7, 1.1.8, 2.1.1, 2.1.2, 2.2 ir 2.3 skirsniuose nurodytoms priemonėms arba veiksmų tipams taikomos pagalbos sumą valstybės narės gali nustatyti vadovaudamosi standartinėmis prielaidomis dėl papildomų išlaidų ir prarastų pajamų. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad skaičiavimai ir atitinkama pagalbos suma tenkintų visas šias sąlygas:

a) būtų sudaryti tik iš tokių elementų, kuriuos galima patikrinti;

b) būtų grindžiami duomenimis, nustatytais remiantis tinkamomis ekspertinėmis žiniomis;

c) būtų aiškiai nurodyti naudojamų duomenų šaltiniai;

d) būtų diferencijuota atsižvelgiant į regionines ar vietos sąlygas ir faktinį žemės naudojimą, jei taikoma;

e) neturėtų elementų, susijusių su investicinėmis išlaidomis.

(90) Nedarant poveikio (89) punktui, pagalba, išskyrus II dalies 1.2 ir 2.8.5 skirsnius, gali būti teikiama taikant tokį supaprastintą išlaidų apmokėjimą:

(a) pagal vieneto įkainius;

(b) fiksuotosiomis sumomis;

(c) kaip finansavimas taikant fiksuotąją normą.

Pagalbos suma turi būti nustatoma vienu iš šių būdų:

(a) taikant sąžiningą, teisingą ir patikrinamą skaičiavimo metodą, pagrįstą:

i) statistiniais duomenimis, kita objektyvia informacija arba ekspertų vertinimu arba

ii) patikrintais ankstesniais atskirų pagalbos gavėjų duomenimis, arba

iii) įprasta atskirų pagalbos gavėjų taikoma išlaidų apskaitos praktika;

(b) vadovaujantis taisyklėmis dėl atitinkamų vieneto įkainių, fiksuotųjų sumų ir fiksuotųjų normų, taikytinų pagal Sąjungos politiką panašaus pobūdžio veiksmo atžvilgiu, taikymo.

(91) Kalbant apie bendrai finansuojamas priemones, tinkamų finansuoti išlaidų sumos gali būti apskaičiuojamos taikant supaprastintą išlaidų apmokėjimą, kaip numatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2021/1060 [36] ir Reglamente (ES) [SPR].

(92) Komisija, vertindama pagalbos suderinamumą su vidaus rinka, atsižvelgs į bet kokį įsigytą draudimą arba draudimą, kurį pagalbos gavėjas būtų galėjęs įsigyti. Kai pagalba skiriama dėl nepalankių klimato reiškinių, kurie gali būti prilyginami gaivalinėms nelaimėms, patirtiems nuostoliams kompensuoti, siekiant išvengti konkurencijos iškraipymo pavojaus, didžiausio intensyvumo pagalba turėtų būti skiriama tik tai įmonei, kuri negali apsidrausti nuo tokių nuostolių. Todėl, siekiant toliau gerinti rizikos valdymą, pagalbos gavėjus būtina skatinti sudaryti draudimo sutartis visais atvejais, kai tai įmanoma.

Papildomos sąlygos, taikomos investicinei pagalbai, apie kurią būtina pranešti atskirai, ir investicinei pagalbai didelėms įmonėms, teikiamai pagal schemas, apie kurias pranešama

(93) Paprastai individuali pagalba, apie kurią būtina pranešti, bus laikoma apribota iki minimumo, jeigu pagalbos suma sutaps su grynosiomis papildomomis išlaidomis, patirtomis įgyvendinant investiciją atitinkamoje vietovėje, palyginti su priešingos padėties scenarijumi, kai pagalba neskiriama[37], ir ribinė vertė bus didžiausias pagalbos intensyvumas. Panašiai, jeigu investicinė pagalba pagal schemas, apie kurias pranešama, skiriama didelėms įmonėms, valstybės narės privalo užtikrinti, kad pagalbos suma būtų apribota iki minimumo taikant grynųjų papildomų išlaidų metodą, kai ribinė vertė yra didžiausias pagalbos intensyvumas.

(94) Pagalbos suma neturėtų viršyti minimumo, būtino pakankamam projekto pelningumui užtikrinti, pvz., dėl tos pagalbos vidinė grąžos norma (VGN) neturėtų būti didesnė už įprastas grąžos normas, kurias atitinkama įmonė taiko kituose panašaus pobūdžio investiciniuose projektuose, arba, kai informacijos apie tokias normas neturima, VGN neturėtų būti didesnė už visos įmonės kapitalo sąnaudas ar už grąžos normas, įprastai taikomas atitinkamame sektoriuje.

(95) Jei pagal schemas, apie kurias pranešama, teikiama investicinė pagalba didelėms įmonėms, valstybės narės turi užtikrinti, kad pagalbos suma atitiktų grynąsias papildomas išlaidas, patiriamas įgyvendinant investiciją atitinkamoje vietovėje, palyginti su priešingos padėties scenarijumi, kai pagalba neskiriama. Taikant (94) punkte apibūdintą metodą, kartu kaip viršutinė riba taikomas didžiausias pagalbos intensyvumas.

---

[36] 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1060, kuriuo nustatomos bendros Europos regioninės plėtros fondo, „Europos socialinio fondo +“, Sanglaudos fondo, Teisingos pertvarkos fondo ir Europos jūrų reikalų, žvejybos ir akvakultūros fondo nuostatos ir šių fondų bei Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo, Vidaus saugumo fondo ir Sienų valdymo ir vizų politikos finansinės paramos priemonės taisyklės (OL L 231, 2021 6 30, p. 159).

[37] Lyginant priešingos padėties scenarijus, pagalba turi būti diskontuojama taikant tokį pat koeficientą, kaip pagal atitinkamus investicijų ir priešingos padėties scenarijus.

(96) Komisija patikrins, ar investicinės pagalbos, apie kurią būtina pranešti atskirai, suma neviršija minimumo, būtino pakankamam projekto pelningumui užtikrinti, taikydama (94) punkte nustatytą metodą. Pagalbos proporcingumui įvertinti taip pat galima naudoti skaičiavimus, kuriais remiantis nagrinėtas skatinamasis poveikis. Valstybė narė turi įrodyti pagalbos proporcingumą remdamasi (55) punkte nurodytais dokumentais.

(97) (93)–(96) punktai netaikomi savivaldybėms, kurios yra savarankiškos vietos institucijos, kurių metinis biudžetas mažesnis kaip 10 mln. EUR ir kurių teritorijoje gyvena mažiau kaip 5 000 gyventojų, kaip nurodyta (50) punkte.

Pagalbos sumavimas

(98) Pagalba gali būti skiriama vienu metu pagal kelias schemas arba sumuojama su *ad hoc* pagalba, jeigu bendra veiklai arba projektui skirtos valstybės pagalbos suma neviršija šiose gairėse nustatytų viršutinių pagalbos ribų.

(99) Pagalba, kurios tinkamas finansuoti išlaidas galima nustatyti, gali būti sumuojama su kita valstybės pagalba, jeigu tos pagalbos priemonės susijusios su skirtingomis finansuoti tinkamomis išlaidomis. Pagalba, kurios tinkamas finansuoti išlaidas galima nustatyti, gali būti sumuojama su kita valstybės pagalba, kuria kompensuojamos tokios pačios visiškai arba iš dalies sutampančios tinkamos finansuoti išlaidos, tik jeigu taip susumavus neviršijamas didžiausias pagalbos intensyvumas ar pagalbos suma, taikomi šios rūšies pagalbai pagal šias gaires.

(100) Pagalba, kurios tinkamų finansuoti išlaidų negalima nustatyti, numatyta II dalies 1.1.2 skirsnyje, gali būti sumuojama su kita valstybės pagalbos priemone, kurios tinkamas finansuoti išlaidas galima nustatyti. Pagalba, kurios tinkamų finansuoti išlaidų negalima nustatyti, gali būti sumuojama su kita valstybės pagalba, kurios tinkamų finansuoti išlaidų negalima nustatyti, iki didžiausios atitinkamos bendros finansavimo ribos, nustatytos šiose gairėse ar kitose valstybės pagalbos gairėse, bendrosios išimties reglamente arba Komisijos priimtame sprendime, atsižvelgiant į konkrečias kiekvieno atvejo aplinkybes.

(101) Valstybės pagalba žemės ūkio sektoriui neturėtų būti sumuojama su Reglamento (ES) XXX [SPR] 131 ir 132 straipsniuose nurodytomis išmokomis, kuriomis kompensuojamos tos pačios tinkamos finansuoti išlaidos, jeigu taip susumavus pagalbos intensyvumas arba pagalbos suma viršytų nustatytuosius šiose gairėse.

(102) Kai Sąjungos finansavimas, kurį centralizuotai valdo Sąjungos institucijos, agentūros, bendrosios įmonės ar kitos įstaigos ir kurio tiesiogiai ar netiesiogiai nekontroliuoja valstybė narė, yra derinamas su valstybės pagalba, nustatant, ar laikomasi pranešimo ribų, didžiausio pagalbos intensyvumo ir viršutinių ribų, atsižvelgiama tik į valstybės pagalbą, su sąlyga, kad suteikto viešojo finansavimo, susijusio su tomis pačiomis tinkamomis finansuoti išlaidomis, visa suma neviršija palankiausios (-ių) finansavimo normos (-ų), nustatytos (-ų) taikomose Sąjungos teisės taisyklėse.

(103) Pagalba, kuri yra leidžiama pagal šias gaires, neturėtų būti sumuojama su jokia *de minimis* pagalba, kuria kompensuojamos tos pačios tinkamos finansuoti išlaidos, jeigu taip susumavus pagalbos intensyvumas arba pagalbos suma viršytų nustatytuosius šiose gairėse.

(104) Pagalba investicijoms, skirtoms žemės ūkio gamybos potencialui atkurti, nurodyta (149) punkto d papunktyje, neturėtų būti sumuojama su materialinės žalos kompensavimo pagalba, nurodyta 1.2.1.1, 1.2.1.2 ir 1.2.1.3 skirsniuose.

(105) Skiriant pagalbą klimatui ir aplinkai naudingai žemės ūkio praktikai pagal II dalies 1.1.4, 1.1.5 ir 1.1.8 skirsnius neturėtų būti dvigubai finansuojama lygiavertė praktika, kaip nurodyta Reglamento (ES) Nr. XXX [SPR] 28 straipsnyje. Nuostata dėl peržiūros, nustatyta (622) punkte, taip pat turėtų būti užtikrinta, kad būtų vengiama dvigubo finansavimo.

(106) Žemės ūkio sektoriaus gamintojų grupių ir organizacijų veiklos pradžios pagalba, nurodyta II dalies 1.1.3 skirsnyje, neturėtų būti sumuojama su atitinkama parama žemės ūkio sektoriaus gamintojų grupėms ir organizacijoms, kaip nurodyta Reglamento (ES) Nr. [SPR] 71 straipsnyje. Jaunųjų ūkininkų veiklos pradžios pagalbos, smulkiesiems ūkiams plėtoti skirtos veiklos pradžios pagalbos ir žemės ūkio veiklos pradžios pagalbos, kaip nurodyta 1.1.2 skirsnyje, nereikėtų sumuoti su atitinkama parama, nurodyta Reglamento (ES) Nr. [SPR] 69 straipsnyje, jeigu taip susumavus pagalbos suma viršytų šiose gairėse nustatytas sumas.

3.2.4. Skaidrumas

(107) Valstybės narės turi užtikrinti, kad Europos Komisijos skaidraus pagalbos skyrimo modulyje[38] arba išsamioje valstybės pagalbos svetainėje būtų paskelbta ši nacionalinio ar regioninio lygmens informacija:

(a) visas pagalbos schemos ir jos įgyvendinimo nuostatų tekstas arba teisinis individualios pagalbos pagrindas, arba nuoroda į jį;

(b) pagalbą teikiančios institucijos (-ų) pavadinimas (-ai);

(c) atskirų pagalbos gavėjų tapatybė, kiekvienam gavėjui suteiktos pagalbos forma ir suma, suteikimo data, įmonės rūšis (MVĮ / didelė bendrovė), regionas, kuriame gavėjas yra įsikūręs (NUTS II lygmeniu), ir pagrindinis ekonomikos sektorius, kuriame gavėjas vykdo veiklą (NACE grupės lygmeniu). Šis reikalavimas gali būti netaikomas individualiai pagalbai, kuri neviršija šių ribų:

i) pagalbos gavėjams, vykdantiems pirminės žemės ūkio gamybos veiklą, nustatytos [10 000] EUR ribos;

ii) pagalbos gavėjams, vykdantiems žemės ūkio produktų perdirbimo ar prekybos žemės ūkio produktais veiklą arba vykdantiems veiklą miškų ūkio sektoriuje ar į Sutarties 42 straipsnio taikymo sritį nepatenkančią veiklą, nustatytos 100 000 EUR ribos.

(108) Jeigu pagalbos schemas sudaro mokesčių lengvatos, informacija apie individualios pagalbos sumas gali būti teikiama laikantis tokių intervalų (mln. EUR): [0,01–0,1] (tik pirminės žemės ūkio gamybos atveju), 0,1–0,5, 0,5–1, 1–2, 2–5, 5–10, 10–30 ir 30 ir daugiau.

(109) Ši informacija turi būti paskelbta po to, kai priimamas sprendimas suteikti pagalbą, ir turi būti saugoma bent 10 metų; ji turi būti prieinama plačiajai visuomenei be apribojimų[39].

---

[38] Vieša paieška valstybės pagalbos skaidrumo duomenų bazėje adresu https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public?lang=lt.

[39] Ši informacija turi būti paskelbta per šešis mėnesius nuo pagalbos suteikimo dienos (arba, jei pagalbą sudaro mokesčių lengvatos, per vienus metus nuo mokesčių deklaracijos pateikimo dienos). Valstybės narės privalės užtikrinti, kad neteisėtos pagalbos atveju ši informacija būtų paskelbta *ex post* per šešis mėnesius nuo Komisijos sprendimo priėmimo dienos. Ši informacija turi būti teikiama tokiu formatu, kad būtų galima atlikti duomenų paiešką, juos gauti ir nesunkiai skelbti internete, pavyzdžiui, CSV arba XML formatu.

(110) Siekdamos skaidrumo, valstybės narės turi teikti ataskaitas ir atlikti peržiūrą, kaip reikalaujama III dalies 2 skyriuje.

3.2.5. Nederamas neigiamas poveikis konkurencijai ir prekybai

(111) Pagalba žemės bei miškų ūkio sektoriuose ir kaimo vietovėse gali sukelti produktų rinkos iškraipymų. Kad pagalba būtų suderinama su vidaus rinka, neigiamas pagalbos priemonės poveikis (konkurencijos iškraipymas ir poveikis valstybių narių tarpusavio prekybai) turi būti kuo labiau sumažintas.

(112) Komisija, atsižvelgdama į valstybių narių pateiktą informaciją apie atitinkamą (-as) produktų rinką (-as), nustatys pagalbos paveiktą (-as) rinką (-as), tai yra rinką (-as), kurią (-ias) paveikia pagalbos gavėjo elgesio pasikeitimas. Vertindama neigiamą pagalbos priemonės poveikį, Komisija, analizuodama konkurencijos iškraipymus, daugiausia dėmesio skirs nuspėjamam pagalbos žemės bei miškų ūkio sektoriuose ir kaimo vietovėse poveikiui įmonių konkurencijai atitinkamoje (-ose) produktų rinkoje (-ose)[40].

(113) Visų pirma, jei pagalba tikslinga, proporcinga ir neviršija grynųjų papildomų išlaidų, neigiamas pagalbos poveikis sušvelninamas, o pavojus, kad pagalba nederamai iškreips konkurenciją, bus mažesnis. Antra, Komisija nustato didžiausią pagalbos intensyvumą arba pagalbos sumas. Tikslas – užtikrinti, kad valstybės pagalba nebūtų naudojama projektams vykdyti, jei pagalbos sumos ir tinkamų finansuoti išlaidų santykis labai didelis ir yra ypač didelė tikimybė, kad pagalba iškreips konkurenciją. Paprastai, kuo didesnis gali būti teigiamas remiamo projekto poveikis ir kuo didesnis tikėtinas pagalbos poreikis, tuo aukštesnė bus viršutinė pagalbos intensyvumo riba.

(114) Tačiau net jei pagalba būtina ir proporcinga, ją suteikus pagalbos gavėjų elgesys gali pasikeisti taip, kad bus iškreipta konkurencija. Tai labiau tikėtina žemės ūkio sektoriuje, kuris skiriasi nuo kitų rinkų dėl specifinės pirminės žemės ūkio gamybos struktūros, kuriai būdinga tai, kad veiklą vykdo daug mažų įmonių. Tokiose rinkose konkurencijos iškraipymo pavojus yra didelis net tuo atveju, kai skiriamos nedidelės pagalbos sumos.

(115) Tam tikrais atvejais neigiamas poveikis yra akivaizdžiai didesnis už teigiamą poveikį – tai reiškia, kad pagalba negali būti laikoma suderinama su vidaus rinka. Visų pirma, remiantis bendraisiais Sutarties principais, valstybės pagalba negali būti laikoma suderinama su vidaus rinka, jeigu pagalbos priemonė yra diskriminacinė tokiu mastu, kurio negalima pateisinti valstybės pagalbos pobūdžiu. Taigi, kaip paaiškinta 3.1.3 skirsnyje, Komisija neskelbs suderinama jokios priemonės, kai tokia priemone ar su ja susijusiomis sąlygomis pažeidžiama atitinkama Sąjungos teisė. Tai ypač taikytina pagalbos priemonėms, pagal kurias pagalbos skyrimas yra susietas su įpareigojimu pagalbos gavėjui naudoti nacionalinius produktus ar paslaugas, taip pat pagalbos priemonėms, kuriomis apribojama galimybė pagalbos gavėjui naudotis mokslinių tyrimų, plėtros ir inovacijų rezultatais kitose valstybėse narėse.

(116) Komisija nepatvirtins pagalbos su eksportu į trečiąsias šalis ar valstybes nares susijusiai veiklai, kuri bus tiesiogiai susijusi su eksportuojamu kiekiu, pagalbos,

[40] Pagalba gali padaryti poveikį kelioms rinkoms, nes pagalbos poveikis negali apsiriboti tik rinka, kurioje vykdoma remiama veikla; kitos su ta rinka susijusios rinkos gali būti paveiktos dėl to, kad yra pradinės grandies rinkos, galutinės grandies rinkos arba minėtą rinką papildančios rinkos, arba dėl to, kad pagalbos gavėjas jose jau vykdo veiklą arba gali pradėti ją vykdyti artimiausiu metu

teikiamos, jeigu vietoje importuojamų prekių naudojamos vietinės prekės, arba pagalbos platinimo tinklui diegti ir eksploatuoti arba kitoms su eksporto veikla susijusioms išlaidoms kompensuoti. Pagalba, kuria kompensuojamos dalyvavimo prekybos mugėse arba tyrimų ar konsultavimo paslaugų, kurių reikia teikiant naują arba esamą produktą naujai rinkai, išlaidos, iš esmės nėra laikoma eksporto pagalba.

Investicinės pagalbos schemos, taikomos žemės ūkio produktų perdirbimui bei prekybai žemės ūkio produktais ir miškų ūkio sektoriui

(117) Kadangi investicinė pagalba žemės ūkio produktų perdirbimo ir prekybos žemės ūkio produktais sektoriuose veiklą vykdančioms įmonėms ir kituose sektoriuose (pavyzdžiui, maisto perdirbimo sektoriuje) veiklą vykdančioms įmonėms daro panašų iškreipiamąjį poveikį konkurencijai ir prekybai, visiems tiems sektoriams turėtų būti vienodai taikomi bendrieji konkurencijos politikos principai dėl poveikio konkurencijai ir prekybai. Todėl skiriant investicinę pagalbą žemės ūkio produktų perdirbimui bei prekybai žemės ūkio produktais ir miškų ūkio sektoriui turi būti įvykdytos (118)–(130) punktuose apibūdintos sąlygos.

(118) Pagalbos schemomis neturi būti stipriai iškraipoma konkurencija ir prekyba. Visų pirma, net jei atskiri iškraipymai gali būti laikomi nedideliais (su sąlyga, kad tenkinamos visos su investicine pagalba susijusios sąlygos), bendras investicinės pagalbos schemų iškreipiamasis poveikis gali būti labai didelis. Konkretiems sektoriams skirtos investicinės pagalbos schemos atveju tokių iškraipymų rizika dar didesnė.

(119) Todėl atitinkama valstybė narė, atsižvelgdama, pvz., į atitinkamų projektų dydį, individualios pagalbos sumas ir bendras pagalbos sumas, numatomus pagalbos gavėjus ir tikslinių sektorių ypatybes, privalo įrodyti, kad bet koks neigiamas poveikis bus apribotas iki minimumo. Kad Komisija galėtų įvertinti galimą neigiamą poveikį, valstybė narė raginama pateikti turimus poveikio vertinimus ir panašių schemų *ex post* vertinimus.

Žemės ūkio produktų perdirbimui bei prekybai žemės ūkio produktais ir miškų ūkio sektoriui skirta investicinė pagalba, apie kurią būtina pranešti atskirai

(120) Vertindama neigiamą individualios investicinės pagalbos poveikį Komisija ypatingą dėmesį skiria neigiamam poveikiui, susijusiam su perteklinio pajėgumo susidarymu nuosmukį patiriančiose rinkose, trukdymu trauktis iš rinkos ir didelės įtakos rinkoje koncepcija. Šis neigiamas poveikis apibūdintas (121)–(130) punktuose ir jį turi atsverti teigiamas pagalbos poveikis.

(121) Kad būtų galima nustatyti ir įvertinti galimus konkurencijos ir prekybos iškraipymus, valstybės narės turėtų pateikti įrodymų, pagal kuriuos Komisija galėtų nustatyti atitinkamas produkto rinkas (t. y. produktus, kuriems turės įtakos pasikeitęs pagalbos gavėjo elgesys) ir konkurentus bei klientus (vartotojus), kuriems daromas poveikis. Atitinkamas produktas paprastai yra produktas, kuris yra investicinio projekto dalykas[41]. Kai projektas yra susijęs su tarpiniu produktu ir didelė produkcijos dalis neparduodama rinkoje, atitinkamas produktas gali būti vartotojų grandies produktas. Atitinkama produkto rinka apima atitinkamą produktą ir jo pakaitalus, kuriuos tokiais laiko vartotojas (dėl produkto

[41] Jei investiciniai projektai yra susiję su kelių skirtingų produktų gamyba, turi būti įvertintas kiekvienas produktas.

charakteristikų, kainos ar numatytos paskirties) arba gamintojas (dėl gamybos įrenginių lankstumo).

(122) Komisija šiuos galimus iškraipymus įvertins atsižvelgdama į įvairius kriterijus, pvz., atitinkamo produkto rinkos struktūrą, rinkos rezultatus (nuosmukį patirianti rinka arba auganti rinka), pagalbos gavėjo atrankos procesą, patekimo į rinką ir pasitraukimo iš jos kliūtis, produktų diferencijavimą.

(123) Įmonės nuolatinė priklausomybė nuo valstybės pagalbos galėtų būti požymis, kad ji nėra pajėgi pati atlaikyti konkurencijos arba jai suteikiamas nepagrįstas pranašumas konkurentų atžvilgiu.

(124) Komisija išskiria du pagrindinius galimo neigiamo poveikio produkto rinkoms šaltinius:

(a) atvejai, kai labai padidintas pajėgumas tampa perteklinis arba jau perteklinis pajėgumas dar labiau padidinamas, ypač nuosmukį patiriančioje rinkoje, ir

(b) atvejai, kai pagalbos gavėjas turi didelę įtaką rinkoje.

(125) Siekdama įvertinti, ar pagalba gali padėti sukurti arba išlaikyti neveiksmingas rinkos struktūras, Komisija atsižvelgs į papildomus gamybos pajėgumus, kurie sukuriami įgyvendinant projektą, ir į tai, ar rinka veikia nepakankamai gerai.

(126) Jei atitinkama rinka auga, paprastai yra mažiau tikėtina, kad pagalba neigiamai paveiks dinamines paskatas ar nederamai trukdys pasitraukti iš rinkos ar į ją patekti.

(127) Didesnį susirūpinimą kelia nuosmukį patiriančios rinkos. Šiuo atveju Komisija daro skirtumą tarp atvejų, kai rinka patiria ilgalaikį struktūrinį nuosmukį (t. y. kai ji traukiasi), ir atvejų, kai rinka patiria santykinį nuosmukį (t. y. kai ji tebeauga, tačiau neviršija lyginamojo augimo tempo).

(128) Nepakankamas rinkos veiksmingumas paprastai matuojamas pagal EEE BVP trejus metus iki projekto pradžios (lyginamasis rodiklis). Jį taip pat galima matuoti remiantis prognozuojamu augimo tempu ateinančius 3–5 metus. Rodikliai gali būti: numatomas būsimas atitinkamos rinkos augimas, su juo susiję numatomi pajėgumų naudojimo koeficientai, taip pat tikėtinas su kainomis ir pelno maržomis susijęs pajėgumų padidėjimo poveikis konkurentams.

(129) Tam tikrais atvejais vertinamas produkto rinkos augimas EEE gali būti netinkamas rodiklis visapusiškam pagalbos poveikiui įvertinti, ypač jeigu geografinė rinka yra pasaulinė. Tokiais atvejais Komisija vertins pagalbos poveikį atitinkamoms rinkos struktūroms, visų pirma galimybę, kad dėl jos bus išstumti EEE gamintojai.

(130) Siekdama įvertinti, ar pagalbos gavėjas turi didelę įtaką rinkoje, Komisija atsižvelgs į jo padėtį rinkoje tam tikru laikotarpiu iki pagalbos gavimo ir numatomą padėtį rinkoje po to, kai bus užbaigtas investicinis projektas. Komisija atsižvelgs į pagalbos gavėjo ir jo konkurentų užimamas rinkos dalis ir į kitus svarbius veiksnius. Pavyzdžiui, ji vertins rinkos struktūrą analizuodama rinkos koncentraciją, galimas patekimo į rinką kliūtis[42], pirkėjo galią[43] ir plėtros ar pasitraukimo iš rinkos kliūtis.

---

[42] Prie šių patekimo į rinką kliūčių priskiriamos teisinės kliūtys (visų pirma intelektinės nuosavybės teisių apsauga), masto ir apimties ekonomijos, prieigos prie tinklų ir infrastruktūros kliūtys. Jeigu pagalba susijusi su rinka, kurioje pagalbos gavėjas yra įsitvirtinęs, galimos patekimo į rinką kliūtys gali dar labiau padidinti galimą didelę pagalbos gavėjo įtaką rinkoje ir galimus neigiamus tos įtakos rinkoje padarinius.

[43] Jeigu rinkoje yra stiprių pirkėjų, mažiau tikėtina, kad pagalbos gavėjas gali jiems didinti kainas.

3.2.6. Teigiamo ir neigiamo pagalbos poveikio palyginimas (pusiausvyros tyrimas)

(131) Komisija įvertina, ar teigiamas pagalbos priemonės poveikis yra didesnis nei nustatytas neigiamas poveikis konkurencijos ir prekybos sąlygoms. Komisija gali padaryti išvadą, kad pagalbos priemonė yra suderinama su vidaus rinka, tik jeigu teigiamas poveikis yra didesnis už neigiamą.

(132) Tais atvejais, kai siūloma priemone tinkamu ir proporcingu būdu negalima išspręsti aiškiai nustatytos rinkos nepakankamumo problemos, neigiamas iškreipiamasis poveikis konkurencijai greičiausiai nusvers teigiamą priemonės poveikį, todėl tikėtina, kad Komisija padarys išvadą, kad siūloma pagalbos priemonė yra nesuderinama.

(133) Iš principo, dėl teigiamo pagalbos poveikio sektoriaus plėtrai Komisija mano, kad tais atvejais, kai pagalba tenkina sąlygas ir neviršija atitinkamų didžiausio pagalbos intensyvumo verčių arba didžiausių pagalbos sumų, nustatytų taikytinuose II dalies skirsniuose, neigiamas poveikis konkurencijai ir prekybai yra apribotas iki minimumo.

(134) Nedarant poveikio kitiems šio skirsnio punktams, Komisija laikys, kad teigiamas pagalbos poveikis yra nustatytas, jei bus tenkinamos toliau nurodytos sąlygos, kai pagalba žemės ir miškų ūkio sektoriams:

(a) glaudžiai susijusi su BŽŪP;

(b) atitinka vieną ar kelis tikslus, nurodytus Reglamento XXX [SPR] 5 ir 6 straipsniuose;

(c) suderinama su bendro žemės ūkio produktų rinkų organizavimo taisyklėmis;

(d) atitinka atitinkamą BŽŪP strateginį planą ir yra su juo suderinama į kaimo plėtros priemones panašių priemonių, kurios finansuojamos tik nacionalinėmis lėšomis, atveju, siekiant užtikrinti derėjimą su kaimo plėtrai skirtomis intervencinėmis priemonėmis, kurios pagal BŽŪP strateginius planus bendrai finansuojamos EŽŪFKP lėšomis.

(135) Kalbant apie valstybės pagalbą, bendrai finansuojamą pagal Reglamentą XXX [SPR] arba finansuojamą Sąjungos lėšomis, Komisija laikys, kad susijęs teigiamas poveikis yra nustatytas.

(136) Jeigu įrodyta, kad pagalba daro teigiamą poveikį aplinkai ir klimatui, Komisija laikys, kad tokios pagalbos teigiamas poveikis yra nustatytas. Sutarties 11 straipsnyje nustatyta, kad „[n]ustatant ir įgyvendinant Sąjungos politikos ir veiklos kryptis, ypač siekiant skatinti tvarią plėtrą, turi būti atsižvelgiama į aplinkos apsaugos reikalavimus“. Sutarties 11 straipsnyje įtvirtintas Sąjungos siekis saugoti aplinką taip pat grindžiamas principu „teršėjas moka“. Todėl aplinkos ir klimato srities klausimams pranešimuose apie valstybės pagalbą turi būti skirta ypač daug dėmesio. Visuose pranešimuose apie valstybės pagalbą turėtų būti pateikiamas vertinimas, ar remiama veikla gali padaryti poveikį aplinkai ir (arba) klimatui. Tais atvejais, kai toks poveikis daromas, pranešimuose apie valstybės pagalbą turėtų būti pateikiama informacija, kuria įrodoma, kad taikant pagalbos priemonę nebus pažeisti taikytini Sąjungos teisės aktai. Pavyzdžiui, jei pagalbos schema susijusi su investicijomis, kuriomis siekiama padidinti gamybą ir dėl kurių būtų daugiau eikvojama ribotų išteklių arba padidėtų tarša, reikės įrodyti, kad taikant schemą nebus pažeisti taikytini

Sąjungos teisės aktai, įskaitant aplinkosaugos teisės aktus[44], ir geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės (GAAB) standartai pagal Reglamentą XXX [SPR].

(137) Be to, kai tinkama, Komisija taip pat gali atsižvelgti į tai, ar pagalba daro kitą teigiamą poveikį. Kai toks kitas teigiamas poveikis atitinka numatytąjį Sąjungos politikoje, pavyzdžiui, Europos žaliajame kurse[45], strategijoje „Nuo ūkio iki stalo“[46], Prisitaikymo prie klimato kaitos strategijoje[47], Komunikate dėl tvarių anglies dioksido ciklų atkūrimo[48], Miškų strategijoje[49] ir Biologinės įvairovės strategijoje[50], galima daryti prielaidą, kad su tokia Sąjungos politika deranti pagalba daro tokį platesnį teigiamą poveikį.

(138) Kai pagal šias gaires skiriama pagalba investicijoms, Komisija taip pat skirs ypatingą dėmesį Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2020/852[51] 3 straipsniui, įskaitant reikšmingos žalos nedarymo principą, arba kitoms panašioms metodikoms.

---

[44] Sąjungos aplinkosaugos teisės aktai: 2009 m. lapkričio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/147/EB dėl laukinių paukščių apsaugos (OL L 20, 2010 1 26, p. 7) (Paukščių direktyva); 1992 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyva 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos (OL L 206, 1992 7 22, p. 7) (Buveinių direktyva); 1991 m. gruodžio 12 d. Tarybos direktyva 91/676/EEB dėl vandenų apsaugos nuo taršos nitratais iš žemės ūkio šaltinių (OL L 375, 1991 12 31, p. 1) (Nitratų direktyva); 2000 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/60/EB, nustatanti Bendrijos veiksmų vandens politikos srityje pagrindus (OL L 327, 2000 12 22, p. 1) (Vandens pagrindų direktyva); 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/118/EB dėl požeminio vandens apsaugos nuo taršos ir jo būklės blogėjimo (OL L 372, 2006 12 27, p. 19) (Požeminio vandens direktyva); 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/128/EB, nustatanti Bendrijos veiksmų pagrindus siekiant tausiojo pesticidų naudojimo (OL L 309, 2009 11 24, p. 71) (Tausaus pesticidų naudojimo direktyva); 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1107/2009 dėl augalų apsaugos produktų pateikimo į rinką ir panaikinantis Tarybos direktyvas 79/117/EEB ir 91/414/EEB (OL L 309, 2009 11 24, p. 1). 2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/92/ES dėl tam tikrų valstybės ir privačių projektų poveikio aplinkai vertinimo (OL L 26, 2012 1 28, p. 1) (Poveikio aplinkai vertinimo direktyva); ir, kai taikytina, 2001 m. birželio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/42/EB dėl tam tikrų planų ir programų pasekmių aplinkai vertinimo (OL L 197, 2001 7 21, p. 30) (Strateginio poveikio aplinkai vertinimo direktyva); 2021 m. birželio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1119, kuriuo nustatoma poveikio klimatui neutralumo pasiekimo sistema ir iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 401/2009 ir (ES) 2018/1999 (Europos klimato teisės aktas) (OL L 243, 2021 7 9, p. 1).

[45] Komisijos komunikatas Europos Parlamentui ir Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Europos žaliasis kursas“ (COM(2019) 640 *final*).

[46] Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Sąžininga, sveika ir aplinkai palanki maisto sistema pagal strategiją „Nuo ūkio iki stalo“ (COM(2020) 381 *final*).

[47] Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „ES prisitaikymo prie klimato kaitos strategija“ (COM(2013) 0216 *final*).

[48] [...] Komisijos komunikatas dėl tvarių anglies dioksido ciklų atkūrimo.

[49] Komisijos komunikatas Europos Parlamentui ir Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Nauja 2030 m. ES miškų strategija“ (COM(2021) 572 *final*).

[50] Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „2030 m. ES biologinės įvairovės strategija. Gamtos grąžinimas į savo gyvenimą“ (COM(2020) 380 *final*).

[51] 2020 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2020/852 dėl sistemos tvariam investavimui palengvinti sukūrimo, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2019/2088 (OL L 198, 2020 6 22, p. 13).

II DALIS. PAGALBOS KATEGORIJOS

1 skyrius. Pagalba įmonėms, vykdančioms pirminės žemės ūkio gamybos, perdirbimo ir prekybos žemės ūkio produktais veiklą

1.1. Į kaimo plėtros priemones panašios priemonės

1.1.1. Investicinė pagalba

(139) Šis skirsnis taikomas žemės ūkio valdose vykdomoms investicijoms, kurios susijusios su pirmine žemės ūkio gamyba, ir investicijoms, susijusioms su žemės ūkio produktų perdirbimu ir prekyba jais.

(140) Jokia šios dalies 1.1.1.1, 1.1.1.2, 1.1.1.3 ir 1.1.1.4 skirsniuose nurodyta pagalba negali būti teikiama pažeidžiant Reglamente (ES) Nr. 1308/2013 nustatytus draudimus arba apribojimus, net jeigu tokie draudimai ir apribojimai susiję tik su tame reglamente numatyta Sąjungos parama.

1.1.1.1. Pagalba investicijoms į žemės ūkio valdas, susijusias su pirmine žemės ūkio gamyba

(141) Komisija laikys, kad pagalba investicijoms į žemės ūkio valdas, susijusias su pirmine žemės ūkio gamyba, yra suderinama su vidaus rinka pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punktą, jei ji atitiks šiose gairėse išdėstytus bendruosius vertinimo principus, 134 punkte nustatytą bendrąją investicinės pagalbos teikimo sąlygą ir šiame skirsnyje nustatytas sąlygas.

(142) Šis skirsnis taikomas investicijoms į žemės ūkio valdų, susijusių su pirmine žemės ūkio gamyba, materialųjį ir nematerialųjį turtą. Investicijos vykdomos vieno ar kelių pagalbos gavėjų arba turi būti susijusios su vieno ar kelių pagalbos gavėjų naudojamu materialiuoju ar nematerialiuoju turtu.

(143) Šis skirsnis taip pat taikomas investicijoms į materialųjį ir nematerialųjį turtą, susijusioms su energijos gamyba iš atsinaujinančiųjų išteklių arba biodegalų gamyba valdose, jei tos investicijos tenkina toliau nurodytas sąlygas:

(a) jeigu investuojama į biodegalų gamybą, kaip apibrėžta Direktyvoje (ES) 2018/2001, žemės ūkio valdose, atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos įrenginiai atitinka pagalbos skyrimo kriterijus tik tuomet, jei jų metinis gamybos pajėgumas yra ne didesnis už vidutinį metinį žemės ūkio valdoje sunaudojamų transporto degalų kiekį; pagaminti biodegalai neturėtų būti parduodami rinkoje;

(b) jei investuojama į šiluminės energijos ir (arba) elektros energijos gamybą iš atsinaujinančiųjų išteklių žemės ūkio valdose, atsinaujinančiųjų energijos gamybos įrenginiai atitinka pagalbos skyrimo kriterijus tik tuomet, jei siekiama patenkinti jų pačių energijos poreikius, o jų metinis gamybos pajėgumas nėra didesnis už bendrą vidutinį metinį žemės ūkio valdoje, įskaitant ūkininko namų ūkį, suvartojamą šiluminės ir elektros energijos kiekį; elektros energiją parduoti tinklui leidžiama, jei neviršijama vidutinė metinė pasigamintos energijos vartojimo riba.

(144) Jeigu kelios žemės ūkio valdos investuoja į energijos gamybą iš atsinaujinančiųjų išteklių, kad patenkintų savo energijos poreikius, arba į biodegalų gamybą valdose, vidutinis metinis suvartojamas kiekis yra lygus vidutinių metinių visų pagalbos gavėjų suvartojamų kiekių sumai.

(145) Valstybės narės turi reikalauti, kad investicijos į atsinaujinančiųjų išteklių energijos infrastruktūrą, kurioje vartojama ar gaminama energija, atitiktų būtiniausius energijos vartojimo efektyvumo standartus, jei šie yra nustatyti nacionaliniu lygmeniu.

(146) Investicijos į įrenginius, kurių pagrindinė paskirtis – gaminti elektros energiją iš biomasės, neatitinka pagalbos skyrimo kriterijų, nebent panaudojama valstybių narių nustatytina mažiausia procentinė pagamintos šiluminės energijos dalis.

(147) Valstybės narės skirtingų rūšių įrenginiams turi nustatyti bioenergijos, įskaitant biodegalus, gamybai naudojamų javų ir kitų krakmolingųjų augalų, cukringųjų ir aliejinių augalų didžiausias proporcines dalis, kaip numatyta Direktyvos (ES) 2018/2001 26 straipsnyje. Pagalba bioenergetikos projektams teikiama tik jei bioenergija atitinka Sąjungos teisės aktuose, įskaitant Direktyvos (ES) 2018/2001 29 straipsnį, nustatytus taikytinus tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo kriterijus.

(148) Jeigu įrenginio gamybos pajėgumas viršija vidutinį metinį pagalbos gavėjo ar gavėjų sunaudojamą kiekį, kaip nurodyta (143) ir (144) punktuose, valstybės narės turi įvykdyti sąlygas, nustatytas 2022 m. valstybės pagalbos klimatui, aplinkos apsaugai ir energetikai gairėse, išskyrus atvejus, kai netaikoma pareiga pranešti apie tokią pagalbą.

(149) Investicijomis turi būti siekiama bent vieno iš šių tikslų:

(a) gerinti bendrus žemės ūkio valdos veiklos rezultatus ir tvarumą, visų pirma mažinant gamybos sąnaudas arba gerinant ir perorientuojant gamybą;

(b) gerinti natūralią aplinką, higienos sąlygas arba gyvūnų gerovės standartus;

(c) sukurti ir gerinti su žemės ūkio plėtra, pritaikymu ir modernizavimu susijusią infrastruktūrą, įskaitant prieigą prie ūkio žemės, žemės konsolidavimą ir gerinimą, tvariosios energijos tiekimą, energijos vartojimo efektyvumą ir vandens tiekimą bei taupymą;

(d) atkurti dėl gaivalinių nelaimių, ypatingų įvykių ar nepalankių klimato reiškinių, kurie gali būti prilyginami gaivalinėms nelaimėms, gyvūnų ligų bei augalų kenkėjų ir saugomų gyvūnų prarastą žemės ūkio gamybos potencialą ir užtikrinti minėtų įvykių ir veiksnių daromos žalos prevenciją bei mažinti jos riziką;

(e) prisidėti prie klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos, be kita ko, mažinant išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir didinant anglies dioksido sekvestraciją, taip pat skatinant tvariosios energijos vartojimą;

(f) skatinti darnų vystymąsi ir veiksmingą gamtos išteklių, tokių kaip vanduo, dirvožemis ir oras, valdymą, be kita ko mažinant priklausomybę nuo cheminių medžiagų;

(g) prisidėti prie biologinės įvairovės nykimo sustabdymo ir jos didinimo, ekosisteminių paslaugų gerinimo ir buveinių bei kraštovaizdžių išsaugojimo.

Tinkamos finansuoti išlaidos

(150) Pagalba kompensuojamos šios tinkamos finansuoti išlaidos:

(a) nekilnojamojo turto statybos, įsigijimo (įskaitant išperkamąją nuomą) arba atnaujinimo išlaidos; žemės įsigijimo išlaidos gali būti tinkamos finansuoti tik jei jos neviršija 10 % visų tinkamų finansuoti atitinkamo veiksmo išlaidų; išimtiniais ir tinkamai pagrįstais atvejais, kai įgyvendinami su aplinkos apsauga ir dirvožemio, kuriame gausu anglies, išsaugojimu susiję veiksmai, gali būti taikomas didesnis procentinis dydis;

(b) mašinų ir įrangos pirkimo arba išperkamosios nuomos išlaidos, neviršijančios turto rinkos vertės;

(c) bendrosios išlaidos, susijusios su a ir b punktuose nurodytomis išlaidomis, pvz., atlygis architektams, inžinieriams ir konsultantams, mokesčiai, susiję su konsultacijomis, kaip siekti aplinkosauginio ir ekonominio tvarumo, įskaitant galimybių studijas; išlaidos galimybių studijoms tinkamos finansuoti net ir tuo atveju, jei remiantis jų rezultatais nėra patiriama išlaidų pagal a ir b punktus;

(d) kompiuterių programinės įrangos, debesijos ir panašių sprendimų įsigijimo ir kūrimo išlaidos arba naudojimo mokesčiai ir patentų, licencijų, autorių teisių ir prekių ženklų įsigijimo išlaidos;

(e) išlaidos negamybinėms investicijoms, susijusioms su (149) punkto e–g papunkčiuose nurodytais tikslais;

(f) jei investicijomis siekiama atkurti žemės ūkio gamybos potencialą, kuris buvo prarastas dėl gaivalinių nelaimių, ypatingų įvykių arba nepalankių klimato reiškinių, kurie gali būti prilyginami gaivalinėms nelaimėms, gyvūnų ligų arba augalų kenkėjų ir saugomų gyvūnų, tinkamos finansuoti išlaidos gali apimti gamybos potencialo atkūrimo, įskaitant kapitalizavimo darbus, iki tokio lygio, koks jis buvo prieš įvykstant tiems įvykiams, išlaidas;

(g) jei investicijomis siekiama išvengti gaivalinių nelaimių, ypatingų įvykių arba nepalankių klimato reiškinių, kurie gali būti prilyginami gaivalinėms nelaimėms, gyvūnų ligų bei augalų kenkėjų ir saugomų gyvūnų daromos žalos, tinkamos finansuoti išlaidos gali apimti specialių prevencinių veiksmų, kuriais siekiama sušvelninti tokių tikėtinų įvykių pasekmes, išlaidas. Jeigu nepalankūs klimato reiškiniai, kurie gali būti prilyginami gaivalinėms nelaimėms, arba augalų kenkėjai padaro žalos ir tą žalą galima susieti su klimato kaita, pagalbos gavėjai turėtų stengtis į atkūrimo priemones įtraukti prisitaikymo prie klimato kaitos priemones, kad būtų kuo labiau sumažinta panašių įvykių ateityje padarysima žala ir nuostoliai.

(151) Iš pagalbos lėšų neturi būti finansuojama:

(a) žemės ūkio gamybos teisių ir teisių į išmokas įsigijimas;

(b) vienmečių augalų įsigijimas ir sodinimas;

(c) veislinių gyvūnų įsigijimas;

(d) investicijos, kuriomis siekiama atitikties galiojantiems nacionaliniams ar Sąjungos standartams;

(e) su išperkamosios nuomos sutartimis susijusios išlaidos, išskyrus (150) punkte nurodytas išlaidas, pvz., nuomotojo pelnas, palūkanų perfinansavimo išlaidos, pridėtinės išlaidos ir draudimo mokesčiai;

(f) apyvartinis kapitalas.

(152) Nukrypstant nuo (151) punkto b papunkčio, pagalba gali būti skiriama vienmečiams augalams įsigyti ir sodinti siekiant (149) punkto d papunktyje nurodyto tikslo ir vienmečiams augalams įsigyti ir sodinti siekiant išsaugoti augalų veisles, kurioms gresia genetinė erozija, vykdant (211) punkte nurodytus įsipareigojimus.

(153) Nukrypstant nuo (151) punkto c papunkčio, pagalba gali būti skiriama gyvūnams įsigyti siekiant (149) punkto d papunktyje nurodyto tikslo.

(154) Nukrypstant nuo (151) punkto c papunkčio, pagalba gali būti skiriama nykstančių veislių, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento

(ES) 2016/1012[52] 2 straipsnio 24 punkte, gyvūnams įsigyti vykdant (208) punkte nurodytus įsipareigojimus.

(155) Naujų ir esamų drėkinamų plotų drėkinimo atveju tinkamomis finansuoti išlaidomis bus laikomos tik tos investicijos, kurios atitinka šias sąlygas:

(a) Komisijai yra pateiktas upės baseino valdymo planas remiantis Direktyva 2000/60/EB, apimantis visą teritoriją, kurioje numatoma vykdyti investicijas, taip pat kitas teritorijas, kurių aplinkai investicijos gali daryti poveikį; pagal upės baseino valdymo planą, vadovaujantis tos direktyvos 11 straipsniu, taikomos žemės ūkio sektoriui svarbios priemonės turi būti nurodytos atitinkamoje priemonių programoje;

(b) įdiegta vandens matavimo sistema, sudaranti sąlygas apskaičiuoti vandens sunaudojimą remiamos investicijos lygmeniu, arba tokia sistema įdiegiama kaip investicijos dalis;

(c) investicija į esamų drėkinimo įrenginių arba drėkinimo infrastruktūros elementų tobulinimą yra tinkama finansuoti tik jei:

i) *ex ante* įvertinta, kad pagerinimas potencialiai padėtų sutaupyti vandens, atsižvelgiant į esamų įrenginių arba infrastruktūros techninius parametrus;

ii) jei investicija daro poveikį požeminio vandens ar paviršinio vandens telkiniams, kurių būklė, kaip nustatyta atitinkamame upės baseino valdymo plane, yra prastesnė nei gera dėl su vandens kiekiu susijusių priežasčių, turi būti pasiektas faktinis vandens sunaudojimo sumažinimas, taip padedant pasiekti gerą tų vandens telkinių būklę, kaip nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2000/60/EB[53] 4 straipsnio 1 dalyje.

Valstybės narės kaip vieną iš tinkamumo finansuoti sąlygų turi nustatyti galimo vandens sutaupymo ir vandens naudojimo faktinio sumažinimo procentines vertes, siekdamos užtikrinti, kad:

i) galimo vandens sutaupymo procentinė vertė turi būti ne mažesnė kaip 5 %, jei esamo įrenginio ar infrastruktūros techniniais parametrais jau užtikrinamas didelis veiksmingumas, ir bent 25 %, jei dabartinis veiksmingumo lygis (prieš investuojant) yra žemas ir (arba) investuojama vietovėse, kuriose labiausiai reikia taupyti vandenį, kad būtų užtikrinta gera vandens būklė (jei ji dar nėra užtikrinta) ir išvengta vandens telkinių būklės blogėjimo;

ii) vandens naudojimo faktinio sumažinimo procentinė vertė turi būti ne mažesnė kaip 50 %.

Toks vandens taupymas turi atitikti poreikius, nustatytus upių baseinų valdymo planuose, parengtuose pagal Direktyvą 2000/60/EB;

(d) parama investicijoms į regeneruoto vandens, kaip vandens tiekimo alternatyvos, naudojimą gali būti teikiama tik tuo atveju, jei tokio vandens

[52] 2016 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/1012 dėl zootechninių ir genealoginių reikalavimų, taikomų grynaveislių veislinių gyvūnų ir hibridinių veislinių kiaulių veisimui, prekybai jais bei jų genetinės medžiagos produktais ir jų įvežimui į Sąjungą, kuriuo iš dalies keičiami Reglamentas (ES) Nr. 652/2014, Tarybos direktyvos 89/608/EEB ir 90/425/EEB bei panaikinami tam tikri gyvūnų veisimo srities aktai („Gyvūnų veisimo reglamentas“) (OL L 171, 2016 6 29, p. 66).

[53] 2000 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/60/EB, nustatanti Bendrijos veiksmų vandens politikos srityje pagrindus (OL L 327, 2000 12 22, p. 1).

tiekimas ir naudojimas atitinka Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2020/741[54];

(e) investicija, kurios rezultatas – grynasis drėkinamo ploto padidėjimas, darantis poveikį tam tikram požeminio ar paviršinio vandens telkiniui, laikoma tinkama finansuoti tik jei tenkinamos abi šios sąlygos:

i) atitinkamame upės baseino valdymo plane nėra nustatyta, kad vandens telkinio būklė yra prastesnė nei gera dėl su vandens kiekiu susijusių priežasčių;

ii) iš poveikio aplinkai analizės matyti, kad investicija nebus padaryta didelio neigiamo poveikio aplinkai. Tokią poveikio aplinkai analizę turi atlikti arba patvirtinti kompetentinga institucija ir ji gali apimti valdų grupes;

(156) investicija į tvenkinio įrengimą ar išplėtimą drėkinimo tikslais yra tinkamos finansuoti tik tuo atveju, jei ji nedaro didelio neigiamo poveikio aplinkai.

Pagalbos intensyvumas

(157) Pagalbos intensyvumas neturi viršyti 65 % tinkamų finansuoti išlaidų.

(158) (157) punkte nurodytas pagalbos intensyvumas gali būti padidintas ne daugiau kaip iki 80 % šių investicijų atveju:

(a) kai investicijos susijusios su vienu ar daugiau iš (149) punkto e, f ir g papunkčiuose nurodytų konkrečių su aplinka ir klimatu susijusių tikslų arba gyvūnų gerove;

(b) kai investuoja jaunieji ūkininkai;

(c) kai investuojama atokiausiuose regionuose arba mažosiose Egėjo jūros salose.

(159) (157) punkte nurodytas pagalbos intensyvumas gali būti padidintas ne daugiau kaip iki 85 % smulkiųjų ūkių investicijų atveju.

(160) (157) punkte nurodytas pagalbos intensyvumas gali būti padidintas ne daugiau kaip iki 100 % šių investicijų atveju:

(a) negamybinių investicijų, susijusių su vienu ar daugiau iš (149) punkto e, f ir g papunkčiuose nurodytų konkrečių su aplinka ir klimatu susijusių tikslų;

(b) investicijų, kuriomis siekiama atkurti prarastą gamybos potencialą, kaip nurodyta (149) dalies d punkte, ir užtikrinti gaivalinių nelaimių, ypatingų reiškinių, nepalankių klimato reiškinių, kurie gali būti prilyginami gaivalinėms nelaimėms, arba saugomų gyvūnų daromos žalos prevenciją bei mažinti jos riziką.

(161) Drėkinimo atveju pagalbos intensyvumas neturi viršyti:

(a) 80 % tinkamų finansuoti išlaidų – investicijų į drėkinimą ūkyje pagal (155) punkto c papunktį atveju;

(b) 100 % tinkamų finansuoti išlaidų – investicijų į už ūkio ribų esančią žemės ūkio srities infrastruktūrą, skirtą naudoti drėkinimui, atveju;

(c) 65 % tinkamų finansuoti išlaidų – kitų investicijų į drėkinimą ūkyje atveju.

[54] 2020 m. gegužės 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2020/741 dėl pakartotinio vandens naudojimo minimaliųjų reikalavimų (OL L 177, 2020 6 5, p. 32).

1.1.1.2. Pagalba investicijoms, kuriomis siekiama išsaugoti žemės ūkio valdose esantį kultūros ir gamtos paveldą

(162) Komisija laikys, kad pagalba investicijoms, kuriomis siekiama išsaugoti žemės ūkio valdose esantį kultūros ir gamtos paveldą, yra suderinama su vidaus rinka pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalies d punktą, jei ji atitiks bendruosius vertinimo principus, (140) punkte nustatytą bendrąją investicinės pagalbos sąlygą ir šiame skirsnyje nustatytas sąlygas.

(163) Pagalba turėtų būti siekiama išsaugoti kultūros ir gamtos paveldą – natūralų kraštovaizdį ir pastatus, kuriuos valstybės narės kompetentingos valdžios institucijos oficialiai pripažino kultūros arba gamtos paveldu.

Tinkamos finansuoti išlaidos

(164) Tinkamos finansuoti yra šios išlaidos, patirtos siekiant išsaugoti kultūros ir gamtos paveldą:

(a) investicijų į materialųjį turtą išlaidos;

(b) kapitalizavimo darbų išlaidos.

Pagalbos intensyvumas

(165) Pagalba turi neviršyti 100 % tinkamų finansuoti išlaidų. Pagalba kapitalizavimo darbams neturi viršyti 10 000 EUR per metus.

1.1.1.3. Pagalba su ūkio pastatų perkėlimu susijusioms investicijoms

(166) Komisija laikys, kad pagalba su ūkio pastatų perkėlimu susijusioms investicijoms yra suderinama su vidaus rinka pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punktą, jei ji atitiks šiose gairėse išdėstytus bendruosius vertinimo principus, bendrąją investicinės pagalbos sąlygą, nustatytą (140) punkte, ir šiame skirsnyje nustatytas sąlygas.

(167) Šis skirsnis taikomas pirminės žemės ūkio gamybos veiklą vykdančioms įmonėms.

(168) Perkeliant ūkio pastatą turi būti siekiama viešąjį interesą atitinkančio tikslo. Viešasis interesas, kuriuo siekiama pagrįsti pagal šį skirsnį skiriamą pagalbą, turi būti nurodomas susijusiose atitinkamos valstybės narės nuostatose.

Su tinkamomis finansuoti išlaidomis susijęs pagalbos intensyvumas

(169) Taikomas toliau nurodytas pagalbos intensyvumas:

(a) jei perkeliant ūkio pastatą esami įrenginiai išmontuojami, perkeliami ir vėl sumontuojami, pagalbos intensyvumas gali siekti 100 % faktinių išlaidų, patirtų vykdant tokią veiklą;

(b) jei, be a punkte nurodytų veiksmų, perkėlus ūkio pastatą įrenginiai modernizuojami arba padidėja gamybos pajėgumas, (157)–(160) punktuose nurodytoms investicijoms nustatytas pagalbos intensyvumas taikomas ir su įrenginių modernizavimu arba gamybos pajėgumo didinimu susijusioms išlaidoms. Taikant šį punktą, jei esamas pastatas ar įrenginiai tik pakeičiami nauju šiuolaikišku pastatu ar įrenginiais, iš esmės nekeičiant gamybos arba naudojamos technologijos, toks pakeitimas nelaikomas su modernizavimu susijusiu pakeitimu;

(c) jei perkėlimas susijęs su veikla, vykdoma netoli kaimo gyvenviečių, siekiant pagerinti gyvenimo kokybę arba pagerinti kaimo gyvenvietės aplinkosaugos rezultatus, ir yra susijęs su mažos apimties infrastruktūra, pagalbos intensyvumas gali siekti 100 % tinkamų finansuoti išlaidų.

1.1.1.4. Pagalba su žemės ūkio produktų perdirbimu ir prekyba žemės ūkio produktais susijusioms investicijoms

(170) Komisija laikys, kad pagalba su žemės ūkio produktų perdirbimu ir prekyba žemės ūkio produktais susijusioms investicijoms yra suderinama su vidaus rinka pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punktą, jei ji atitiks šiose gairėse išdėstytus bendruosius vertinimo principus, (140) punkte nustatytą bendrąją investicinės pagalbos sąlygą ir šiame skirsnyje nustatytas sąlygas.

(171) Siekiant paskatinti perėjimą prie pažangesnių biodegalų rūšių, kaip numatyta 2022 m. valstybės pagalbos klimatui, aplinkos apsaugai ir energetikai gairėse, pagalba pagal šį skirsnį neturėtų būti skiriama biodegalams iš maistinių ir pašarinių augalų gaminti.

(172) Šis skirsnis taikomas pagalbai investicijoms į materialųjį ir nematerialųjį turtą, susijusioms su žemės ūkio produktų perdirbimu ir prekyba žemės ūkio produktais, kaip nurodyta (32) punkto 48 apibrėžtyje ir (32) punkto 39 apibrėžtyje.

(173) Valstybės narės gali skirti pagalbą investicijoms, susijusioms su žemės ūkio produktų perdirbimu ir prekyba žemės ūkio produktais, jeigu pagalba tenkina visas vienos iš toliau nurodytų priemonių sąlygas:

(a) Komisijos reglamento (ES) Nr. 651/2014[55];

(b) Regioninės valstybės pagalbos gairių;

(c) šio skirsnio.

Tinkamos finansuoti išlaidos

(174) Tinkamos finansuoti išlaidos pagal (173) punkto c papunktį turi būti tik šios:

a) nekilnojamojo turto statybos, įsigijimo (įskaitant išperkamąją nuomą) arba atnaujinimo išlaidos; žemės įsigijimo išlaidos gali būti tinkamos finansuoti tik jei jos neviršija 10 % visų tinkamų finansuoti atitinkamo veiksmo išlaidų;

b) mašinų ir įrangos pirkimo arba išperkamosios nuomos išlaidos, neviršijančios turto rinkos vertės;

c) bendrosios išlaidos, susijusios su a ir b punktuose nurodytomis išlaidomis, pvz., atlygis architektams, inžinieriams ir konsultantams, mokesčiai, susiję su konsultacijomis, kaip siekti aplinkosauginio ir ekonominio tvarumo, įskaitant galimybių studijas; išlaidos galimybių studijoms tinkamos finansuoti net ir tuo atveju, jei remiantis jų rezultatais nėra patiriama išlaidų pagal a ir b punktus;

d) kompiuterių programinės įrangos, debesijos ir panašių sprendimų įsigijimo ir kūrimo išlaidos arba naudojimo mokesčiai ir patentų, licencijų, autorių teisių ir prekių ženklų įsigijimo išlaidos.

(175) Netinkamos finansuoti yra šios išlaidos:

(a) su išperkamosios nuomos sutartimis susijusios išlaidos, išskyrus (174) punkte nurodytas išlaidas, pvz., nuomotojo pelnas, palūkanų perfinansavimo išlaidos, pridėtinės išlaidos ir draudimo mokesčiai;

(b) apyvartinis kapitalas;

(c) išlaidos, susijusios su investicijoms, kuriomis siekiama atitikties galiojantiems Sąjungos ir nacionaliniams standartams.

Pagalbos intensyvumas

(176) Didžiausias pagalbos intensyvumas pagal šias gaires neturi viršyti 65 %.

---

[55] 2014 m. birželio 17 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 651/2014, kuriuo tam tikrų kategorijų pagalba skelbiama suderinama su vidaus rinka taikant Sutarties 107 ir 108 straipsnius (OL L 187, 2014 6 26, p. 1).

(177) Pagalbos intensyvumas gali būti padidintas iki ne daugiau kaip 80 %, kai investuojama atokiausiuose regionuose arba mažosiose Egėjo jūros salose.

(178) Apie individualią pagalbą, kuri viršija (34) punkto a papunktyje nustatytą pranešimo ribą, Komisijai turi būti pranešama pagal Sutarties 108 straipsnio 3 dalį.

1.1.2. Jaunųjų ūkininkų veiklos pradžios ir žemės ūkio veiklos pradžios pagalba

(179) Komisija laikys, kad veiklos pradžios pagalba yra suderinama su vidaus rinka pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punktą, jei ji atitiks šiose gairėse išdėstytus bendruosius vertinimo principus ir šiame skirsnyje nustatytas sąlygas.

(180) Šis skirsnis taikomas pirminės žemės ūkio gamybos veiklą vykdančioms įmonėms.

(181) Pagalba pagal šį skirsnį gali būti skiriama tik:

(a) jaunųjų ūkininkų įsisteigimui;

(b) žemės ūkio veiklos pradžiai.

(182) Jaunųjų ūkininkų veiklos pradžios pagalba skiriama jauniesiems ūkininkams, kaip nurodyta (32) punkto 65 apibrėžtyje. Pagal šį skirsnį pagalba turi būti teikiama tik labai mažoms ir mažosioms įmonėms.

(183) Pagalba teikiama tik tada, kai atitinkamos valstybės narės kompetentingai institucijai pateikiamas verslo planas.

Pagalbos suma

(184) Didžiausia pagalbos suma neturi viršyti 100 000 EUR.

1.1.3. Žemės ūkio sektoriaus gamintojų grupių ir organizacijų veiklos pradžios pagalba

(185) Komisija palankiai vertina gamintojų grupių ir gamintojų organizacijų veiklos pradžios pagalbą, nes taip ūkininkai skatinami vienytis. Todėl ji laikys, kad gamintojų grupių ir gamintojų organizacijų veiklos pradžios pagalba yra suderinama su vidaus rinka pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punktą, jei ji tenkins šiose gairėse nustatytus bendruosius vertinimo principus ir šiame skirsnyje nustatytas sąlygas.

(186) Šis skirsnis taikomas visam žemės ūkio sektoriui[56].

(187) Pagalba gali būti teikiama tik toms gamintojų grupėms arba organizacijoms, kurias atitinkamos valstybės narės kompetentinga institucija oficialiai pripažino atitinkančiomis pagalbos skyrimo kriterijus.

(188) Gamintojų grupės ar organizacijos susitarimai, sprendimai ir kiti veiksmai turi atitikti konkurencijos taisykles, taikomas pagal Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 206–210a straipsnius.

(189) Užuot skyrus veiklos pradžios pagalbą gamintojų grupėms ar organizacijoms, tos pačios bendros sumos neviršijanti pagalba per pirmuosius penkerius metus po grupės ar organizacijos sukūrimo gali būti išmokėta tiesiogiai gamintojams, siekiant kompensuoti jų įnašus į grupių ar organizacijų veiklos išlaidas.

(190) Valstybės narės gali ir toliau teikti veiklos pradžios pagalbą gamintojų grupėms, net ir po to, kai jos pripažįstamos gamintojų organizacijomis, laikantis Reglamente (ES) Nr. 1308/2013 nustatytų sąlygų.

(191) Pagalba turi būti skiriama tik toms gamintojų grupėms ir gamintojų organizacijoms, kurios atitinka MVĮ apibrėžtį[57]. Komisija nepatvirtins valstybės

---

56 Žr. žemės ūkio sektoriaus apibrėžtį (32 punkto 9 apibrėžtis).

57 Žr. MVĮ apibrėžtį (32 punkto 56 apibrėžtis).

pagalbos, kuria siekiama kompensuoti didelių įmonių išlaidas, nurodytas šiame skirsnyje[58].

(192) Pagal šį skirsnį leistinoms pagalbos schemoms bus taikoma sąlyga, kad tos schemos turėtų būtų koreguojamos atsižvelgiant į reglamentų, kuriais reglamentuojamas bendras žemės ūkio produktų rinkų organizavimas, pakeitimus.

Tinkamos finansuoti išlaidos

(193) Tinkamomis finansuoti gali būti laikomos tinkamų patalpų nuomos ir biuro įrangos įsigijimo išlaidos, išlaidos administracijos personalui, pridėtinės išlaidos, mokesčiai už teisines paslaugas ir administraciniai mokesčiai, kompiuterių aparatinės įrangos įsigijimo išlaidos ir kompiuterių programinės įrangos, debesijos ir panašių sprendimų įsigijimo išlaidos ar naudojimo mokesčiai. Jeigu įsigyjamos patalpos, tinkamos finansuoti išlaidos patalpoms įsigyti neturi viršyti nuomos išlaidų pagal rinkos įkainius.

(194) Pagalba neturi būti skiriama:

(a) gamybos organizacijoms, subjektams ar įstaigoms, pvz., bendrovėms arba kooperatyvams, kurių tikslas – valdyti vieną arba kelias žemės ūkio valdas ir kurie dėl to faktiškai yra pavieniai gamintojai;

(b) žemės ūkio asociacijoms, kurios vykdo užduotis, pvz., teikia abipusės paramos, pagalbos ūkiams ir ūkių vadybos paslaugas narių valdose, tačiau nedalyvauja bendrai pritaikant pasiūlą prie rinkos poreikių;

(c) gamintojų grupėms, organizacijoms arba asociacijoms, kurių tikslai yra nesuderinami su Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 152 straipsnio 1 dalies c punktu bei 3 dalimi ir 156 straipsniu.

(195) Pagalba turi būti teikiama kaip fiksuoto dydžio pagalba ir išmokama metinėmis dalinėmis išmokomis per pirmuosius penkerius metus nuo tos dienos, kurią gamintojų grupę ar organizaciją, remdamasi verslo planu, oficialiai pripažino kompetentinga institucija. Paskutinę dalinę išmoką valstybės narės turi išmokėti tik patikrinusios, ar verslo planas tinkamai įgyvendintas.

(196) Gamintojų grupėms arba organizacijoms skiriama pagalba su veiklos pradžios išlaidomis nesusijusioms išlaidoms (pavyzdžiui, investicijų ar pardavimo skatinimo veiklos išlaidoms) kompensuoti, bus vertinama pagal tokios rūšies pagalbą reglamentuojančias taisykles.

Pagalbos intensyvumas

(197) Pagalba turi neviršyti 10 % grupės arba organizacijos metinės parduodamos produkcijos ir 100 000 EUR per metus. Pagalba turi būti teikiama mažėjančia tvarka.

1.1.4. Agrarinės aplinkosaugos ir klimato srities įsipareigojimų įgyvendinimo pagalba

(198) Komisija laikys, kad agrarinės aplinkosaugos ir klimato srities įsipareigojimų įgyvendinimo pagalba yra suderinama su vidaus rinka pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punktą, jei ji atitiks šiose gairėse išdėstytus bendruosius vertinimo principus ir šiame skirsnyje nustatytas sąlygas.

(199) Šis skirsnis taikomas pagalbai pirminės žemės ūkio gamybos veiklą vykdančioms įmonėms ir tokių įmonių grupėms, kurios savanoriškai imasi

[58] Žr. didelės įmonės apibrėžtį (32 punkto 37 apibrėžtis).

įgyvendinti veiksmus pagal vieną ar kelis agrarinės aplinkos ir klimato srities įsipareigojimus.

(200) Šia priemone turi būti siekiama išsaugoti ir skatinti būtinus žemės ūkio praktikos pakeitimus, kurie daro teigiamą poveikį aplinkai ir klimatui.

(201) Pagalba bus skiriama tik tais atvejais, kai savanoriški įsipareigojimai bus griežtesni nei:

(a) pagal Reglamento XXX [SPR] III antraštinės dalies I skyriaus 2 skirsnį nustatyti atitinkami privalomi valdymo reikalavimai ir GAAB standartai;

(b) atitinkami minimalieji trąšų ir augalų apsaugos produktų naudojimo reikalavimai, taip pat kiti atitinkami nacionalinėje ir Sąjungos teisėje nustatyti privalomi reikalavimai;

(c) žemės ūkio paskirties žemės išlaikymo pagal Reglamento XXX [SPR] 4 straipsnio 1 dalies a punktą sąlygos.

Visi šie privalomi standartai ir reikalavimai turi būti nurodomi ir apibūdinami Komisijai skirtame pranešime.

(202) (201) punkto b papunktyje nurodytų įsipareigojimų atveju, kai nacionalinėje teisėje nustatomi nauji reikalavimai, kurie viršija Sąjungos teisėje nustatytus atitinkamus minimaliuosius reikalavimus, parama įsipareigojimams, kuriais prisidedama prie tų reikalavimų laikymosi, gali būti teikiama ne ilgiau kaip 24 mėnesius nuo dienos, kurią jie tampa privalomi valdai.

(203) Valstybės narės privalo užtikrinti, kad pagal šį skirsnį skiriama pagalba atitiktų paramą, skiriamą pagal Reglamento XXX [SPR] 28 straipsnį.

(204) Valstybės narės privalo užtikrinti, kad veiksmus pagal šią priemonę vykdančios įmonės galėtų gauti atitinkamų tokiems veiksmams vykdyti reikalingų žinių ir informacijos ir kad tie, kuriems to reikia, galėtų gauti tinkamą mokymą ir įgyti ekspertinių žinių, kad padėtų ūkininkams, įsipareigojantiems pakeisti savo gamybos sistemas.

(205) Įsipareigojimai pagal šią priemonę turi būti prisiimami penkeriems–septyneriems metams. Tačiau, jei būtina, kad būtų pasiekta arba išlaikyta norima nauda aplinkai, valstybės narės tam tikrų rūšių įsipareigojimams vykdyti gali nustatyti ilgesnį laikotarpį, pavyzdžiui, numatyti, kad pasibaigus pirminiam laikotarpiui įsipareigojimų vykdymo laikotarpis bus kasmet pratęsiamas[59]. Kai įsipareigojimai yra susiję su genetinių išteklių išsaugojimu, tvariu naudojimu ir plėtojimu, taip pat kai nauji įsipareigojimai yra prisiimami iš karto po įsipareigojimų, įvykdytų per pirminį laikotarpį, arba kitais tinkamai pagrįstais atvejais valstybės narės gali nustatyti trumpesnį bent vienų metų laikotarpį.

(206) Agrarinės aplinkosaugos ir klimato srities įsipareigojimų vykdymo pagalba gavėjams, kurie nėra žemės ūkio sektoriuje veiklą vykdančios įmonės, gali būti skiriama pagal šios dalies 3 skyrių.

(207) Pagal agrarinės aplinkosaugos ir klimato priemonę prisiimti įsipareigojimai plėtoti ekstensyviąją gyvulininkystę turi atitikti bent šias sąlygas:

(a) siekiant išvengti per didelio arba nepakankamo nuganymo, turi būti valdomas ir prižiūrimas visas valdai priklausantis ganymo plotas;

(b) gyvulių tankumas turi būti nustatomas atsižvelgus į visus ūkyje laikomus ganomus gyvulius arba, jei prisiimamas įsipareigojimas apriboti maisto

[59] Pavyzdžiui, jei tai priemonių dalys, kuriomis siekiama atkurti ir išlaikyti šlapynių buveines, pagalba galėtų būti skirta ilgesniam nei septynerių metų laikotarpiui, atsižvelgiant į tai, kad šiuos tikslus pasiekti sunku.

medžiagų išplovimą, visus su atitinkamu įsipareigojimu susijusius ūkyje laikomus gyvulius.

(208) Vykdant pagal agrarinės aplinkosaugos ir klimato priemonę prisiimtus įsipareigojimus veisti vietines veisles, kurioms gresia išnykimas ūkiuose, ar išsaugoti augalų genetinius išteklius, kuriems gresia genetinė erozija, privaloma laikytis vienos iš šių sąlygų:

(a) veisti vietinių veislių, kurioms gresia išnykimas ūkiuose, ūkinius gyvūnus, genetiškai prisitaikiusius prie vienos ar daugiau tos šalies tradicinių auginimo sistemų ar aplinkos;

(b) saugoti augalų, kurie yra natūraliai prisitaikę prie vietos ir regiono sąlygų, genetinius išteklius, kuriems gresia genetinė erozija.

(209) Pagalbos skyrimo kriterijus atitinka šių rūšių ūkiniai gyvūnai: galvijai; avys; ožkos; arklinių šeimos gyvūnai; kiaulės ir paukščiai.

(210) Vietinės veislės bus laikomos veislėmis, kurioms gresia išnykimas ūkiuose, jei tenkinamos toliau nurodytos sąlygos ir jei tos sąlygos įtrauktos į Komisijai skirtą pranešimą ir jame apibūdintos:

(a) nurodomas atitinkamų veislinių patelių skaičius (nacionaliniu lygmeniu);

(b) tą skaičių ir nykstančios veislės statusą yra patvirtinusi tinkamai pripažinta atitinkama mokslo įstaiga;

(c) tinkamai pripažinta atitinkama techninė įstaiga yra sudariusi ir nuolat atnaujina tos veislės gyvūnų bandos arba paukščių pulko registracijos knygą;

(d) atitinkamos įstaigos turi veislių, kurioms gresia išnykimas, gyvūnams identifikuoti reikalingų įgūdžių ir žinių.

(211) Augalų genetiniai ištekliai bus laikomi ištekliais, kuriems gresia genetinė erozija, jei į Komisijai skirtą pranešimą bus įtraukta ir jame apibūdinta pakankamai genetinę eroziją patvirtinančių įrodymų, pagrįstų mokslinių tyrimų rezultatais ar rodikliais, rodančiais, kad mažėja vietinių veislių / pagrindinių vietinių rūšių, menksta jų populiacijos įvairovė ir, kai tinkama, rodikliais, rodančiais, kad kinta toje vietoje vyraujanti žemės ūkio praktika.

(212) Pagalba gali būti skiriama žemės ūkio genetinių išteklių išsaugojimo ir tausaus naudojimo bei tvaraus vystymosi veiksmams, kuriems netaikomos (199)–(211) punktų nuostatos, vykdyti.

(213) Pagalba pagal šį skirsnį gali apimti kolektyvines sistemas ir rezultatais grindžiamas išmokų sistemas, kaip antai sekvestruojamojo ūkininkavimo schemas, kad paskatintų ūkininkus platesniu mastu ar išmatuojamai reikšmingai pagerinti aplinkos kokybę.

Tinkamos finansuoti išlaidos

(214) Pagalba, išskyrus (212) punkte nurodytą pagalbą genetinių išteklių išsaugojimo veiksmams vykdyti, apima pagalbos gavėjams mokamą visų arba dalies papildomų išlaidų ir prarastų pajamų, susijusių su prisiimtais įsipareigojimais, kompensaciją. Pagalba turi būti teikiama kasmet.

(215) Tinkamai pagrįstais atvejais, kaip antai vykdant su aplinkos apsauga susijusius veiksmus, pagalba, kuria padedama vykdyti įsipareigojimus atsisakyti plotų naudojimo komerciniais tikslais, gali būti teikiama kaip vienkartinė išmoka už vienetą, apskaičiuota remiantis patirtomis papildomomis išlaidomis ir prarastomis pajamomis.

(216) Jei būtina, pagalbos lėšomis taip pat gali būti padengiamos sandorių išlaidos – iki 20 % priemokos, sumokėtos už agrarinės aplinkosaugos ir klimato srities įsipareigojimus. Jei įsipareigojimus prisiima įmonių grupės, didžiausia padengiama dalis turi būti 30 %.

(217) Tačiau, jei valstybė narė nori kompensuoti sandorio išlaidas, patirtas dėl prisiimtų agrarinės aplinkosaugos ir klimato srities įsipareigojimų, ji turi pateikti įtikinamų įrodymų, kad tokių išlaidų buvo, pavyzdžiui, pateikti tokių įmonių ir įsipareigojimų neprisiėmusių įmonių išlaidų palyginimą. Todėl Komisija nepatvirtins valstybės pagalbos, kuria finansuojamos sandorio išlaidos, patirtos tęsiant praeityje prisiimtus įsipareigojimus, nebent valstybė narė įrodys, kad tokių išlaidų vis dar atsiranda arba kad atsirado naujų sandorio išlaidų.

(218) Jei sandorio išlaidos apskaičiuojamos remiantis vidutinėmis išlaidomis ir (arba) vidutiniais ūkiais, valstybės narės visų pirma turėtų įrodyti, kad didelės įmonės negauna per didelių kompensacijų. Apskaičiuodamos kompensaciją, valstybės narės turi atsižvelgti į tai, ar tos sandorio išlaidos tenka vienai įmonei, ar vienam hektarui.

(219) Pagalba pagal šią priemonę negali būti skiriama įsipareigojimams, kuriems taikoma šios dalies 1.1.8 skirsnyje apibrėžta ekologinio ūkininkavimo priemonė, vykdyti. Žemės ūkio genetinių išteklių išsaugojimo pagalbos lėšomis padengiamos toliau nurodytų veiksmų išlaidos:

(a) [tikslinių veiksmų, t. y. veiksmų, kuriais skatinamas žemės ūkio genetinių išteklių išsaugojimas *in situ* ir *ex situ*, jų apibūdinimas, rinkimas ir naudojimas, įskaitant šiuo metu *in situ* saugomų genetinių išteklių (įskaitant ūkyje saugomą genetinę medžiagą) bei *ex situ* rinkinių ir duomenų bazių internetinių aprašų sudarymą;

(b) suderintų veiksmų, t. y. veiksmų, kuriais valstybių narių kompetentingos organizacijos skatinamos keistis informacija siekiant išsaugoti, apibūdinti, rinkti ir naudoti Sąjungos žemės ūkio genetinius išteklius;

(c) papildomų veiksmų, t. y. informavimo, informacijos platinimo ir konsultavimo veiklos, kurioje dalyvauja nevyriausybinės organizacijos ir kitos susijusios suinteresuotosios šalys, mokymo kursų ir techninių ataskaitų rengimo.]

Pagalbos intensyvumas

(220) Pagalba turi neviršyti 100 % tinkamų finansuoti išlaidų.

(221) Pagalba turi būti mokama už hektarą. Tinkamai pagrįstais atvejais pagalba gali būti skiriama kaip fiksuotoji suma.

1.1.5. Gyvūnų gerovės įsipareigojimų įgyvendinimo pagalba

(222) Komisija laikys, kad gyvūnų gerovės įsipareigojimų įgyvendinimo pagalba yra suderinama su vidaus rinka pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punktą, jei ji atitiks šiose gairėse išdėstytus bendruosius vertinimo principus ir šiame skirsnyje nustatytas sąlygas.

(223) Šis skirsnis taikomas pagalbai pirminės žemės ūkio gamybos veiklą vykdančioms įmonėms, kurios savanoriškai imasi įgyvendinti veiksmus pagal vieną ar kelis gyvūnų gerovės įsipareigojimus.

(224) Pagalba padengiami tik tie įsipareigojimai, kurie viršija atitinkamus privalomus standartus, nustatytus pagal Reglamento XXX [SPR] III antraštinės dalies I skyriaus 2 skirsnį, ir kitus atitinkamus privalomus reikalavimus, nustatytus nacionalinės ir Sąjungos teisės aktais.

(225) Jeigu atitinkamų privalomų standartų arba reikalavimų nėra, įsipareigojimai turi būti griežtesni nei nacionaliniu lygmeniu nusistovėjusi ūkininkavimo praktika.

(226) Visi privalomi standartai, reikalavimai ir nusistovėjusi ūkininkavimo praktika turi būti nurodomi ir apibūdinami Komisijai skirtame pranešime.

(227) Kai nacionalinėje teisėje nustatomi nauji reikalavimai, kurie viršija Sąjungos teisėje nustatytus atitinkamus / susijusius minimaliuosius reikalavimus, parama įsipareigojimams, kuriais prisidedama prie tų reikalavimų laikymosi, gali būti teikiama ne ilgiau kaip 24 mėnesius nuo dienos, kurią jie tampa privalomi valdai.

(228) Valstybės narės privalo užtikrinti, kad pagal šį skirsnį skiriama pagalba atitiktų paramą, skiriamą pagal Reglamento XXX [SPR] 28 straipsnį.

(229) Pagalbos skyrimo kriterijus atitinkančiais gyvūnų gerovės įsipareigojimais turi būti užtikrinami aukštesni gamybos metodų standartai vienoje iš šių sričių:

[a) vandens, pašarų ir gyvulių priežiūros, atsižvelgiant į natūralius gyvulininkystės poreikius;

b) laikymo sąlygų, tokių kaip didesnė erdvė, grindų paviršiai, aplinkos gerinimo medžiagos, natūralus apšvietimas;

c) galimybių patekti į lauką;

d) praktikos, pagal kurią vengiama žaloti ir (arba) kastruoti gyvūnus, o ypatingais atvejais, kai gyvūnų žalojimas arba kastravimas laikomas būtinu, naudojami anestetikai, analgetikai ir vaistai nuo uždegimo arba atliekama imuninė kastracija.]

(230) Gyvūnų gerovės įsipareigojimai turi būti prisiimami laikotarpiui nuo vienerių iki septynerių metų. Jei būtina, kad būtų pasiekta arba išlaikyta tam tikra nauda gyvūnų gerovei, valstybės narės tam tikrų rūšių įsipareigojimams vykdyti gali nustatyti ilgesnį laikotarpį, pavyzdžiui, numatyti, kad pasibaigus pirminiam laikotarpiui įsipareigojimų vykdymo laikotarpis bus kasmet pratęsiamas.

(231) Sutartis taip pat gali būti pratęsiama savaime, jei joje nustatytos tokio pratęsimo sąlygos. Gyvūnų gerovės įsipareigojimų pratęsimo mechanizmą valstybės narės turi nustatyti remdamosi savo atitinkamomis nacionalinėmis taisyklėmis. Apie tokį mechanizmą Komisijai turi būti pranešama pagal šį skirsnį teikiant pranešimą apie valstybės pagalbą. Pratęsiant įsipareigojimus visada turi būti laikomasi Komisijos patvirtintų pagalbos skyrimo pagal šį skirsnį sąlygų.

(232) Valstybės narės privalo užtikrinti, kad veiksmus pagal šią priemonę vykdančios įmonės galėtų gauti atitinkamų tokiems veiksmams vykdyti reikalingų žinių ir informacijos ir kad tie, kuriems to reikia, galėtų gauti tinkamą mokymą ir įgyti ekspertinių žinių, kad padėtų ūkininkams, įsipareigojantiems pakeisti savo gamybos sistemas.

Tinkamos finansuoti išlaidos

(233) Pagalba turi būti skiriama kasmet ir iš jos lėšų gali būti kompensuojamos pirminę žemės ūkio gamybos veiklą vykdančių įmonių visos papildomos dėl prisiimtų įsipareigojimų patirtos išlaidos ir prarastos pajamos arba jų dalis. Tinkamai pagrįstais atvejais valstybės narės gali skirti paramą kaip vienkartinę išmoką už vienetą, apskaičiuotą remiantis patirtomis papildomomis išlaidomis ir prarastomis pajamomis.

(234) Jei būtina, jomis taip pat gali būti padengiamos sandorių išlaidos – iki 20 % priemokos, sumokėtos už gyvūnų gerovės įsipareigojimus. Tačiau, jei valstybė narė nori kompensuoti sandorio išlaidas, patirtas dėl prisiimtų gyvūnų gerovės įsipareigojimų, ji turi pateikti įtikinamų įrodymų, kad tokių išlaidų buvo,

pavyzdžiui, pateikti tokių įmonių ir gyvūnų gerovės įsipareigojimų neprisiėmusių įmonių išlaidų palyginimą. Todėl Komisija nepatvirtins valstybės pagalbos sandorio išlaidoms, patirtoms tęsiant praeityje prisiimtus gyvūnų gerovės įsipareigojimus, kompensuoti, nebent valstybė narė įrodys, kad tokių išlaidų vis dar atsiranda arba kad atsirado naujų sandorio išlaidų.

(235) Jei sandorio išlaidos apskaičiuojamos remiantis vidutinėmis išlaidomis ir (arba) vidutiniais ūkiais, valstybės narės visų pirma turėtų įrodyti, kad didelės įmonės negauna per didelių kompensacijų. Apskaičiuodamos kompensaciją, valstybės narės turi atsižvelgti į tai, ar tos sandorio išlaidos tenka vienai įmonei, ar vienam hektarui.

Pagalbos intensyvumas

(236) Pagalba turi neviršyti 100 % tinkamų finansuoti išlaidų.

(237) Pagalba turi būti mokama už vienetą. Tinkamai pagrįstais atvejais valstybės narės gali skirti paramą kaip fiksuotąją sumą.

1.1.6. Pagalba, skiriama dėl nepalankių konkrečios vietovės sąlygų, susidariusių dėl tam tikrų privalomų reikalavimų

(238) Komisija laikys, kad pagalba, skiriama dėl nepalankių konkrečios vietovės sąlygų, susidariusių dėl tam tikrų privalomų reikalavimų, yra suderinama su vidaus rinka pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punktą, jei ji atitiks šiose gairėse išdėstytus bendruosius vertinimo principus ir šiame skirsnyje nustatytas sąlygas.

(239) Šis skirsnis taikomas pirminės žemės ūkio gamybos veiklą vykdančioms įmonėms.

(240) Pagalba kitiems gavėjams, išskyrus žemės ūkio sektoriuje veiklą vykdančias įmones, gali būti teikiama pagal šios dalies 3 skyrių.

Tinkamos finansuoti išlaidos

(241) Pagalba skiriama atitinkamose vietovėse dėl sunkumų, atsiradusių įgyvendinant direktyvas 92/43/EEB, 2009/147/EB ir 2000/60/EB, gavėjų patirtoms papildomoms išlaidoms bei negautoms pajamoms kompensuoti.

(242) Jei būtina, ja taip pat gali būti padengiamos sandorių išlaidos – iki 20 % (241) punkte nurodytų išlaidų.

(243) Jei sandorio išlaidos apskaičiuojamos remiantis vidutinėmis išlaidomis ir (arba) vidutiniais ūkiais, valstybės narės visų pirma turėtų įrodyti, kad didelės įmonės negauna per didelių kompensacijų. Apskaičiuodamos kompensaciją, valstybės narės turi atsižvelgti į tai, ar tos sandorio išlaidos tenka vienai įmonei, ar vienam hektarui.

(244) Pagalba, susijusi su direktyvomis 92/43/EEB ir 2009/147/EB, gali būti skiriama tik dėl nepalankių sąlygų, susidariusių laikantis reikalavimų, viršijančių atitinkamus Reglamento XXX [SPR] III antraštinės dalies 1 skyriaus 2 skirsnyje nustatytus GAAB reikalavimus, taip pat žemės ūkio paskirties žemės išlaikymo pagal Reglamento XXX [SPR] 4 straipsnio 1 dalies a punktą sąlygų.

(245) Su Direktyva 2000/60/EB susijusi pagalba gali būti skiriama tik dėl nepalankių sąlygų, susidariusių laikantis reikalavimų, kuriais viršijami:

(a) pagal Reglamento XXX [SPR] III antraštinės dalies I skyriaus 2 skirsnį nustatyti atitinkami privalomi valdymo reikalavimai (išskyrus Reglamento XXX [SPR] III priede pateiktame sąraše nurodytą 1 teisės aktais nustatytą valdymo reikalavimą) ir GAAB standartai; taip pat

(b) žemės ūkio paskirties žemės išlaikymo pagal Reglamento XXX [SPR] 4 straipsnio 1 dalies a punktą sąlygos.

(246) Reikalavimai, nurodyti (244) ir (245) punktuose, turi būti nurodyti ir apibūdinti Komisijai skirtame pranešime.

(247) Pagalbos skyrimo kriterijus atitinka šie plotai:

(a) pagal direktyvas 92/43/EEB ir 2009/147/EB nustatyti „Natura 2000“ žemės ūkio paskirties žemės plotai;

(b) kitos nustatytų ribų gamtos apsaugos teritorijos, kuriose ūkininkavimui taikomi aplinkosaugos apribojimai, kuriais prisidedama prie Direktyvos 92/43/EEB 10 straipsnio įgyvendinimo; tos teritorijos neturi viršyti 5 % tinklui „Natura 2000“ priskirtų teritorijų, įtrauktų į atitinkamo BŽŪP strateginio plano teritorinę taikymo sritį;

(c) pagal Direktyvą 2000/60/EB į upės baseino valdymo planus įtraukti žemės ūkio paskirties žemės plotai.

Pagalbos intensyvumas

(248) Pagalba turi neviršyti 100 % tinkamų finansuoti išlaidų.

(249) Pagalba turi būti mokama kasmet už hektarą.

1.1.7. Pagalba vietovėms, kuriose esama gamtinių ar kitų specifinių su vietove susijusių kliūčių

(250) Komisija laikys, kad pagalba, skiriama kalnų vietovėse ir kitose vietovėse, kuriose esama gamtinių ar kitų specifinių kliūčių, yra suderinama su vidaus rinka pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punktą, jei ji atitiks šiose gairėse išdėstytus bendruosius vertinimo principus ir šiame skirsnyje nustatytas sąlygas.

(251) Šis skirsnis taikomas pirminės žemės ūkio gamybos veiklą vykdančioms įmonėms.

(252) Pagalba gali būti skiriama įmonėms, kurios yra aktyvūs ūkininkai ir kurios įsipareigoja tęsti ūkininkavimo veiklą vietovėse, nustatytose pagal Reglamento (ES) Nr. 1305/2013 32 straipsnį. Valstybės narės gali taikyti tikslaus nustatymo metodą, laikydamosi Reglamento (ES) Nr. 1305/2013 32 straipsnio 3 dalies trečioje pastraipoje nustatytų sąlygų.

Tinkamos finansuoti išlaidos

(253) Pagalba skiriama siekiant kompensuoti dėl gamtinių ar kitų specifinių su vietove susijusių kliūčių, turinčių poveikį atitinkamos vietovės žemės ūkio produkcijai, patirtas visas papildomas išlaidas ir prarastas pajamas arba jų dalį. Valstybės narės turi pateikti tokių kliūčių egzistavimą įrodančios informacijos ir įrodymų, kad mokėtinos kompensacijos suma neviršija dėl tų kliūčių prarastų pajamų ir papildomų išlaidų.

(254) Papildomos išlaidos ir prarastos pajamos turi būti apskaičiuojamos atsižvelgiant į gamtines ar kitas specifines su vietove susijusias kliūtis, lyginant su vietovėmis, kuriose gamtinių ar kitų specifinių su vietove susijusių kliūčių nėra.

(255) Pagalba bus skiriama kasmet už žemės ūkio paskirties žemės hektarą.

Pagalbos intensyvumas

(256) Pagalba turi neviršyti 100 % tinkamų finansuoti išlaidų.

1.1.8. Ekologinio ūkininkavimo pagalba

(257) Komisija laikys, kad ekologinio ūkininkavimo pagalba yra suderinama su vidaus rinka pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punktą, jei ji atitiks šiose gairėse išdėstytus bendruosius vertinimo principus ir šiame skirsnyje nustatytas sąlygas.

(258) Šis skirsnis taikomas pirminės žemės ūkio gamybos veiklą vykdančioms įmonėms.

(259) Pagalba gali būti skiriama įmonėms arba įmonių grupėms, kurios savanoriškai įsipareigoja pereiti prie ekologinio ūkininkavimo praktikos ir metodų, apibrėžtų Tarybos reglamente (EB) Nr. 834/2007[60], arba juos išlaikyti.

(260) Pagalba skiriama tik jei įsipareigojimai yra griežtesni nei šie standartai ir reikalavimai (jie turi būti nurodyti ir apibūdinti Komisijai skirtame pranešime apie valstybės pagalbą):

(a) pagal Reglamento XXX [SPR] III antraštinės dalies I skyriaus 2 skirsnį nustatyti atitinkami privalomi valdymo reikalavimai ir GAAB standartai;

(b) atitinkami minimalieji trąšų ir augalų apsaugos produktų naudojimo, gyvūnų gerovės reikalavimai, taip pat kiti atitinkami nacionalinėje ir Sąjungos teisėje nustatyti privalomi reikalavimai;

(c) žemės ūkio paskirties žemės išlaikymo pagal Reglamento XXX [SPR] 4 straipsnio 1 dalies a punktą sąlygos.

(261) (260) punkto b papunktyje nurodytų įsipareigojimų atveju, kai nacionalinėje teisėje nustatomi nauji reikalavimai, kurie viršija Sąjungos teisėje nustatytus atitinkamus minimaliuosius reikalavimus, pagalba įsipareigojimams, kuriais prisidedama prie tų reikalavimų laikymosi, vykdyti gali būti teikiama ne ilgiau kaip 24 mėnesius nuo dienos, kurią jie tampa privalomi valdai.

(262) Valstybės narės privalo užtikrinti, kad pagal šį skirsnį skiriama pagalba atitiktų paramą, skiriamą pagal Reglamento XXX [SPR] 28 straipsnį.

(263) Įsipareigojimai turi būti vykdomi pradiniu penkerių–septynerių metų laikotarpiu. Tačiau, kad būtų pasiekta arba išlaikyta tam tikra nauda aplinkai, valstybės narės gali nustatyti ilgesnį laikotarpį, pavyzdžiui, numatyti, kad pasibaigus pirminiam laikotarpiui įsipareigojimų vykdymo laikotarpis bus kasmet pratęsiamas. Jei pagalba skiriama tam, kad būtų pereinama prie ekologinio ūkininkavimo, valstybės narės gali nustatyti trumpesnį bent vienų metų laikotarpį. Valstybės narės gali nustatyti trumpesnį bent vienų metų laikotarpį, taikomą su išlaikymu susijusiems naujiems įsipareigojimams, prisiimtiems iš karto įsipareigojimų, įvykdytų per pirminį laikotarpį.

(264) Valstybės narės privalo užtikrinti, kad veiksmus pagal šią priemonę vykdančios įmonės galėtų gauti atitinkamų tokiems veiksmams vykdyti reikalingų žinių ir informacijos ir kad tie, kuriems to reikia, galėtų gauti tinkamą mokymą ir įgyti ekspertinių žinių, kad padėtų ūkininkams, įsipareigojantiems pakeisti savo gamybos sistemas.

Tinkamos finansuoti išlaidos

(265) Pagalba kompensuojamos visos dėl įsipareigojimų vykdymo pagalbos gavėjų patirtos papildomos išlaidos ir prarastos pajamos arba jų dalis. Pagalba turi būti teikiama kasmet. Tinkamai pagrįstais atvejais valstybės narės gali skirti pagalbą kaip vienkartinę išmoką už vienetą.

(266) Jei būtina, pagalba taip pat gali būti padengiamos sandorių išlaidos – ne daugiau kaip 20 % už įsipareigojimą sumokėtos priemokos. Jei įsipareigojimus prisiima įmonių grupės, didžiausia padengiama dalis yra 30 %. Pagalba skiriama kasmet.

---

[60] 2007 m. birželio 28 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 834/2007 dėl ekologinės gamybos ir ekologiškų produktų ženklinimo ir panaikinantis Reglamentą (EEB) Nr. 2092/91 (OL L 189, 2007 7 20, p. 1).

(267) Tačiau, jei valstybė narė nori kompensuoti sandorio išlaidas, patirtas dėl prisiimtų ekologinio ūkininkavimo įsipareigojimų, ji turi pateikti įtikinamų įrodymų, kad tokių išlaidų buvo, pavyzdžiui, pateikti tokių įmonių ir įsipareigojimų neprisiėmusių įmonių išlaidų palyginimą. Todėl Komisija nepatvirtins valstybės pagalbos, kuria kompensuojamos sandorio išlaidos, patirtos tęsiant praeityje prisiimtus ekologinio ūkininkavimo įsipareigojimus, nebent valstybė narė įrodys, kad tokių išlaidų vis dar atsiranda arba kad atsirado naujų sandorio išlaidų.

(268) Jei sandorio išlaidos apskaičiuojamos remiantis vidutinėmis išlaidomis ar vidutiniais ūkiais arba abiem, valstybės narės visų pirma turėtų įrodyti, kad didelės įmonės negauna per didelių kompensacijų. Apskaičiuodamos kompensaciją, valstybės narės turėtų atsižvelgti į tai, ar tos sandorio išlaidos tenka vienai įmonei, ar vienam hektarui.

(269) Pagalba pagal šį skirsnį negali būti skiriama įsipareigojimų, prisiimtų pagal agrarinės aplinkosaugos ir klimato priemonę, išlaidoms arba išlaidoms, nurodytoms skirsnyje dėl pagalbos, kuria siekiama paskatinti žemės ūkio produktų gamintojus dalyvauti kokybės sistemose, padengti.

(270) Teikiant pagalbą investicijoms į pirminę ekologiškų produktų gamybą ir perdirbimą bei prekybą jais, taikomos 1.1.1.1 ir 1.1.1.2 skirsnių dėl pagalbos investicijoms nuostatos.

Pagalbos intensyvumas

(271) Pagalba turi neviršyti 100 % tinkamų finansuoti išlaidų.

(272) Pagalba turi būti mokama už hektarą. Tinkamai pagrįstais atvejais pagalba gali būti skiriama kaip fiksuotoji suma.

1.1.9. Pagalba žemės ūkio produktų kokybės sistemose dalyvaujantiems gamintojams

(273) Komisija laikys, kad pagalba žemės ūkio produktų kokybės sistemose dalyvaujantiems gamintojams ir jų grupėms yra suderinama su vidaus rinka pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punktą, jei ji atitiks šiose gairėse išdėstytus bendruosius vertinimo principus ir šiame skirsnyje nustatytas sąlygas.

(274) Šis skirsnis taikomas žemės ūkio produktų gamintojams.

Tinkamos finansuoti išlaidos

(275) Iš pagalbos lėšų finansuojamos šios tinkamos finansuoti išlaidos, susijusios su (277) punkte nurodytomis kokybės sistemomis:

(a) naujų dalyvių dalyvavimo kokybės sistemoje išlaidos – įsitraukimo į remiamą kokybės sistemą ir dalyvavimo joje metinio įnašo išlaidos, įskaitant, jei būtina, patikrų, kurios būtinos atitikčiai tos kokybės sistemos specifikacijoms nustatyti, išlaidas;

(b) su kokybės sistemomis susijusių privalomų kontrolės priemonių, kurias pagal Sąjungos ar nacionalinės teisės aktus taiko kompetentingos institucijos arba kurios taikomos tų institucijų vardu, išlaidos;

(c) rinkos tyrimų veiklos, produkto koncepcijos ir dizaino išlaidos, kokybės sistemų pripažinimo paraiškų rengimo išlaidos.

(276) (275) punkto a ir b papunkčiuose nurodyta pagalba neturi būti skiriama kontrolės, kurią atlieka patys pagalbos gavėjai, išlaidoms kompensuoti arba tais atvejais, kai Sąjungos teisės aktuose numatyta, kad kontrolės išlaidas privalo padengti žemės ūkio produktų gamintojai ar jų grupė, tačiau nenurodytas faktinis mokesčių dydis.

(277) (275) punkto a papunktyje minimos kokybės sistemos turi būti tokios:

(a) Sąjungos kokybės sistemos;

(b) žemės ūkio produktų kokybės sistemos, įskaitant ūkio sertifikavimo sistemas, kurias valstybės narės pripažino atitinkančiomis šias sąlygas:

i) pagal tokias kokybės sistemas gaminamo galutinio produkto savitumo šaltinis turi būti aiškus įpareigojimas užtikrinti vieną iš toliau nurodytų aspektų:

– specifines produkto savybes,

– specifinius ūkininkavimo arba gamybos metodus;

– galutinio produkto kokybę, kuri gerokai viršija komercinių prekių standartus, susijusius su visuomenės, gyvūnų ir augalų sveikata, gyvūnų gerove ar aplinkos apsauga;

ii) galimybė dalyvauti kokybės sistemoje turi būti suteikta visiems gamintojams;

iii) į kokybės sistemą turi būti įtrauktos privalomos galutinio produkto specifikacijos, o atitiktį toms specifikacijoms turi tikrinti valdžios institucijos arba nepriklausoma tikrinimo įstaiga;

iv) kokybės sistema turi būti skaidri, ja turi būti užtikrinamas visiškas žemės ūkio produktų atsekamumas;

(c) savanoriškos žemės ūkio produktų sertifikavimo sistemos, kurias atitinkama valstybė narė pripažįsta atitinkančiomis Komisijos komunikate „ES žemės ūkio ir maisto produktų savanoriško sertifikavimo sistemų geriausios patirties gairės“[61] nustatytus reikalavimus.

(278) Turi būti sudarytos galimybės pagalba naudotis visoms tinkamoms finansuoti įmonėms atitinkamoje vietovėje, remiantis objektyviai nustatytomis sąlygomis.

(279) (275) punkto b ir c papunkčiuose nurodyta pagalba turi būti skiriama kaip subsidijuojamos paslaugos ir turi būti mokama už kontrolės priemones atsakingai įstaigai, mokslinių tyrimų ar konsultavimo paslaugų teikėjui.

Pagalbos intensyvumas

(280) (275) punkto a papunktyje nurodyta pagalba turi būti skiriama ne ilgesniam nei septynerių metų laikotarpiui, turi būti mokama kasmet ir neturi viršyti 100 % tinkamų finansuoti išlaidų.

(281) (275) punkto b ir c papunkčiuose nurodyta pagalba gali siekti 100 % patirtų faktinių išlaidų.

1.1.10. Techninės paramos teikimo žemės ūkio sektoriuje pagalba

(282) Šis skirsnis taikomas techninės paramos teikimo žemės ūkio sektoriuje pagalbai, išskyrus pavadavimo ūkyje paslaugų teikimo pagalbą, kuri gali būti skiriama tik pirminės žemės ūkio gamybos veiklą vykdančioms įmonėms.

(283) Techninę paramą gali teikti gamintojų grupės arba kitos organizacijos, nepriklausomai nuo jų dydžio.

(284) Turi būti sudarytos galimybės pagalba naudotis visiems pagalbos skyrimo kriterijus atitinkantiems subjektams atitinkamoje vietovėje, remiantis objektyviai nustatytomis sąlygomis. Jeigu techninę paramą teikia gamintojų grupės arba organizacijos, norint pasinaudoti paslauga neturi būti privaloma būti jų nariu. Bet koks atitinkamai grupei ar organizacijai nepriklausančių subjektų įnašas į jos administracines išlaidas neturi viršyti paslaugos teikimo išlaidų.

---

[61] OL C 341, 2010 12 16, p. 5.

1.1.10.1. Pagalba keitimosi žiniomis ir informavimo veiklai

(285) Komisija laikys, kad pagalba keitimosi žiniomis ir informavimo veiklai yra suderinama su vidaus rinka pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punktą, jei ji atitiks šiose gairėse išdėstytus bendruosius vertinimo principus, (282)–(284) punktuose nustatytas bendrąsias techninės paramos teikimo pagalbos sąlygas ir šiame skirsnyje nustatytas sąlygas.

(286) Valstybės narės privalo užtikrinti, kad pagal šį skirsnį remiama veikla atitiktų BŽŪP strateginiuose planuose pateiktą Žemės ūkio žinių ir inovacijų sistemos (ŽŪŽIS) aprašymą.

(287) Pagalba teikiama profesinio mokymo ir įgūdžių įgijimo veiklai, įskaitant mokymo kursus, seminarus ir konsultuojamąjį ugdymą, taip pat parodomajai bei informavimo veiklai vykdyti.

(288) Pagalba taip pat gali būti skiriama trumpalaikiams ūkio valdytojų apsikeitimams ir apsilankymams ūkiuose atlikti.

Tinkamos finansuoti išlaidos

(289) Pagalba kompensuojamos šios tinkamos finansuoti išlaidos:

(a) profesinio mokymo ir įgūdžių įgijimo veiklos, parodomosios ir informavimo veiklos išlaidos;

(b) dalyvių kelionės, apgyvendinimo ir dienpinigių išlaidos;

(c) pavadavimo paslaugų teikimo, kai nėra dalyvių, išlaidos;

(d) parodomųjų projektų atveju tinkamomis finansuoti išlaidomis taip pat laikomos šios investicinės išlaidos:

i) nekilnojamojo turto statybos, įsigijimo (įskaitant išperkamąją nuomą) arba atnaujinimo išlaidos; su žeme susijusios išlaidos gali būti tinkamos finansuoti tik jei jos neviršija 10 % visų tinkamų finansuoti atitinkamo veiksmo išlaidų; išimtiniais ir tinkamai pagrįstais atvejais, kai įgyvendinami su aplinkos apsauga ir dirvožemio, kuriame gausu anglies, išsaugojimu susiję veiksmai, gali būti taikomas didesnis procentinis dydis;

ii) mašinų ir įrangos pirkimo arba išperkamosios nuomos išlaidos, neviršijančios turto rinkos vertės;

iii) bendrosios išlaidos, susijusios su i ir ii punktuose nurodytomis išlaidomis, pvz., atlygis architektams, inžinieriams ir konsultantams, mokesčiai, susiję su konsultacijomis, kaip siekti aplinkosauginio ir ekonominio tvarumo, įskaitant galimybių studijas; išlaidos galimybių studijoms tinkamos finansuoti net ir tuo atveju, jei remiantis jų rezultatais nėra patiriama išlaidų pagal i ir ii punktus;

iv) kompiuterių programinės įrangos, debesijos ir panašių sprendimų įsigijimo ir kūrimo išlaidos arba naudojimo mokesčiai ir patentų, licencijų, autorių teisių ir prekių ženklų įsigijimo išlaidos;

v) tinkamai pagrįstais atvejais pagalba nedidelio masto parodomiesiems projektams gali būti skirta, siekiant kompensuoti su parodomuoju projektu susijusias papildomas išlaidas ir prarastas pajamas.

(290) (289) punkto d papunkčio i–iv papunkčiuose nurodytos išlaidos laikomos tinkamomis finansuoti tik jeigu jos naudojamos parodomajam projektui vykdyti ir tik parodomojo projekto vykdymo laikotarpiu. Tinkamomis finansuoti laikomos tik tos nusidėvėjimo išlaidos, kurios atitinka parodomojo projekto trukmę ir yra apskaičiuotos pagal visuotinai priimtus apskaitos principus.

(291) Keitimosi žiniomis ir informavimo veiklą vykdančios įstaigos turi turėti tinkamų pajėgumų, t. y. turėti kvalifikuotų darbuotojų ir reguliariai rengti mokymus, kad būtų pajėgios atlikti tas užduotis.

(292) (289) punkto a bei c papunkčiuose ir d papunkčio i–iv papunkčiuose nurodyta pagalba turi būti teikiama kaip subsidijuojamos paslaugos. Pagalba pavadavimo paslaugų teikimo išlaidoms, nurodytoms (289) punkto c papunktyje, kompensuoti taip pat gali būti mokama tiesiogiai pavadavimo paslaugų teikėjui. (289) punkto d papunkčio v papunktyje nurodyta pagalba turi būti mokama tiesiogiai pagalbos gavėjams. (289) punkto d papunkčio i–iv papunktyje nurodyta pagalba nedidelio masto parodomiesiems projektams gali būti mokama tiesiogiai pagalbos gavėjams.

Pagalbos intensyvumas

(293) Didžiausias pagalbos intensyvumas neturi viršyti 100 % tinkamų finansuoti išlaidų.

(294) (289) punkto d papunktyje nurodytų tinkamų finansuoti išlaidų atveju didžiausia pagalbos suma neturi viršyti [100 000 EUR] per 3 finansinius metus.

1.1.10.2. Konsultavimo paslaugų teikimo pagalba

(295) Komisija laikys, kad konsultavimo paslaugų teikimo pagalba yra suderinama su vidaus rinka pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punktą, jei ji atitiks šiose gairėse išdėstytus bendruosius vertinimo principus, bendrąsias techninės paramos teikimo pagalbos sąlygas ir šiame skirsnyje nustatytas sąlygas.

(296) Valstybės narės privalo užtikrinti, kad pagal šį skirsnį remiama veikla atitiktų BŽŪP strateginiuose planuose pateiktą ŽŪŽIS aprašymą.

(297) Konsultacijos turi būti susijusios su bent vienu konkrečiu tikslu pagal Reglamento XXX [SPR] 6 straipsnį ir apimti bent vieną iš šių elementų:

(a) įpareigojimus, kylančius iš pagal Reglamento XXX [SPR] III antraštinės dalies I skyriaus 2 skirsnį nustatytų privalomų valdymo reikalavimų ir GAAB standartų;

(b) kai taikytina, klimatui ir aplinkai naudingą žemės ūkio praktiką, kaip nustatyta Reglamento (ES) Nr. XXX [SPR] 28 straipsnyje, ir žemės ūkio paskirties žemės išlaikymą, kaip nurodyta Reglamento XXX [SPR] 4 straipsnio 1 dalies a punkte;

(c) valstybių narių nustatytus Direktyvos 2000/60/EB, Direktyvos 92/43/EEB, Direktyvos 2009/147/EB, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/50/EB[62], Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2016/2284[63], Reglamento (ES) 2016/2031, Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/429[64], Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB)

[62] 2008 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/50/EB dėl aplinkos oro kokybės ir švaresnio oro Europoje (OL L 152, 2008 6 11, p. 1).

[63] 2016 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/2284 dėl tam tikrų valstybėse narėse į atmosferą išmetamų teršalų kiekio mažinimo, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2003/35/EB ir panaikinama Direktyva 2001/81/EB (OL L 344, 2016 12 17, p. 1).

[64] 2016 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/429 dėl užkrečiamųjų gyvūnų ligų, kuriuo iš dalies keičiami ir panaikinami tam tikri gyvūnų sveikatos srities aktai („Gyvūnų sveikatos teisės aktas“) (OL L 84, 2016 3 31, p. 1).

Nr. 1107/2009[65] 55 straipsnio ir Direktyvos 2009/128/EB įgyvendinimo reikalavimus;

(d) ūkininkavimo praktiką, kuria užkertamas kelias atsparumo antimikrobinėms medžiagoms vystymuisi, kaip nustatyta komunikate „Bendros sveikatos koncepcija grindžiamas Europos kovos su atsparumu antimikrobinėms medžiagoms (AAM) veiksmų planas“[66];

(e) rizikos prevenciją ir valdymą;

(f) inovacijų rėmimą;

(g) skaitmenines technologijas žemės ūkyje, kaip nurodyta Reglamento Nr. XXX [SPR] 102 straipsnio b punkte;

(h) darnų maisto medžiagų valdymą, be kita ko, ne vėliau kaip nuo 2024 m. taikant Ūkių tvarumo priemonę maisto medžiagų naudojimui valdyti, nurodytą Reglamento XXX [SPR] 13 straipsnio 4 dalyje;

(i) įdarbinimo sąlygas ir darbdavių pareigas, taip pat darbuotojų sveikatos ir saugos reikalavimus bei socialinę rūpybą žemės ūkiu besiverčiančiose bendruomenėse.

(298) Pagalba turi būti skiriama kaip subsidijuojamos paslaugos.

(299) Teikti konsultavimo paslaugas atrinktos įstaigos turi turėti pakankamai išteklių, t. y. nuolat mokomų bei kvalifikuotų darbuotojų ir konsultavimo patirties, ir turi būti patikimos tose srityse, kurių konsultacijas jos teikia.

(300) Valstybės narės privalo užtikrinti, kad konsultacijos būtų nešališkos ir kad konsultavimo paslaugų teikėjai neturėtų jokių interesų konfliktų.

(301) Tinkamai pagrįstais ir tinkamais atvejais dalis konsultacijų gali būti teikiamos grupėms, atsižvelgiant į atskirų subjektų, kurie naudojasi konsultavimo paslaugomis, padėtį.

Pagalbos suma

(302) Didžiausias pagalbos intensyvumas neturi viršyti 100 % tinkamų finansuoti išlaidų, jeigu per bet kurį trejų metų laikotarpį pagalba neviršija šių sumų:

(a) 25 000 EUR įmonei, kuri vykdo pirminės žemės ūkio gamybos veiklą;

(b) 200 000 EUR įmonei, kuri vykdo žemės ūkio produktų perdirbimo ir prekybos jais veiklą.

1.1.10.3. Pavadavimo ūkyje paslaugų teikimo pagalba

(303) Komisija laikys, kad pavadavimo ūkyje paslaugų teikimo pagalba yra suderinama su vidaus rinka pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punktą, jei ji atitiks šiose gairėse išdėstytus bendruosius vertinimo principus, bendrąsias techninės paramos teikimo pagalbos sąlygas ir šiame skirsnyje nustatytas sąlygas.

(304) Pagalba turi būti skiriama kaip subsidijuojamos paslaugos.

Tinkamos finansuoti išlaidos

(305) Pagalba kompensuojamos ūkininko, fizinio asmens, kuris yra ūkininko namų ūkio narys, arba ūkio darbininko pavadavimo jam neatliekant pareigų dėl ligos,

---

[65] 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1107/2009 dėl augalų apsaugos produktų pateikimo į rinką ir panaikinantis Tarybos direktyvas 79/117/EEB ir 91/414/EEB (OL L 309, 2009 11 24, p. 1).

[66] „Bendros sveikatos koncepcija grindžiamas Europos kovos su atsparumu antimikrobinėms medžiagoms (AAM) veiksmų planas“ (COM(2017) 339 *final*).

įskaitant jo vaiko ligą, atostogų, motinystės ir vaiko priežiūros atostogų, privalomosios karo tarnybos arba mirties atveju pavadavimo faktinės išlaidos.

(306) Visa pavadavimo trukmė neturėtų viršyti trijų mėnesių per metus vienam pagalbos gavėjui, išskyrus pavadavimą motinystės bei vaiko priežiūros atostogų ir privalomosios karo tarnybos atveju. Tiek motinystės, tiek vaiko priežiūros atostogų atveju pavadavimo trukmė neturėtų viršyti šešių mėnesių. Tačiau tinkamai pagrįstais atvejais Komisija gali leisti pratęsti trijų mėnesių ir šešių mėnesių laikotarpius. Privalomosios karo tarnybos atveju pavadavimo trukmė neturėtų viršyti tarnybos trukmės.

Pagalbos intensyvumas

(307) Didžiausias pagalbos intensyvumas neturi viršyti 100 % tinkamų finansuoti išlaidų.

1.1.11. Bendradarbiavimo žemės ūkio sektoriuje skatinimo pagalba

(308) Komisija laikys, kad bendradarbiavimo žemės ūkio sektoriuje skatinimo pagalba yra suderinama su vidaus rinka pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punktą, jei ji atitiks šiose gairėse nustatytus bendruosius vertinimo principus ir šiame skirsnyje nustatytas sąlygas.

(309) Šis skirsnis taikomas visam žemės ūkio sektoriui, kaip apibrėžta (32) punkto 9 apibrėžtyje.

(310) Pagalba gali būti skiriama tik siekiant skatinti bendradarbiavimą, kuriuo prisidedama prie vieno ar kelių Reglamento XXX [SPR] 6 straipsnyje nurodytų tikslų.

(311) Pagalba turėtų būti skiriama siekiant skatinti bendradarbiavimo, kuriame dalyvauja bent du subjektai, formas, neatsižvelgiant į tai, ar jie vykdo veiklą žemės ūkio sektoriuje, tačiau toks bendradarbiavimas turi būti naudingas tik žemės ūkio sektoriui; toks bendradarbiavimas visų pirma apima:

(a) įvairių žemės ūkio sektoriaus įmonių, maisto grandinės dalyvių (tik tuo atveju, jei perdirbimo rezultatas yra žemės ūkio produktas) ir kitų veiklą žemės ūkio sektoriuje vykdančių subjektų, kurie padeda įgyvendinti kaimo plėtros politikos tikslus ir prioritetus (įskaitant gamintojų grupes, kooperatyvus ir tarpšakines organizacijas) bendradarbiavimą;

(b) klasterių ir tinklų kūrimą;

(c) ūkio paveldėjimą, ypač kai tuo bendradarbiavimu siekiama kartų kaitos ūkio lygmeniu (pagalba gali būti skiriama tik ūkininkams, kurie iki veiksmo įgyvendinimo pabaigos sulaukia ar sulauks pensinio amžiaus, nustatyto pagal atitinkamos valstybės narės nacionalinės teisės aktus).

(312) Pagalba bus skiriama siekiant paskatinti bendradarbiavimą, visų pirma susijusį su šia veikla:

(a) bandomaisiais projektais;

(b) naujų produktų, praktikos, procesų ir technologijų kūrimu žemės ūkio ir maisto (tik žemės ūkio produktų) sektoriuose;

(c) smulkiųjų žemės ūkio sektoriaus veiklos vykdytojų bendradarbiavimu organizuojant bendrus darbo procesus, dalijantis infrastruktūra ir ištekliais;

(d) tiekimo grandinės dalyvių horizontaliu ir vertikaliu bendradarbiavimu kuriant ir plėtojant trumpas tiekimo grandines ir vietos rinkas;

(e) vietos lygmeniu vykdoma pardavimo skatinimo veikla, susijusia su trumpų tiekimo grandinių ir vietos rinkų plėtojimu;

(f) bendrais veiksmais, kuriais siekiama sušvelninti klimato kaitą ar prisitaikyti prie jos;
(g) bendro požiūrio taikymu vykdant aplinkosaugos projektus ir taikoma aplinkosaugos praktika, įskaitant veiksmingą vandentvarką, atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimą[67] ir žemės ūkio kraštovaizdžių išsaugojimą;
(h) horizontaliu ir vertikaliu tiekimo grandinės dalyvių bendradarbiavimu tvariai tiekiant maisto gamybai naudojamą biomasę, jei rezultatas yra žemės ūkio produktas ir energijos gamyba savo reikmėms;
(i) Reglamento (ES) 2021/1060 32 straipsnyje nenurodytų vietos plėtros strategijų įgyvendinimu, ypač tuo atveju, kai jas įgyvendina viešųjų ir privačiųjų partnerių grupės, nenurodytos Reglamento (ES) 2021/1060 31 straipsnio 2 dalies b punkte.

(313) Pagalba gali būti skiriama tik naujų formų bendradarbiavimui, įskaitant esamas jo formas, jeigu pradedama nauja veikla.

(314) Trumpų tiekimo grandinių kūrimo ir plėtojimo pagalba, nurodyta (312) punkto d ir e papunkčiuose, turi apimti tik tiekimo grandines, kuriose ūkininką nuo vartotojo skiria ne daugiau kaip vienas tarpininkas.

(315) Pagalba pagal šį skirsnį turi atitikti Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 206–210a straipsnius.

(316) Vykdytini veiksmai, kuriuos sudaro investicijos, turi atitikti atitinkamas taisykles ir reikalavimus, nustatytus atitinkamame skirsnyje dėl investicinės pagalbos.

Tinkamos finansuoti išlaidos

(317) Pagalba skiriama šioms tinkamoms finansuoti išlaidoms kompensuoti, jei jos susijusios su žemės ūkio veikla:
(a) atitinkamos vietovės tyrimų, galimybių studijų išlaidoms, verslo plano arba Reglamento (ES) 2021/1060 32 straipsnyje nenurodytos vietos plėtros strategijos parengimo išlaidoms;
(b) einamosioms bendradarbiavimo išlaidoms, pavyzdžiui, koordinatoriaus atlyginimui;
(c) vykdytinų veiksmų išlaidoms;
(d) pardavimo skatinimo veiklos išlaidoms.

(318) Pagalba gali būti teikiama ne ilgiau kaip septynerius metus. Tinkamai pagrįstais atvejais pagalba gali būti skiriama ilgesnį laiką (312) punkto i papunktyje nurodytai veiklai ir kolektyviniams aplinkos ir klimato srities veiksmams, siekiant Reglamento XXX [SPR] 6 straipsnio 1 dalies d, e ir f punktuose nustatytų konkrečių su aplinka ir klimatu susijusių tikslų.

Pagalbos intensyvumas

(319) Didžiausias pagalbos intensyvumas gali siekti 100 % tinkamų finansuoti išlaidų.

(320) (316) punkto c papunktyje nurodytų veiksmų, kuriuos sudaro investicijos, atveju pagalba neturi viršyti didžiausio investicinės pagalbos intensyvumo, nurodyto atitinkamame skirsnyje dėl investicinės pagalbos.

1.2. Rizikos ir krizių valdymas

(321) Valstybės pagalba gali būti tinkama paramos tam tikrų rūšių rizikos žemės ūkio sektoriuje atvejais priemonė, nes žemės ūkio veiklai apskritai ypač būdinga

[67] Tai taikoma bendradarbiavimui, susijusiam su energijos iš atsinaujinančiųjų išteklių gamyba arba biodegalų gamyba valdose, jeigu laikomasi II dalies 1.1.1.1 skirsnyje nustatytų sąlygų.

rizika bei krizės. Tačiau pirminės žemės ūkio gamybos veiklą vykdančių įmonių rizika skiriasi nuo žemės ūkio produktų perdirbimo ir prekybos jais veiklą vykdančių įmonių rizikos, nes šios paprastai turi didesnių galimybių riziką sušvelninti. Taigi kai kurių kategorijų pagalba, minima šiame skirsnyje, galės naudotis tik pirminės žemės ūkio gamybos veiklą vykdančios įmonės.

(322) Tvirtindama valstybės pagalbą veiklai, kuriai poveikį daro rizika ir krizės, Komisija atsižvelgs į būtinybę išvengti pernelyg didelio konkurencijos iškraipymo, reikalaudama, kad gamintojai skirtų minimalų įnašą nuostoliams ar su tokiomis pagalbos priemonėmis susijusioms išlaidoms padengti arba taikytų kitas tinkamas priemones, kad būtų sumažintas konkurencijos iškraipymo pavojus ir užtikrinta, kad valstybės pagalba būtų proporcinga patirtiems nuostoliams. Atlikdama vertinimą, Komisija atsižvelgs į tai, kad pagalbos gavėjas turi imtis tinkamų prevencinių priemonių tam, kad bendra visos suteiktos pagalbos suma būtų kuo mažesnė.

1.2.1. Žemės ūkio produkcijai arba žemės ūkio gamybos priemonėms padarytos žalos kompensavimo ir žalos prevencijos pagalba

1.2.1.1. Gaivalinių nelaimių ar ypatingų įvykių padarytos žalos kompensavimo pagalba

(323) Komisija laikys, kad gaivalinių nelaimių ar ypatingų įvykių padarytos žalos kompensavimo pagalba yra suderinama su vidaus rinka pagal SESV 107 straipsnio 2 dalies b punktą, jeigu ji atitiks šiame skirsnyje nustatytas sąlygas.

(324) Šis skirsnis taikomas žemės ūkio sektoriui, kaip apibrėžta (32) punkto 2 apibrėžtyje.

(325) Komisija nuosekliai laikėsi nuomonės, kad Sutarties 107 straipsnio 2 dalies b punkte pateiktas sąvokas „gaivalinės nelaimės“ ir „ypatingi įvykiai“ reikia aiškinti siaurai, nes jos – bendrojo draudimo teikti valstybės pagalbą vidaus rinkoje, nustatyto Sutarties 107 straipsnio 1 dalyje, taikymo išimtis. Tai patvirtino Europos Sąjungos Teisingumo Teismas[68].

(326) Iki šiol Komisija pripažįsta, kad žemės drebėjimai, griūtys, nuošliaužos ir potvyniai gali būti laikomi gaivalinėmis nelaimėmis. Be to, Komisija atsižvelgia į valstybės pagalbos modernizavimo iniciatyvą, kurioje numatyta galimybė taikyti bendrąją išimtį ir šių kategorijų gaivalinėms nelaimėms: tornadams, uraganams, ugnikalnių išsiveržimams ar natūraliai kylantiems laukinės augmenijos gaisrams. Anksčiau Komisija prie ypatingų įvykių priskirdavo karus, vidaus neramumus arba streikus ir, taikydama tam tikras išlygas bei atsižvelgdama į mastą, dideles branduolines ar pramonines avarijas ir gaisrus, kurie padarė didelių nuostolių[69]. Komisija toliau vertins valstybės pagalbos skyrimo pasiūlymus kiekvienu atveju atskirai, remdamasi Sutarties 107 straipsnio 2 dalies b punktu ir atsižvelgdama į šioje srityje anksčiau įgytą patirtį.

(327) Pagal šį skirsnį teikiama pagalba turi atitikti šias sąlygas:

(a) valstybės narės kompetentinga institucija oficialiai pripažino, kad įvykis yra gaivalinės nelaimės arba ypatingo įvykio pobūdžio,

---

[68] 2004 m. lapkričio 11 d. Sprendimo *Ispanija prieš Komisiją*, C-73/03, EU:C:2004:711, 37 punktas; 2006 m. vasario 23 d. Sprendimo *Giuseppe Atzeni ir kt.*, sujungtos bylos C-346/03 ir C-529/03, 79 punktas.

[69] Komisija nepritarė tam, kad įprastu komerciniu draudimu apdraustoje atskiroje perdirbimo gamykloje kilęs gaisras būtų laikomas ypatingu įvykiu. Paprastai Komisija nesutinka, kad gyvūnų ligos protrūkis arba augalų kenkėjų atsiradimas būtų laikomi gaivalinėmis nelaimėmis arba ypatingais įvykiais. Tačiau vienu atveju, kai labai plačiai išplito visiškai nauja gyvūnų liga, Komisija pripažino, kad tai ypatingas įvykis.

ir

(b) tarp gaivalinės nelaimės arba ypatingo įvykio ir įmonės patirtos žalos yra tiesioginis priežastinis ryšys.

(328) Prireikus valstybės narės gali iš anksto nustatyti kriterijus, kuriais remiantis laikoma, kad (327) punkto a papunktyje nurodytas oficialus pripažinimas suteiktas.

(329) Pagalba turi būti mokama tiesiogiai atitinkamai įmonei arba gamintojų grupei ar organizacijai, kuriai ta įmonė priklauso. Jei pagalba mokama gamintojų grupei ir organizacijai, pagalbos suma neturi viršyti pagalbos sumos, kuri galėtų būti mokama tai įmonei.

(330) Pagalbos schemos turi būti įdiegiamos per trejus metus nuo įvykio dienos; pagalba turi būti išmokėta per ketverius metus nuo tos dienos. Konkrečios gaivalinės nelaimės ar ypatingo įvykio atveju Komisija tinkamai pagrįstais atvejais, pavyzdžiui, atsižvelgdama į įvykio pobūdį ir (arba) mastą arba uždelstą ar tęstinę žalą, patvirtins pagalbą, apie kurią pranešta atskirai ir kuria nukrypstama nuo šios taisyklės.

(331) Kad sudarytų palankias sąlygas skubiai imtis krizės valdymo priemonių, Komisija leis taikyti *ex ante* pagrindines pagalbos schemas, kuriomis siekiama kompensuoti žemės drebėjimų, griūčių, nuošliaužų ir potvynių, taip pat tornadų, uraganų, ugnikalnių išsiveržimų ir natūraliai kylančių laukinės augmenijos gaisrų padarytą žalą, jeigu yra aiškiai nustatytos pagalbos skyrimo tokiais atvejais sąlygos[70]. *Ex ante* schemų atveju valstybės narės turi laikytis (626) punkte nustatyto įpareigojimo teikti pranešimus.

(332) Apie pagalbą, kuria siekiama kompensuoti kitų rūšių gaivalinių nelaimių, nenurodytų (326) punkte, ir ypatingų įvykių padarytus nuostolius, Komisijai turi būti pranešama atskirai.

Tinkamos finansuoti išlaidos

(333) Tinkamomis finansuoti išlaidomis laikomos su žala, kuri yra tiesioginė gaivalinės nelaimės ar ypatingo įvykio pasekmė, susijusios išlaidos; tokių išlaidų vertinimą atlieka valdžios institucija, pagalbą teikiančios institucijos pripažintas nepriklausomas ekspertas arba draudimo įmonė.

(334) Žala gali apimti:

(a) materialinę žalą turtui, pvz., pastatams, įrangai, mašinoms, atsargoms ir gamybos priemonėms;

(b) dėl visiško arba dalinio žemės ūkio produkcijos ir žemės ūkio gamybos priemonių sunaikinimo prarastas pajamas.

(335) Žala turi būti apskaičiuojama atskiro pagalbos gavėjo lygmeniu.

(336) Materialinės žalos apskaičiavimas turi būti grindžiamas remonto išlaidomis arba turto, kuriam padaryta žala, ekonomine verte prieš gaivalinę nelaimę ar ypatingą įvykį. Apskaičiuota materialinė žala neturi viršyti remonto išlaidų arba gaivalinės nelaimės ar ypatingo įvykio sukelto tikrosios rinkos vertės sumažėjimo, t. y. turto vertės prieš pat gaivalinę nelaimę ar ypatingą įvykį ir iš karto po tos nelaimės ar įvykio skirtumo.

(337) Prarastos pajamos turi būti apskaičiuojamos:

---

[70] Komisijos sprendimai dėl valstybės pagalbos bylose N 274b/2010, N 274a/2010, SA.33605, SA.33628 ir SA.36787.

(a) sumą, gautą per metus, kuriais įvyko gaivalinė nelaimė arba ypatingas įvykis, arba per kiekvienus kitus metus, kuriais iš dalies arba visiškai sunaikinamos gamybos priemonės, pagamintų žemės ūkio produktų kiekį padauginus iš tais metais gautos vidutinės pardavimo kainos,
atėmus iš

(b) sumos, gautos vidutinį metinį žemės ūkio produktų, pagamintų per trejų metų laikotarpį prieš įvykstant gaivalinei nelaimei ar ypatingam įvykiui, kiekį arba trejų metų vidurkį, apskaičiuotą remiantis penkerių metų laikotarpiu prieš įvykstant gaivalinei nelaimei ar ypatingam įvykiui, išskyrus didžiausią ir mažiausią registruotas vertes, padauginus iš gautos vidutinės pardavimo kainos.

(338) Ta suma gali būti padidinama pridedant kitas išlaidas, kurias pagalbos gavėjas patyrė dėl gaivalinės nelaimės ar ypatingo įvykio, ir ji turi būti sumažinama iš jos atimant visas išlaidas, kurios nebuvo patirtos dėl gaivalinės nelaimės ar ypatingo įvykio ir kurias pagalbos gavėjas vis tiek būtų patyręs.

(339) Pagalbos gavėjo metinei žemės ūkio produkcijai apskaičiuoti gali būti naudojami indeksai, jeigu naudojamu skaičiavimo metodu galima nustatyti atskiro pagalbos gavėjo faktinius nuostolius tam tikrais metais.

(340) Komisija pritars kitiems žalos apskaičiavimo metodams, jeigu bus įrodyta, kad tie metodai yra tipiniai, nėra pagrįsti pernelyg dideliais produkcijos kiekiais ir dėl jų taikymo pagalbos gavėjams nebus skiriama pernelyg didelė kompensacija. Žalos masto skaičiavimas gali būti pritaikytas prie kiekvienos rūšies produkto specifinių savybių naudojant vienus iš šių rodiklių:

(a) biologinius rodiklius (prarastas biomasės kiekis) arba lygiaverčius prarasto derliaus kiekio rodiklius, nustatytus ūkio, vietos, regioniniu ar nacionaliniu lygmeniu,

(b) meteorologinius rodiklius (įskaitant kritulių kiekį ir temperatūrą), nustatytus vietos, regioniniu ar nacionaliniu lygmeniu.

Pagalbos intensyvumas

(341) Pagalba ir bet kokios kitos už žalą gautos išmokos, įskaitant draudimo išmokas, neturi viršyti 100 % tinkamų finansuoti išlaidų.

1.2.1.2. Nepalankių klimato reiškinių, kurie gali būti prilyginami gaivalinėms nelaimėms, padarytos žalos kompensavimo pagalba

(342) Komisija laikys, kad nepalankių klimato reiškinių, kurie gali būti prilyginami gaivalinėms nelaimėms, padarytos žalos kompensavimo pagalba yra suderinama su vidaus rinka pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punktą, jei ji atitiks šių gairių bendruosius vertinimo principus ir šiame skirsnyje nustatytas sąlygas.

(343) Šis skirsnis taikomas pagalbai, kuria siekiama kompensuoti žalą, patirtą dėl nepalankių klimato reiškinių, kurie gali būti prilyginami gaivalinėms nelaimėms, kaip apibrėžta (32) punkto 33 apibrėžtyje. Šis skirsnis taikomas tik pirminės žemės ūkio gamybos veiklą vykdančioms įmonėms.

(344) Pagal šį skirsnį teikiama pagalba turi atitikti abi šias sąlygas:

(a) atitinkamos valstybės narės kompetentinga institucija oficialiai pripažino, kad įvykis yra nepalankaus klimato reiškinio, kuris gali būti prilyginamas gaivalinei nelaimei, pobūdžio;

(b) tarp nepalankaus klimato reiškinio, kuris gali būti prilyginamas gaivalinei nelaimei, ir įmonės patirtos žalos yra tiesioginis priežastinis ryšys.

(345) Prireikus valstybės narės gali iš anksto nustatyti kriterijus, kuriais remiantis laikoma, kad (344) punkto a papunktyje nurodytas oficialus pripažinimas suteiktas.

(346) *Ex ante* schemų atveju valstybės narės turi laikytis (626) punkte nustatyto įpareigojimo teikti pranešimus.

(347) Pagalba turi būti mokama tiesiogiai atitinkamai žemės ūkio įmonei arba gamintojų grupei, kuriai ta žemės ūkio įmonė priklauso. Jei pagalba mokama gamintojų grupei ar organizacijai, pagalbos suma neturi viršyti pagalbos sumos, kuri galėtų būti mokama tai įmonei.

(348) Pagalbos schemos turi būti įdiegiamos per trejus metus nuo dienos, kurią įvyko nepalankus klimato reiškinys, kuris gali būti prilyginamas gaivalinei nelaimei. Pagalba turi būti išmokama per ketverius metus nuo tos dienos.

Tinkamos finansuoti išlaidos

(349) Tinkamomis finansuoti išlaidomis laikomos su žala, kuris yra tiesioginė nepalankaus klimato reiškinio, kuris gali būti prilyginamas gaivalinei nelaimei, pasekmė, susijusios išlaidos; tokių išlaidų vertinimą atlieka valdžios institucija, pagalbą teikiančios institucijos pripažintas nepriklausomas ekspertas arba draudimo įmonė.

(350) Žala apima:

(a) pastatams, įrangai, mašinoms, atsargoms ir gamybos priemonėms padarytą materialinę žalą;

(b) dėl visiško arba dalinio žemės ūkio produkcijos ir žemės ūkio gamybos priemonių sunaikinimo prarastas pajamas.

(351) Žala, patirta dėl nepalankaus klimato reiškinio, kuris gali būti prilyginamas gaivalinei nelaimei, turi būti apskaičiuojama atskirų pagalbos gavėjų lygmeniu.

(352) Materialinė žala, patirta dėl nepalankaus klimato reiškinio, kuris gali būti prilyginamas gaivalinei nelaimei, turi būti apskaičiuojama remiantis remonto išlaidomis arba turto, kuriam padaryta žala, ekonomine verte prieš įvykstant nepalankiam klimato reiškiniui, kuris gali būti prilygintas gaivalinei nelaimei. Ji neturi viršyti remonto išlaidų arba nepalankaus klimato reiškinio, kuris gali būti prilyginamas gaivalinei nelaimei, sukelto tikrosios rinkos vertės sumažėjimo, t. y. turto vertės prieš pat nepalankų klimato reiškinį, kuris gali būti prilygintas gaivalinei nelaimei, ir iš karto po jo skirtumo.

(353) Kai (350) punkto b papunktyje nurodytos pagalbos gavėjo prarastos pajamos apskaičiuojamos pasėlių ar gyvulių lygmeniu, atsižvelgiama tik į materialinę žalą, susijusią su tais pasėliais arba gyvuliais.

(354) Prarastos pajamos turi būti apskaičiuojamos metinės ūkio produkcijos lygmeniu arba pasėlių ar gyvulių lygmeniu:

(a) sumą, gautą per metus, kuriais įvyko nepalankus klimato reiškinys, kuris gali būti prilyginamas gaivalinei nelaimei, arba per kiekvienus kitus metus, kuriais iš dalies arba visiškai sunaikinamos gamybos priemonės, pagamintų žemės ūkio produktų kiekį padauginus iš tais metais gautos vidutinės pardavimo kainos,

atėmus iš

(b) sumos, gautos vidutinį metinį žemės ūkio produktų, pagamintų per trejų metų laikotarpį prieš įvykstant nepalankiam klimato reiškiniui, kuris gali būti prilyginamas gaivalinei nelaimei, kiekį arba trejų metų vidurkį, apskaičiuotą remiantis penkerių metų laikotarpiu prieš įvykstant

nepalankiam klimato reiškiniui, kuris gali būti prilyginamas gaivalinei nelaimei, išskyrus didžiausią ir mažiausią registruotas vertes, padauginus iš gautos vidutinės pardavimo kainos.

(355) Ta suma gali būti padidinama įtraukiant kitas išlaidas, kurias pagalbos gavėjas patyrė dėl nepalankaus klimato reiškinio, kuris gali būti prilyginamas gaivalinei nelaimei. Ta suma turi būti sumažinama iš jos atimant visas išlaidas, kurios nebuvo patirtos dėl nepalankaus klimato reiškinio, kuris gali būti prilyginamas gaivalinei nelaimei, ir kurias pagalbos gavėjas vis tiek būtų patyręs.

(356) Pagalbos gavėjo metinei žemės ūkio produkcijai apskaičiuoti gali būti naudojami indeksai, jeigu naudojamu skaičiavimo metodu galima nustatyti atskiro pagalbos gavėjo faktinius nuostolius tam tikrais metais.

(357) Komisija pritars kitiems žalos apskaičiavimo metodams, jeigu bus įrodyta, kad tie metodai yra tipiniai, nėra pagrįsti pernelyg dideliais produkcijos kiekiais ir dėl jų taikymo pagalbos gavėjams nebus skiriama pernelyg didelė kompensacija. Žalos masto skaičiavimas gali būti pritaikytas prie kiekvienos rūšies produkto specifinių savybių naudojant vienus iš šių rodiklių:

(a) biologinius rodiklius (prarastas biomasės kiekis) arba lygiaverčius prarasto derliaus kiekio rodiklius, nustatytus ūkio, vietos, regioniniu ar nacionaliniu lygmeniu,

(b) meteorologinius rodiklius (įskaitant kritulių kiekį ir temperatūrą), nustatytus vietos, regioniniu ar nacionaliniu lygmeniu.

Pagalbos intensyvumas

(358) Pagalba ir kitos išmokos, gautos už žalą, įskaitant išmokas pagal kitas nacionalines ar Sąjungos priemones arba draudimo išmokas už žalą, kuriai kompensuoti skiriama pagalba, neturi viršyti 80 % tinkamų finansuoti išlaidų. Pagalbos intensyvumas gali būti padidintas iki 90 % vietovėse, kuriose esama gamtinių ar kitų specifinių su vietove susijusių kliūčių.

(359) Pagal šį skirsnį teikiamos pagalbos suma turi būti sumažinama 50 %, kai ji teikiama gavėjams, kurie nėra apdraudę ne mažiau kaip 50 % savo vidutinės metinės produkcijos arba su produkcija susijusių pajamų ir nėra apsidraudę nuo valstybėje narėje arba regione, kuriuose teikiamas toks draudimas, statistiškai dažniausios su klimato reiškiniais susijusios rizikos arba nėra sumokėję finansinių įmokų į valstybėje narėje akredituotus savitarpio pagalbos fondus. Sumažinimas nebus taikomas tik tada, jei valstybė narė galės įtikinamai įrodyti, kad, nepaisant visų tinkamų pastangų, tuo metu, kai buvo padaryta žala, nebuvo galimybės apsidrausti nuo valstybėje narėje arba regione statistiškai dažniausios su klimato reiškiniais susijusios rizikos.

1.2.1.3. Gyvūnų ligų, augalų kenkėjų ir Sąjungai susirūpinimą keliančių invazinių svetimų rūšių bei valstybei narei susirūpinimą keliančių invazinių svetimų rūšių plitimo prevencijos, kontrolės ir likvidavimo išlaidų kompensavimo pagalba ir gyvūnų ligų, augalų kenkėjų ir Sąjungai susirūpinimą keliančių invazinių svetimų rūšių bei valstybei narei susirūpinimą keliančių invazinių svetimų rūšių padarytos žalos kompensavimo pagalba

(360) Komisija laikys gyvūnų ligų, augalų kenkėjų ir Sąjungai susirūpinimą keliančių invazinių svetimų rūšių bei valstybei narei susirūpinimą keliančių invazinių svetimų rūšių plitimo prevencijos, kontrolės ir likvidavimo išlaidų kompensavimo pagalbą ir gyvūnų ligų, augalų kenkėjų ir Sąjungai susirūpinimą keliančių invazinių svetimų rūšių bei valstybei narei susirūpinimą keliančių

invazinių svetimų rūšių padarytos žalos kompensavimo pagalbą suderinama su vidaus rinka pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punktą, jeigu ji atitiks šių gairių bendruosius vertinimo principus ir šiame skirsnyje nustatytas sąlygas.

(361) Šis skirsnis taikomas pagalbai įmonėms, vykdančioms pirminės žemės ūkio gamybos veiklą.

(362) Pagalba gali būti išmokama tik jei tenkinamos visos šios sąlygos:

(a) ji yra susijusi su gyvūnų ligomis, augalų kenkėjais ir Sąjungai susirūpinimą keliančių invazinių svetimų rūšių bei valstybei narei susirūpinimą keliančių invazinių svetimų rūšių plitimu, kuriems taikomos Sąjungos ar nacionalinės taisyklės, nustatytos įstatymais ar kitais teisės aktais,

(b) pagal vieną iš šių priemonių:

i) Sąjungos, nacionaliniu arba regioniniu mastu taikomą viešąją atitinkamos gyvūnų ligos ar augalų kenkėjo prevencijos, kontrolės arba likvidavimo ar išnaikinimo programą;

ii) kompetentingos institucijos įvestas neatidėliotinas priemones;

iii) pagal Reglamento (ES) 2016/2031 28 straipsnio 1 ir 2 dalis įgyvendinamas augalų kenkėjų išnaikinimo arba plitimo sustabdymo priemones;

iv) pagal Reglamentą (ES) Nr. 1143/2014 įgyvendinamas Sąjungai arba valstybei narei susirūpinimą keliančių invazinių svetimų rūšių išnaikinimo arba plitimo sustabdymo priemones.

(363) (362) punkto b papunktyje nurodytose programose ir priemonėse turi būti aprašomos atitinkamos prevencijos, kontrolės ir likvidavimo ar išnaikinimo priemonės.

(364) Pagalba neturi būti susijusi su priemonėmis, kurių taikymo išlaidas pagal Sąjungos teisės aktus turi padengti pagalbos gavėjas, nebent tokių pagalbos priemonių taikymo išlaidos yra visiškai padengiamos privalomomis pagalbos gavėjams nustatytomis rinkliavomis.

(365) Pagalba mokama tiesiogiai atitinkamai įmonei arba gamintojų grupei ar organizacijai, kuriai ta įmonė priklauso. Jei pagalba mokama gamintojų grupei ar organizacijai, pagalbos suma neturi viršyti pagalbos sumos, kuri galėtų būti mokama tai įmonei.

(366) Jei nustatoma, kad ligą, augalų kenkėjų antplūdį arba Sąjungai ar valstybei narei susirūpinimą keliančių invazinių svetimų rūšių plitimą nulėmė tyčiniai pagalbos gavėjo veiksmai arba jo aplaidumas, individuali pagalba negali būti teikiama.

(367) Su gyvūnų ligomis susijusi pagalba gali būti teikiama dėl ligų, įtrauktų į Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/429[71] 5 straipsnio 1 dalies gyvūnų ligų sąrašą, Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/690[72] III

[71] 2016 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/429 dėl užkrečiamųjų gyvūnų ligų, kuriuo iš dalies keičiami ir panaikinami tam tikri gyvūnų sveikatos srities aktai („Gyvūnų sveikatos teisės aktas“) (OL L 84, 2016 3 31, p. 1), su pakeitimais, padarytais Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) 2018/1629, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamento (ES) 2016/429 II priede išdėstytų ligų sąrašas (OL L 272, 2018 10 31, p. 11).

[72] 2021 m. balandžio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/690, kuriuo nustatoma vidaus rinkos, įmonių, įskaitant mažąsias ir vidutines įmones, konkurencingumo, augalų, gyvūnų, maisto bei

priede pateiktą zoonozių sąrašą ir Pasaulinės gyvūnų sveikatos organizacijos parengto Sausumos gyvūnų sveikatos kodekso gyvūnų ligų sąrašą.

(368) Pagalba taip pat gali būti teikiama dėl naujų ligų, atitinkančių Reglamento (ES) 2016/429 6 straipsnio 2 dalyje nustatytus kriterijus, visomis šiomis sąlygomis:

(a) gyvūnų liga padarė ūkininkams žalą, viršijančią ne mažiau kaip 30 % ūkininko vidutinės metinės produkcijos ar pajamų per pastarąjį trejų metų laikotarpį arba trejų metų vidurkio, apskaičiuoto remiantis pastarųjų penkerių metų laikotarpiu, neįskaitant didžiausių ir mažiausių užregistruotų verčių,

(b) pagalbos gavėjai yra apdraudę ne mažiau kaip 50 % savo vidutinės metinės produkcijos arba su produkcija susijusių pajamų ir yra apsidraudę nuo valstybėje narėje arba regione, kuriuose teikiamas toks draudimas, statistiškai dažniausios gyvūnų ligos arba yra sumokėję finansines įmokas į valstybėje narėje akredituotus savitarpio pagalbos fondus.

(369) Pagalbos schemos turi būti pradėtos taikyti per trejus metus nuo dienos, kurią dėl gyvūnų ligų, augalų kenkėjų arba Sąjungai ar valstybei narei susirūpinimą keliančių invazinių svetimų rūšių buvo patirta išlaidų ar žalos. Pagalba turi būti išmokama per ketverius metus nuo tos dienos. Šios sąlygos netaikomos (371) punkte nurodytoms išlaidoms.

(370) *Ex ante* schemų atveju valstybės narės turi laikytis (626) punkte nustatyto įpareigojimo teikti pranešimus.

Tinkamos finansuoti išlaidos

(371) Jei taikomos prevencijos priemonės, iš pagalbos lėšų gali būti kompensuojamos šios tinkamos finansuoti išlaidos:

(a) biologinio saugumo priemonių, skirtų, be kita ko, Sąjungai ir valstybei narei susirūpinimą keliančių invazinių svetimų rūšių prevencijai, išlaidos;

(b) sveikatos patikrinimų išlaidos;

(c) analizės, įskaitant diagnostiką *in vitro*, išlaidos;

(d) tyrimų ir kitų tikrinimo priemonių, įskaitant USE ir GSE tyrimus, išlaidos;

(e) skiepų, vaistų, gyvūnų sveikatos priežiūros medžiagų ir augalų apsaugos produktų įsigijimo, laikymo, naudojimo ir paskirstymo išlaidos;

(f) prevencinio gyvūnų skerdimo ar žudymo arba gyvūninių produktų ir augalų naikinimo, taip pat valdos bei įrangos valymo ir dezinfekavimo išlaidos.

(372) Jei taikomos kontrolės ir likvidavimo ar išnaikinimo priemonės, pagalbos lėšomis gali būti kompensuojamos šios tinkamos finansuoti išlaidos:

(a) gyvūnų ligų atveju – tyrimų ir kitų tikrinimo priemonių, įskaitant USE ir GSE tyrimus, išlaidos;

(b) skiepų, vaistų, gyvūnų sveikatos priežiūros medžiagų ir augalų apsaugos produktų įsigijimo, laikymo, naudojimo ir paskirstymo išlaidos;

(c) gyvūnų skerdimo ar žudymo bei sunaikinimo ir su jais susijusių produktų arba augalų sunaikinimo, įskaitant žuvusius arba sunaikintus paskiepijus ar pritaikius kitas kompetentingų institucijų nustatytas priemones, taip pat patalpų bei įrangos valymo ir dezinfekavimo išlaidos;

---

pašarų srities ir Europos statistikos programa (Bendrosios rinkos programa) ir panaikinami reglamentai (ES) Nr. 99/2013, (ES) Nr. 1287/2013, (ES) Nr. 254/2014 bei (ES) Nr. 652/2014 (OL L 153, 2021 5 3, p. 1–47).

(d) augalų apsaugos produktų, skirtų kovoti su Sąjungai susirūpinimą keliančiomis invazinėmis svetimomis rūšimis ar valstybei narei susirūpinimą keliančiomis invazinėmis svetimomis rūšimis, įsigijimo, laikymo, naudojimo ir paskirstymo išlaidos;

(e) spąstų ar kitos įrangos, skirtų kovoti su Sąjungai susirūpinimą keliančiomis invazinėmis svetimomis rūšimis ar valstybei narei susirūpinimą keliančiomis invazinėmis svetimomis rūšimis, įsigijimo, laikymo, naudojimo ir paskirstymo išlaidos.

(373) Pagalba, susijusi su 374 ir 375 punktuose nurodytomis tinkamomis finansuoti išlaidomis, turi būti teikiama kaip subsidijuojama paslauga ir turi būti mokama prevencijos, kontrolės ir likvidavimo ar išnaikinimo priemonių taikytojui; toks reikalavimas netaikomas tinkamoms finansuoti išlaidoms, nurodytoms (371) punkto d papunktyje ir (372) punkto b papunktyje, ir tinkamoms finansuoti išlaidoms, nurodytoms (371) punkto e papunktyje ir (372) punkto c papunktyje (augalų kenkėjų atveju), valdos bei įrangos valymo ir dezinfekavimo išlaidoms.

(374) Jeigu pagalba skiriama gyvūnų ligų, augalų kenkėjų arba Sąjungai susirūpinimą keliančių invazinių svetimų rūšių ar valstybei narei susirūpinimą keliančių invazinių svetimų rūšių padarytai žalai kompensuoti, kompensacija turi būti apskaičiuojama tik pagal:

(a) rinkos vertę gyvūnų, kurie buvo paskersti, nužudyti ar nugaišo, arba su jais susijusių produktų ar augalų, kurie buvo sunaikinti dėl šių priežasčių:

i) dėl gyvūnų ligos, augalų kenkėjų arba Sąjungai susirūpinimą keliančių invazinių svetimų rūšių ar valstybei narei susirūpinimą keliančių invazinių svetimų rūšių plitimo;

ii) taikant (362) punkto b papunktyje nurodytą viešąją programą arba priemonę;

(b) pajamas, prarastas dėl karantino įpareigojimų, sunkumų įsigyjant naujus gyvulius arba persodinant augalus ir privalomos sėjomainos, kurie yra (362) punkto b papunktyje nurodytos viešosios programos arba priemonės dalis.

(375) Ta suma turi būti sumažinta iš jos atėmus:

(a) visas išlaidas, kurios nebuvo patirtos tiesiogiai dėl gyvūnų ligos, augalų kenkėjo arba Sąjungai susirūpinimą keliančios invazinės svetimos rūšies ar valstybei narei susirūpinimą keliančios invazinės svetimos rūšies plitimo ir kurias gavėjas vis tiek būtų patyręs;

(b) visas pajamas, gautas pardavus produktus, susijusius su kompetentingų institucijų nurodymu prevencijos arba likvidavimo ar išnaikinimo tikslais paskerstais ar nužudytais gyvūnais ir sunaikintais augalais.

(376) (374) punkto a papunktyje nurodyta rinkos vertė nustatoma remiantis gyvūnų, produktų ir augalų verte prieš pat kylant bet kokiam įtarimui apie gyvūnų ligą ar augalų kenkėją arba Sąjungai susirūpinimą keliančių invazinių svetimų rūšių ar valstybėms narėms susirūpinimą keliančių invazinių svetimų rūšių plitimą arba prieš pat tą įtarimą patvirtinant.

(377) (374) punkte nurodyta pagalba turi būti kompensuojamos tik išlaidos ir žala, kurias sukėlė gyvūnų ligos, augalų kenkėjai ir Sąjungai susirūpinimą keliančių invazinių svetimų rūšių ar valstybėms narėms susirūpinimą keliančių invazinių svetimų rūšių plitimas, dėl kurių kompetentinga institucija atliko vieną iš šių veiksmų:

(a) oficialiai pripažino gyvūnų ligos protrūkį;

(b) oficialiai pripažino augalų kenkėjų arba Sąjungai susirūpinimą keliančių invazinių svetimų rūšių ar valstybėms narėms susirūpinimą keliančių invazinių svetimų rūšių buvimą.

(378) Išskirtiniais ir tinkamai pagrįstais atvejais Komisija gali pritarti išlaidoms, patirtoms įgyvendinant būtinas priemones, kurios nenurodytos šiame skirsnyje.

Pagalbos intensyvumas

(379) Pagalba ir kitos pagalbos gavėjo gaunamos išmokos, įskaitant išmokas pagal kitas nacionalines ar Sąjungos priemones arba draudimo išmokas ar išmokas iš savitarpio pagalbos fondų, kurių lėšomis kompensuojamos tokios pačios tinkamos finansuoti išlaidos, neturi viršyti 100 % tinkamų finansuoti išlaidų.

1.2.1.4. Pagalba už kritusius gyvulius

(380) Komisija laikys, kad pagalba už kritusius gyvulius yra suderinama su vidaus rinka pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punktą, jei ji atitiks šiose gairėse išdėstytus bendruosius vertinimo principus ir šiame skirsnyje nustatytas sąlygas.

(381) Šis skirsnis taikomas pirminės žemės ūkio gamybos veiklą vykdančioms įmonėms.

Su tinkamomis finansuoti išlaidomis susijęs pagalbos intensyvumas

(382) Toliau nurodytų tinkamų finansuoti išlaidų atžvilgiu taikomas toks pagalbos intensyvumas:

(a) pagalba padengiama iki 100 % kritusių gyvulių pašalinimo išlaidų ir 75 % tokių kritusių gyvulių sunaikinimo išlaidų; pagalba, kuria kompensuojamos draudimo įmokos, susijusios su kritusių gyvulių pašalinimo ir sunaikinimo išlaidomis, gali būti skiriama vadovaujantis II dalies 1.2.1.6 skirsnio nuostatomis;

(b) pagalba, kuria padengiama iki 100 % kritusių gyvulių pašalinimo ir sunaikinimo išlaidų, jei ji finansuojama iš mokesčių ar privalomų įnašų, skirtų tokių kritusių gyvulių pašalinimui ir sunaikinimui finansuoti, jeigu tokie mokesčiai ar įnašai yra taikomi tiesiogiai ir tik mėsos sektoriuje;

(c) pagalba, kuria padengiama 100 % kritusių gyvulių pašalinimo ir sunaikinimo išlaidų, jei nustatytas įpareigojimas atlikti atitinkamų kritusių gyvulių USE tyrimus arba jei kyla (367) punkte nurodytos gyvūnų ligos protrūkis.

(383) Pagalba turi būti teikiama tik jei valstybėje narėje vykdoma nuosekli stebėsenos programa, kuria užtikrinama, kad visi toje valstybėje narėje kritę gyvuliai būtų saugiai pašalinti.

(384) Pagalba turi būti teikiama kaip subsidijuojamos paslaugos, išskyrus atvejus, kai pagalbą gaunantis gyvulių augintojas kartu yra paslaugų teikėjas.

(385) Kad pagalbą administruoti būtų lengviau, ji gali būti mokama ekonominės veiklos vykdytojams ar įstaigoms, kurie tenkina visas šias sąlygas:

(a) veikia žemesnėje grandyje nei gyvulininkystės sektoriuje veiklą vykdančios įmonės;

(b) teikia su kritusių gyvulių pašalinimu ir sunaikinimu susijusias paslaugas.

(386) Dėl kritusių gyvulių ir skerdyklų atliekų Komisija ir toliau laikysis politikos netvirtinti su kritusiais gyvuliais susijusios pagalbos veiklos vykdytojams, vykdantiems žemės ūkio produktų perdirbimo ir prekybos jais veiklą, ir pagalbos, kuria kompensuojamos skerdyklų atliekų šalinimo išlaidos. Valstybės pagalba investicijoms, susijusioms su skerdyklų atliekų šalinimu, bus vertinama pagal investicinei pagalbai taikomas atitinkamas taisykles.

1.2.1.5. Saugomų gyvūnų padarytos žalos kompensavimo pagalba

(387) Vis didesnį susirūpinimą kelia saugomų gyvūnų daroma žala įrangai, infrastruktūrai, gyvūnams ir augalams. ES įgyvendinamos apsaugos politikos sėkmė iš dalies priklauso nuo veiksmingo saugomų gyvūnų ir ūkininkų sambūvio valdymo. Todėl Komisija, vadovaudamasi proporcingumo principu, laikys, kad saugomų gyvūnų padarytos žalos kompensavimo pagalba yra suderinama su vidaus rinka pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punktą, jei ji atitiks šiose gairėse išdėstytus bendruosius vertinimo principus ir šiame skirsnyje nustatytas sąlygas.

(388) Šis skirsnis taikomas pirminės žemės ūkio gamybos veiklą vykdančioms įmonėms.

(389) Siekiant sumažinti konkurencijos iškraipymo riziką ir paskatinti riziką sumažinti kuo labiau, turi būti reikalaujama, kad pagalbos gavėjai prisidėtų minimaliu įnašu. Šis įnašas – tai prevencinės priemonės (pavyzdžiui, jei įmanoma, saugos užtvarai arba gyvulius saugantys šunys), kurios yra proporcingos saugomų gyvūnų daromos žalos rizikai atitinkamoje vietovėje. Jeigu pagrįstų prevencinių priemonių taikyti neįmanoma, atitinkama valstybė narė privalo įrodyti, kad tai yra neįmanoma, – tokia yra pagalbos laikymo suderinama su vidaus rinka sąlyga.

(390) Valstybė narė turi nustatyti tiesioginį priežastinį patirtos žalos ir saugomo gyvūno elgesio ryšį.

(391) Pagalba turi būti mokama tiesiogiai atitinkamai įmonei arba gamintojų grupei ar organizacijai, kuriai ta įmonė priklauso. Jei pagalba mokama gamintojų grupei ir organizacijai, pagalbos suma neturi viršyti pagalbos sumos, kuri galėtų būti mokama tai įmonei.

(392) Pagalbos schema turi būti įdiegiama per trejus metus nuo dienos, kurią įvyko žalą padaręs įvykis. Pagalba turi būti išmokama per ketverius metus nuo tos dienos.

Tinkamos finansuoti išlaidos

(393) Tinkamomis finansuoti išlaidomis laikomos su žala, kuri yra tiesioginė žalą padariusio įvykio pasekmė, susijusios išlaidos; tokių išlaidų vertinimą atlieka valdžios institucija, pagalbą teikiančios institucijos pripažintas nepriklausomas ekspertas arba draudimo įmonė.

(394) Žala gali apimti:

(a) žalą, susijusią su nužudytais gyvūnais arba sunaikintais augalais: tinkamos finansuoti išlaidos grindžiamos saugomų gyvūnų nužudyto gyvūno ar sunaikintų augalų rinkos verte;

(b) netiesiogines išlaidas: veterinarijos paslaugų išlaidas, susijusias su sužeistų gyvūnų gydymu, ir darbo sąnaudas, susijusias su dingusių gyvūnų paieška, pajamų praradimą, susijusį su produkcijos kiekio sumažėjimu dėl saugomų gyvūnų įvykdomų išpuolių;

(c) materialinę žalą šiam turtui: ūkio įrangai, mašinoms, ūkio pastatams ir atsargoms; materialinės žalos apskaičiavimas turi būti grindžiamas remonto išlaidomis arba turto, kuriam padaryta žala, ekonomine verte iki žalą padariusio įvykio; ji negali viršyti remonto išlaidų arba tikrosios rinkos vertės sumažėjimo dėl žalą padariusio įvykio, t. y. skirtumo tarp turto vertės prieš pat žalą padariusį įvykį ir iš karto po jo.

(395) Pagalbos suma turi būti sumažinama iš jos atimant visas išlaidas, kurios buvo patirtos ne dėl žalą padariusio įvykio ir kurias gavėjas vis tiek būtų patyręs, ir visas pajamas, gautas pardavus produktus, susijusius su saugomų gyvūnų nužudytais gyvūnais arba sunaikintais augalais.

(396) Žala turi būti apskaičiuojama atskiro pagalbos gavėjo lygmeniu.

(397) Prarastos pajamos apskaičiuojamos metinės ūkio produkcijos lygmeniu arba gyvulių ar pasėlių lygmeniu:

(a) sumą, gautą žemės ūkio produktų, pagamintų per metus, kuriais įvyko žalą sukėlęs įvykis, kiekį padauginus iš tais metais gautos vidutinės pardavimo kainos, atėmus iš

(b) sumos, gautos vidutinį metinį žemės ūkio produktų, pagamintų per trejų metų laikotarpį prieš įvykstant žalą sukėlusiam įvykiui, kiekį arba trejų metų vidurkį, apskaičiuotą remiantis penkerių metų laikotarpiu prieš įvykstant žalą sukėlusiam įvykiui, išskyrus didžiausią ir mažiausią registruotas vertes, padauginus iš gautos vidutinės pardavimo kainos.

(398) Investicijos, susijusios su saugomų gyvūnų daromos žalos prevencijos priemonėmis, gali būti remiamos, laikantis šios dalies 1.1.1.1 skirsnio dėl investicinės pagalbos žemės ūkio valdoms sąlygų.

Pagalbos intensyvumas

(399) Kompensacija gali siekti 100 % tinkamų finansuoti išlaidų.

(400) (XXX) punkte nurodytų netiesioginių išlaidų kompensacija turi būti proporcinga (XXX) punkte nurodytoms tiesioginėms išlaidoms ir neturi viršyti 80 % visų netiesioginių tinkamų finansuoti išlaidų.

(401) Pagalba ir kitos išmokos, gautos žalai kompensuoti, įskaitant išmokas pagal kitas nacionalines ar Sąjungos priemones arba draudimo išmokas už žalą, kuriai kompensuoti skiriama pagalba, neturi viršyti 100 % tinkamų finansuoti išlaidų.

1.2.1.6. Draudimo įmokų mokėjimo pagalba

(402) Daugeliu atvejų draudimas yra labai naudinga rizikos ir krizių valdymo priemonė. Dėl šios priežasties ir atsižvelgdama į tai, kad ūkininkų finansavimo galimybės dažnai yra mažesnės, Komisija teigiamai vertina valstybės pagalbą, kuria kompensuojamos draudimo įmokos, kai draudimas yra susijęs su pirmine žemės ūkio gamyba.

(403) Komisija laikys, kad draudimo įmokų mokėjimo pagalba yra suderinama su vidaus rinka pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punktą, jei ji atitiks šiose gairėse išdėstytus bendruosius vertinimo principus ir šiame skirsnyje nustatytas sąlygas.

(404) Šis skirsnis taikomas pirminės žemės ūkio gamybos veiklą vykdančioms įmonėms.

(405) Pagalba neturi tapti draudimo paslaugų vidaus rinkos veikimo kliūtimi. Visų pirma pagalba neturi būti teikiama tik už vienos draudimo bendrovės ar bendrovių grupės draudimo paslaugas arba teikiama tik su sąlyga, kad draudimo sutartis būtų pasirašyta su atitinkamoje valstybėje narėje įsteigta bendrove.

(406) Perdraudimo sistemos bus vertinamos kiekvienu konkrečiu atveju.

Tinkamos finansuoti išlaidos

(407) Tinkamomis finansuoti išlaidomis laikomos išlaidos, susijusios su draudimo įmokomis, mokamomis draudžiantis nuo žalos, patiriamos dėl gaivalinių nelaimių ar ypatingų įvykių, nepalankių klimato reiškinių, kurie gali būti prilyginami gaivalinėms nelaimėms, gyvūnų ligų, augalų kenkėjų ir Sąjungai bei

valstybei narei susirūpinimą keliančių invazinių svetimų rūšių, kritusių gyvulių pašalinimo ir sunaikinimo, saugomų gyvūnų padarytos žalos, kaip nurodyta 1.2.1.1, 1.2.1.2, 1.2.1.3, 1.2.1.4 ir 1.2.1.5 skirsniuose, taip pat nuo žalos, patirtos dėl kitų nepalankių klimato reiškinių, arba žalos, kurią sukėlė su aplinka susiję įvykiai.

(408) Draudimu gali būti padengiamos tik (407) punkte nurodytos žalos kompensavimo išlaidos ir negali būti reikalaujama tam tikro tipo būsimos produkcijos rūšies ar jos kiekio ir toks tipas ar kiekis neturi būti nurodomi.

(409) Kai pagalba skiriama siekiant kompensuoti draudimo įmokas, mokamas draudžiantis nuo nuostolių, kuriuos sukelia su aplinka susiję įvykiai, su aplinka susijusio įvykio faktą turi būti oficialiai pripažinusi atitinkamos valstybės narės kompetentinga institucija.

(410) Prireikus valstybės narės gali iš anksto nustatyti kriterijus, kuriais remiantis laikoma, kad toks oficialus pripažinimas suteiktas.

(411) (339) ir (340) punktuose nurodyti indeksai gali būti naudojami apskaičiuojant metinę pagalbos gavėjo žemės ūkio produkciją ir nuostolių mastą.

Pagalbos intensyvumas

(412) Bendrasis pagalbos intensyvumas neturi viršyti 70 % draudimo įmokos išlaidų. Kritusių gyvulių pašalinimo ir sunaikinimo pagalbos intensyvumas neturi viršyti 100 % draudimo įmokos išlaidų, kai draudimo įmokos susijusios su kritusių gyvulių pašalinimu, ir 75 % draudimo įmokos išlaidų, kai draudimo įmokos susijusios su tokių kritusių gyvulių sunaikinimu.

(413) Valstybės narės gali apriboti draudimo įmoką, už kurią galima skirti pagalbą, nustatydamos atitinkamas viršutines ribas.

1.2.1.7. Finansinių įnašų į savitarpio pagalbos fondus kompensavimo pagalba

(414) Komisija laikys, kad finansinių įnašų į savitarpio pagalbos fondus kompensavimo pagalba, teikiama siekiant išmokėti kompensacijas ūkininkams už nepalankių klimato reiškinių, kurie gali būti prilyginami gaivalinėms nelaimėms, gyvūnų ligų, augalų kenkėjų ir Sąjungai bei valstybei narei susirūpinimą keliančių invazinių svetimų rūšių plitimo padarytą žalą, kaip nurodyta 1.2.1.2 ir 1.2.1.3 skirsniuose, su aplinka susijusių įvykių padarytą žalą, kritusių gyvulių pašalinimą ir sunaikinimą, kaip nurodyta 1.2.1.4 skirsnyje, ir saugomų gyvūnų padarytą žalą, kaip nurodyta 1.2.1.5 skirsnyje, yra suderinama su vidaus rinka pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punktą, jei ji atitiks šiose gairėse išdėstytus bendruosius vertinimo principus ir šiame skirsnyje nustatytas sąlygas.

(415) Šis skirsnis taikomas pirminės žemės ūkio gamybos veiklą vykdančioms įmonėms.

(416) Atitinkamas savitarpio pagalbos fondas turi:

(a) būti akredituotas kompetentingos institucijos pagal nacionalinę teisę;

(a) taikyti skaidrią įmokų į fondą ir išmokų iš jo politiką;

(b) turėti aiškias taisykles dėl atsakomybės už susidariusias skolas.

(417) Valstybės narės turi nustatyti savitarpio pagalbos fondų sukūrimo ir valdymo taisykles, visų pirma susijusias su kompensacinių išmokų skyrimu ir su tokių taisyklių laikymosi administravimu bei stebėsena. Valstybės narės turi užtikrinti, kad fondo taisyklėse būtų numatytos sankcijos, taikytinos įmonės aplaidumo atvejais.

Tinkamos finansuoti išlaidos

(418) Tinkamomis finansuoti išlaidomis laikomos išlaidos, susijusios su finansiniais įnašais į savitarpio pagalbos fondus, iš kurių mokamos kompensacijos ūkininkams už nepalankių klimato reiškinių, kurie gali būti prilyginami gaivalinėms nelaimėms, gyvūnų ligų, augalų kenkėjų ir Sąjungai bei valstybei narei susirūpinimą keliančių invazinių svetimų rūšių plitimo padarytą žalą, kaip nurodyta 1.2.1.2 ir 1.2.1.3 skirsniuose, su aplinka susijusių įvykių padarytą žalą, kritusių gyvulių pašalinimą ir sunaikinimą, kaip nurodyta 1.2.1.4 skirsnyje, ir saugomų gyvūnų padarytą žalą, kaip nurodyta 1.2.1.5 skirsnyje. Finansiniai įnašai gali būti susiję tik su sumomis, kurias savitarpio pagalbos fondai moka kaip finansinę kompensaciją pirminės žemės ūkio gamybos veiklą vykdančioms įmonėms.

(419) Tais atvejais, kai pagalba skiriama finansiniams įnašams į savitarpio pagalbos fondus, iš kurių kompensuojama su aplinka susijusių įvykių padaryta žala, padengti, su aplinka susijusio įvykio faktą turi būti oficialiai pripažinusi atitinkamos valstybės narės kompetentinga institucija.

(420) Prireikus valstybės narės gali iš anksto nustatyti kriterijus, kuriais remiantis laikoma, kad toks oficialus pripažinimas suteiktas.

(421) (339) ir (340) punktuose nurodyti indeksai gali būti naudojami apskaičiuojant metinę pagalbos gavėjo žemės ūkio produkciją ir nuostolių mastą.

Pagalbos intensyvumas

(422) Pagalba neturi viršyti 70 % tinkamų finansuoti išlaidų.

(423) Valstybės narės gali apriboti tinkamas finansuoti išlaidas, taikydamos:

(a) savitarpio pagalbos fondui nustatytas viršutines ribas;

(a) tinkamas viršutines ribas fondo nariui ar filialui.

1.2.2. Gamybos pajėgumų atsisakymo pagalba

(424) Šis skirsnis taikomas visam žemės ūkio sektoriui, kaip apibrėžta (32) punkto 9 apibrėžtyje.

1.2.2.1. Pajėgumų atsisakymas dėl gyvūnų, augalų ar žmonių sveikatos, sanitarijos, etinių ir su aplinka ar klimatu susijusių priežasčių

(425) Komisija laikys, kad pajėgumų atsisakymo pagalba yra suderinama su vidaus rinka pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punktą, jei ji atitiks bendruosius vertinimo principus ir šiame skirsnyje nustatytas sąlygas.

(426) Pajėgumų atsisakoma dėl gyvūnų, augalų ar žmonių sveikatos, sanitarijos, etinių ar su aplinka susijusių priežasčių (pavyzdžiui, mažinamas bendras gyvūnų laikymo tankis).

(427) Pagalbos gavėjas privalo prisidėti minimaliu (pakankamu) įnašu, kuris yra galutinis ir neatšaukiamas sprendimas panaikinti atitinkamus gamybos pajėgumus arba neatšaukiamai jų atsisakyti. Šis sprendimas reikštų, kad atitinkama įmonė visiškai atsisako pajėgumų arba tinkamai pagrįstais atvejais jų atsisako iš dalies. Pagalbos gavėjas turi teisiškai įsipareigoti galutinai ir neatšaukiamai atsisakyti atitinkamų gamybos pajėgumų ir nepradėti tos pačios veiklos kitur. Tų įsipareigojimų privalės laikytis ir bet kuris būsimas atitinkamos žemės ar įrenginio pirkėjas.

(428) Pagalba gali būti skiriama tik toms įmonėms, kurios iš tikrųjų vykdė gamybos veiklą, ir tik už tokius gamybos pajėgumus, kurie iš tikrųjų buvo nuolatos naudojami per pastaruosius penkerius metus iki jų atsisakymo. Kai tokių gamybos pajėgumų jau buvo galutinai atsisakyta arba kai toks atsisakymas yra

neišvengiamas, pagalbos gavėjas nebegali prisidėti minimaliu (pakankamu) įnašu, todėl pagalba negali būti išmokama.

(429) Komisija pasilieka teisę nustatyti papildomas tokios pagalbos tvirtinimo sąlygas.

(430) Pagalbos skyrimo kriterijus atitinka tik įmonės, kurios laikosi Sąjungos standartų. Sąjungos standartų nesilaikančioms įmonėms, kurios bet kokiu atveju būtų priverstos nutraukti gamybą, pagalba neteikiama.

(431) Siekiant išvengti erozijos ir kitokio neigiamo poveikio aplinkai, gamybai nebenaudojama žemės ūkio paskirties žemė per dvejų metų laikotarpį paprastai turi būti apželdinta mišku arba paversta gamtos teritorija taip, kad būtų išvengta neigiamo poveikio aplinkai. Siekiant išvengti neigiamo poveikio klimatui, žemės ūkio paskirties žemė, paversta šlapynėmis ar durpynais, negali būti netinkamai apželdinama mišku. Nenaudojama žemės ūkio paskirties žemė gali būti iš naujo pradėta naudoti praėjus 20 metų nuo faktinio pajėgumų atsisakymo. Pagal Reglamento (ES) Nr. 1306/2013 VI antraštinės dalies I skyrių ir pagal atitinkamas įgyvendinimo taisykles, iki tol turi būti išlaikyta gera tokios žemės ūkio paskirties žemės agrarinė ir aplinkosaugos būklė. Įrenginiai, kuriems taikoma Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/75/ES[73], turi būti uždaromi laikantis tos direktyvos 11 ir 22 straipsnių.

(432) Turi būti sudarytos galimybės pagal pagalbos schemą skiriama pagalba naudotis visoms pagalbos skyrimo kriterijus atitinkančioms įmonėms.

Tinkamos finansuoti išlaidos

(433) Pagalba apima kompensaciją už prarastą turto vertę, kuri apskaičiuojama kaip einamoji turto pardavimo vertė.

(434) Už pajėgumų atsisakymą dėl su aplinka ar klimatu susijusių priežasčių gali būti ne tik kompensuojama prarasta turto vertė, bet ir skirta skatinamoji išmoka, neviršijanti 20 % turto vertės.

(435) Taip pat gali būti skiriama gamybos pajėgumų sunaikinimo išlaidų kompensacija.

(436) Pagalba taip pat gali būti išmokama siekiant padengti įgyvendinant sprendimą dėl pajėgumų atsisakymo atsirandančias privalomas socialines išlaidas.

(437) Miško veisimo ir žemės pertvarkymo į gamtos teritorijas pagalba turi būti skiriama laikantis 2.1.1 ir 2.1.2 skirsniuose nustatytų taisyklių ir taisyklių dėl negamybinių investicijų, nustatytų šios dalies 1.1.1.1 skirsnyje.

Pagalbos intensyvumas

(438) Didžiausias pagalbos intensyvumas:

(a) iki 100 %, kai kompensuojamas turto vertės praradimas, gamybos pajėgumų sunaikinimo išlaidos ir įgyvendinant sprendimą dėl pajėgumų atsisakymo atsirandančios privalomos socialinės išlaidos;

(b) iki 120 %, kai kompensuojamas turto vertės praradimas atsisakius pajėgumų dėl su aplinka susijusių priežasčių.

1.2.2.2. Pajėgumų atsisakymas dėl kitų priežasčių

(439) Komisija laikys, kad pagalba, kuria kompensuojamas pajėgumų atsisakymas dėl kitų priežasčių nei nustatytosios 1.2.2.1 skirsnyje, yra suderinama su vidaus rinka pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punktą, jei ji atitiks šiose gairėse išdėstytus bendruosius vertinimo principus ir šiame skirsnyje nustatytas sąlygas.

[73] 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/75/ES dėl pramoninių išmetamų teršalų (taršos integruotos prevencijos ir kontrolės) (OL L 334, 2010 12 17, p. 17).

(440) Pajėgumų turi būti atsisakoma dėl sektoriaus restruktūrizavimo, veiklos įvairinimo ar ankstyvo išėjimo į pensiją.

(441) Turi būti įvykdytos (425)–(429) punktuose nustatytos sąlygos.

(442) Pagalba, kuri galėtų kliudyti bendro žemės ūkio produktų rinkų organizavimo mechanizmams, negali būti teikiama. Pagalbos schemos, taikomos sektoriams, kuriuose nustatyti gamybos apribojimai arba kvotos, bus vertinamos kiekvienu konkrečiu atveju.

(443) Pagalba turi būti numatyta programoje, kurioje nustatyti tikslai ir konkretus tvarkaraštis, susijusioje su sektoriaus restruktūrizavimu, veiklos įvairinimu ar ankstyvu išėjimu į pensiją.

(444) Siekiant užtikrinti greitą poveikį rinkoje, pajėgumams atsisakyti skirtų pagalbos schemų trukmė paprastai turėtų būti ribota – ne daugiau kaip šeši mėnesiai skiriami dalyvių paraiškoms priimti, o dar dvylikos mėnesių laikotarpis skiriamas tam, kad būtų faktiškai atsisakyta pajėgumų. Komisija nepatvirtins pagalbos schemų, kurių taikymo trukmė viršija trejus metus, nes iš patirties matyti, kad dėl to gali būti užvilkinti reikalingi pokyčiai.

(445) Visiems atitinkamo sektoriaus ekonominės veiklos vykdytojams turi būti suteiktos galimybės naudotis pagalbos schema tomis pačiomis sąlygomis. Tam, kad būtų pasiektas didžiausias įmanomas poveikis, valstybė narė privalo taikyti skaidrią ir atvirą prašymų dalyvauti konkursuose sistemą, kai visos potencialiai suinteresuotos įmonės yra viešai kviečiamos dalyvauti konkursuose; kartu pagalbos schemos įgyvendinimas turi būti organizuojamas taip, kad netaptų konkurenciją varžančių susitarimų arba suderintų veiksmų tarp atitinkamų įmonių pagrindu arba tam nesudarytų palankių sąlygų.

Tinkamos finansuoti išlaidos ir pagalbos intensyvumas

(446) Taikomos šios dalies 1.2.2.1 skirsnio nuostatos dėl tinkamų finansuoti išlaidų ir pagalbos intensyvumo, išskyrus (432) punkte nurodytas išlaidas.

1.3. Kitų rūšių pagalba žemės ūkio sektoriuje

1.3.1. Pagalba gyvulininkystės sektoriui

(447) Komisija palankiai vertina pagalbą, kuri padeda išsaugoti ir gerinti Sąjungos gyvulių genetinę kokybę. Todėl ji laikys, kad pagalba gyvulininkystės sektoriui yra suderinama su vidaus rinka pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punktą, jei ji tenkins šiose gairėse nustatytus bendruosius vertinimo principus ir šiame skirsnyje nustatytas sąlygas.

(448) Šis skirsnis taikomas pirminės žemės ūkio gamybos veiklą vykdančioms MVĮ. Komisija nepatvirtins valstybės pagalbos, kuria siekiama kompensuoti didelių įmonių išlaidas, nurodytas šiame skirsnyje.

(449) Pagalba turėtų būti teikiama kaip subsidijuojama paslauga ir neturėtų apimti tiesioginių išmokų pagalbos gavėjams.

Tinkamos finansuoti išlaidos

(450) Pagalba skiriama kilmės knygų rengimo ir tvarkymo išlaidoms, taip pat trečiųjų šalių arba jų vardu atliekamų tyrimų, kuriais siekiama nustatyti gyvulių genetinę kokybę arba produktyvumą, išlaidoms, išskyrus kontrolės, kurią atlieka pats gyvulių savininkas, ir įprastos pieno kokybės kontrolės išlaidas, kompensuoti.

(451) Tinkamos finansuoti išlaidos yra:

(a) šios administracinės (448) punkte nurodytų kilmės knygų rengimo ir tvarkymo išlaidos:

i) duomenų apie gyvūnus (pavyzdžiui, gyvūno kilmė, gimimo data, apvaisinimo data, nugaišimo data ir priežastys) rinkimo ir administravimo, duomenų, kurie būtini kilmės knygoms parengti ir tvarkyti, ekspertinio vertinimo, atnaujinimo ir apdorojimo išlaidos;

ii) administracinių darbų, susijusių su atitinkamų duomenų apie gyvūnus registravimu kilmės knygose, išlaidos;

iii) kilmės knygų duomenims tvarkyti naudojamos programinės įrangos atnaujinimo išlaidos;

iv) informacijos apie kilmės knygas ir tose knygose pateiktų duomenų skelbimo internete išlaidos;

v) kitos susijusios administracinės išlaidos;

(b) toliau nurodytos išlaidos, susijusios su tyrimais, kuriais siekiama nustatyti gyvulių genetinę kokybę arba produktyvumą, kaip nurodyta (448) punkte:

i) tyrimų arba kontrolės išlaidos;

ii) susijusios tokių tyrimų ir kontrolės duomenų rinkimo ir vertinimo siekiant pagerinti gyvūnų sveikatos būklę ir aplinkos apsaugos lygį išlaidos;

iii) susijusios tokių tyrimų ir kontrolės duomenų rinkimo ir vertinimo siekiant įvertinti gyvūnų genetinę kokybę, kad būtų galima taikyti pažangesnius veisimo metodus ir išlaikyti genetinę įvairovę, išlaidos arba

iv) kitos susijusios administracinės išlaidos;

Pagalbos intensyvumas

(452) Pagalba gali būti finansuojama iki 100 % administracinių išlaidų, susijusių su (XXX) punkte nurodytų kilmės knygų rengimu ir tvarkymu.

(453) Pagalba gali būti padengiama iki 70 % trečiųjų šalių arba jų vardu atliekamų tyrimų, kuriais siekiama nustatyti gyvulių genetinę kokybę arba produktyvumą, išlaidų, kaip nurodyta (XXX) punkte.

1.3.2. Žemės ūkio produktų pardavimo skatinimo priemonių taikymo pagalba

(454) Komisija laikys, kad žemės ūkio produktų pardavimo skatinimo priemonių taikymo pagalba yra suderinama su vidaus rinka pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punktą, jei ji atitiks šiose gairėse išdėstytus bendruosius vertinimo principus ir šiame skirsnyje nustatytas sąlygas.

(455) Šis skirsnis taikomas visam žemės ūkio sektoriui, kaip apibrėžta (XX) punkte. (463) punkto a papunktyje nurodyta pagalba konkursams, prekybos mugėms arba parodoms organizuoti gali būti skiriama tik MVĮ.

(456) Pardavimo skatinimo veikla turi būti siekiama informuoti visuomenę apie žemės ūkio produktų ypatybes (pavyzdžiui, organizuojant konkursus, dalyvaujant prekybos mugėse ir viešųjų ryšių veikloje, skleidžiant mokslo žinias, leidžiant leidinius su faktine informacija) arba skatinti ekonominės veiklos vykdytojus ar vartotojus pirkti tam tikrą žemės ūkio produktą rengiant pardavimo skatinimo kampanijas. Pardavimo skatinimo veikla gali būti vykdoma vidaus rinkoje ir trečiosiose šalyse.

(457) Pardavimo skatinimo priemonės gali būti:

(a) konkrečiai susijusios su produktais, kuriems taikomos (277) punkte nurodytos kokybės sistemos,

arba

b) bendro pobūdžio ir naudingos visiems tam tikros rūšies produkto gamintojams.

(458) Pardavimo skatinimo priemonės turi atitikti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1169/2011[74] ir, kai tinkama, specialias ženklinimo taisykles.

(459) Pranešdamos apie pagalbą arba pagalbos schemą, taikomą pardavimo skatinimo priemonei, valstybės narės turi atsiųsti Komisijai reprezentatyvius pardavimo skatinimo medžiagos pavyzdžius. Jei tuomet, kai siunčiamas pranešimas, tokios medžiagos neturima, turėtų būti įsipareigojama tą medžiagą pateikti vėliau ir bet kuriuo atveju prieš pardavimo skatinimo priemonės taikymo pradžią.

(460) Apie pardavimo skatinimo priemones, kurių taikymo išlaidos viršija (34) punkto b papunktyje nurodytą pranešimo ribą, turi būti pranešama atskirai.

(461) Pardavimo skatinimo priemones gali taikyti gamintojų grupės arba kitos organizacijos, nepriklausomai nuo jų dydžio. Kai pardavimo skatinimo priemones taiko gamintojų grupės arba kitos organizacijos, galimybė dalyvauti taikant tas priemones neturi priklausyti nuo narystės tose grupėse arba organizacijose, o bet koks įnašas mokant grupės arba organizacijos administravimo mokesčius neturi viršyti pardavimo skatinimo priemonių taikymo išlaidų.

(462) Pagalba turi būti skiriama vienu iš šių būdų:

(a) kaip subsidijuojamos paslaugos

(b) kompensuojant pagalbos gavėjo patirtas faktines išlaidas.

(463) Nukrypstant nuo (460) punkto, pagalba pardavimo skatinimo kampanijoms turi būti teikiama tik kaip subsidijuojamos paslaugos.

(464) Pagalba už (463) punkto a papunkčio v papunktyje nurodytus simbolinius prizus pardavimo skatinimo priemonę taikančiam subjektui gali būti mokama tik tuo atveju, jeigu prizai buvo faktiškai įteikti ir pateikiamas jų įteikimo įrodymas.

Tinkamos finansuoti išlaidos

(465) Išlaidos, kurioms kompensuoti gali būti skirta žemės ūkio produktų pardavimo skatinimo pagalba, yra:

(a) išlaidos, susijusios su konkursų, prekybos mugių ar parodų organizavimu ir dalyvavimu juose, jei pagalba gali naudotis visi pagalbos skyrimo atitinkamoje vietovėje kriterijus atitinkantys subjektai, remiantis objektyviai nustatytomis sąlygomis:

i) dalyvavimo mokesčiai;

ii) kelionės išlaidos ir produktų transportavimo išlaidos, susijusios su dalyvavimu konkursuose, prekybos mugėse ir parodose;

iii) išlaidos leidiniams ir interneto svetainėms, kuriuose skelbiama apie renginį;

iv) patalpų bei stendų nuomos ir stendų sumontavimo bei išmontavimo išlaidos;

v) išlaidos simboliniams prizams, jei vienam konkurso nugalėtojui skirto vieno prizo vertė siekia iki 1 000 EUR;

[74] 2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1169/2011 dėl informacijos apie maistą teikimo vartotojams, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 1924/2006 ir (EB) Nr. 1925/2006 bei kuriuo panaikinami Komisijos direktyva 87/250/EEB, Tarybos direktyva 90/496/EEB, Komisijos direktyva 1999/10/EB, Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/13/EB, Komisijos direktyvos 2002/67/EB ir 2008/5/EB bei Komisijos reglamentas (EB) Nr. 608/2004 (OL L 304, 2011 11 22, p. 18).

(b) išlaidos spausdintiniams ir elektroniniams leidiniams, interneto svetainėms ir elektroninės žiniasklaidos, radijo ar televizijos programų intarpams, kuriais siekiama pateikti faktinę informaciją apie pagalbos gavėjus iš atitinkamo regiono arba gaminančius atitinkamą produktą, su sąlyga, kad informacija yra neutrali ir kad visiems pagalbos gavėjams suteiktos lygios galimybės būti paminėtiems taip skelbiant informaciją;

(c) išlaidos, patirtos skleidžiant mokslo žinias ir faktinę informaciją apie:

i) (277) punkte nurodytas kokybės sistemas, kurios gali būti taikomos kitų valstybių narių ir trečiųjų šalių žemės ūkio produktams;

ii) bendrinius žemės ūkio produktus ir jų maistinę vertę bei siūlomą vartojimo paskirtį;

(d) išlaidos, susijusios su vartotojams skirtomis pardavimo skatinimo kampanijomis žiniasklaidoje arba mažmeninės prekybos vietose ir su visa pardavimo skatinimo kampanijos medžiaga, kuri dalijama tiesiogiai vartotojams.

Nuoroda į tam tikrą įmonę, prekės ženklą ar kilmę

(466) Vykdant (463) punkto c papunktyje nurodytą pardavimo skatinimo veiklą ir (463) punkto d papunktyje nurodytas pardavimo skatinimo kampanijas, visų pirma bendro pobūdžio pardavimo skatinimo veiklą, kuri naudinga visiems tos rūšies produkto, su kuriuo susijusi pardavimo skatinimo veikla, kaip nurodyta 460 punkto b papunktyje, gamintojams, neturi būti minima jokia konkreti įmonė, prekės ženklo pavadinimas ar nurodoma konkreti kilmė. (463) punkto d papunktyje nurodytos pardavimo skatinimo kampanijos neturi būti skirtos vienos ar kelių konkrečių bendrovių produktams. Komisija neskelbs suderinama pardavimui skatinti skiriamos valstybės pagalbos, jei kils rizika, kad ta valstybės pagalba kelia grėsmę prekybai kitų valstybių narių produktais arba juos nuvertina.

(467) Tačiau su kilmės nuoroda susijęs apribojimas, nustatytas 469 punkto pirmame sakinyje, netaikomas atitinkamai (463) punkto c ir d papunkčiuose nurodytai pardavimo skatinimo veiklai ir pardavimo skatinimo kampanijoms, konkrečiai susijusioms su produktais, kuriems taikomos 460 punkto a papunktyje nurodytos kokybės sistemos, jei tenkinamos šios sąlygos:

(a) jei pardavimo skatinimo veikla konkrečiai susijusi su Sąjungos pripažintais pavadinimais, nurodytais Reglamento Nr. 1151/2012 II antraštinėje dalyje, galima nurodyti produktų kilmę, jei ši nuoroda tiksliai atitinka Sąjungos registruotą nuorodą;

(b) kai pardavimo skatinimo veikla susijusi su produktais, kuriems taikomos kitos Reglamente Nr. 1151/2012 nurodytos kokybės sistemos nei to reglamento II antraštinėje dalyje nurodytiems Sąjungos pripažintiems pavadinimams taikomos sistemos, produktų kilmė gali būti paminėta su sąlyga, kad tokia informacija bus šalutinė. Vertindama, ar kilmė iš tiesų minima kaip šalutinė informacija, Komisija atsižvelgs į bendrą teksto apimtį, simbolio (įskaitant paveikslėlius) dydį ir į bendrą kilmės pristatymą – tai bus lyginama su tekstu arba simboliu, kuriais daroma nuoroda į pagrindinius pardavimo argumentus, t. y. pardavimo skatinimo kampanijos dalį, nesusijusią konkrečiai su produkto kilme. Nuorodos į kilmę neturi būti diskriminacinės, jomis neturi būti siekiama skatinti vartoti žemės ūkio produktą vien dėl jo kilmės, turi būti laikomasi bendrųjų

Sąjungos teisės principų ir neturi būti ribojamas laisvas žemės ūkio produktų judėjimas pažeidžiant Sutarties 34 straipsnį.

Pagalbos intensyvumas

(468) (463) punkto a–c papunkčiuose nurodytoms tinkamoms finansuoti išlaidoms skirtos pagalbos intensyvumas gali siekti 100 % tinkamų finansuoti išlaidų.

(469) (463) punkto d papunktyje, kuris taikomas kartu su (455) punkto [pakeista 460 punkto numeracija] a papunkčiu, nurodytoms pardavimo skatinimo kampanijoms, kurios konkrečiai susijusios su produktais, kuriems taikomos kokybės sistemos, skirtos pagalbos intensyvumas negali viršyti 50 % tinkamų finansuoti kampanijos išlaidų arba 80 % tokių išlaidų pardavimo skatinimo trečiosiose šalyse atveju. Jei sektoriaus lėšomis (bet kokia forma, pvz., taikant specialius mokesčius) padengiama bent 50 % išlaidų, pagalbos intensyvumas gali siekti 100 %[75].

(470) (463) punkto d papunktyje, kuris taikomas kartu su (455) punktu, nurodytoms bendro pobūdžio pardavimo skatinimo kampanijoms skirtos pagalbos intensyvumas gali siekti 100 % tinkamų finansuoti išlaidų.

1.3.3. Pagalba atokiausiems regionams ir mažosioms Egėjo jūros saloms

(471) Komisija laikys, kad pagalba atokiausiems regionams ir mažosioms Egėjo jūros saloms yra suderinama su vidaus rinka pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punktą, jei ji atitiks šiose gairėse išdėstytus bendruosius vertinimo principus ir šiame skirsnyje nustatytas sąlygas.

(472) Šis skirsnis taikomas visam žemės ūkio sektoriui, kaip apibrėžta (32) punkto 9 apibrėžtyje.

(473) Atokiausių regionų atveju, vadovaujantis Reglamento (ES) Nr. 228/2013 23 straipsnio 4 dalimi, Sutarties 107, 108 ir 109 straipsniai netaikomi toliau išvardytų rūšių pagalbai, kurią valstybės narės skyrė pagal tą reglamentą:

(a) priemonėms, taikomoms vietos žemės ūkio produkcijai pagal to reglamento IV skyrių;

(b) pagalbai, kurią Prancūzija skiria cukraus sektoriui pagal to reglamento 23 straipsnio 3 dalį;

(c) pagalbai, skirtai augalų sveikatos programoms pagal to reglamento 24 straipsnį;

(d) pagalbai, kurią Ispanija skiria tabako gamybai Kanarų salose pagal to reglamento 28 straipsnį.

(474) Išskyrus tuos atvejus, valstybės pagalbos taisyklės taikomos priemonėms, skirtoms atokiausiems regionams, nedarant poveikio Reglamento (ES) Nr. 228/2013 23 straipsnio 1 dalyje nustatytai taisyklei.

(475) Mažųjų Egėjo jūros salų atveju, vadovaujantis Reglamento (ES) Nr. 229/2013 17 straipsnio 3 dalimi, Sutarties 107, 108 ir 109 straipsniai netaikomi išmokoms, kurias pagal to reglamento III ir IV skyrius išmokėjo Graikija, laikydamasi to reglamento.

(476) Išskyrus tuos atvejus, valstybės pagalbos taisyklės taikomos priemonėms, skirtoms mažosioms Egėjo jūros saloms, nedarant poveikio Reglamento (ES) Nr. 229/2013 17 straipsnio 1 dalyje nustatytai taisyklei.

---

75 Sprendimo *Prancūzija prieš Komisiją*, T-139/09, ? punktai.

Tinkamos finansuoti išlaidos

(477) Papildomos žemės ūkio produktų, pagamintų atokiausiuose regionuose ir mažosiose Egėjo jūros salose, transporto išlaidos gali būti kompensuojamos laikantis šių sąlygų:

(a) pagalbos gavėjai savo gamybos veiklą vykdo atokiausiuose regionuose arba mažosiose Egėjo jūros salose;

(b) pagalbą galima iš anksto objektyviai kiekybiškai įvertinti pagal nustatytą sumą arba koeficientą už tonkilometrį, arba pagal bet kurį kitą atitinkamą vienetą;

(c) papildomos transporto išlaidos apskaičiuojamos pagal reisą, kuriuo produktai atitinkamos valstybės narės viduje gabenami pagalbos gavėjui transporto priemone, kurią naudodamas pagalbos gavėjas patiria mažiausiai išlaidų, atsižvelgiant į su aplinka susijusias išorines išlaidas;

(d) atokiausių regionų atveju tinkamos finansuoti papildomos transporto išlaidos gali apimti žemės ūkio produktų transportavimo iš jų gamybos vietos į atokiausiose vietovėse esančias vietas, kuriose jie perdirbami.

(478) Pasiūlymus teikti valstybės pagalbą kitoms išlaidoms nei papildomos transporto išlaidos padengti, kuria siekiama patenkinti atokiausių regionų ir mažųjų Egėjo jūros salų poreikius, Komisija vertins atsižvelgdama į kiekvieną konkretų atvejį, remdamasi tiems regionams taikomais bendraisiais vertinimo principais ir konkrečiomis teisinėmis nuostatomis, taip pat atsižvelgdama, jei taikoma, į atitinkamų priemonių suderinamumą su minėtiems regionams skirtais BŽŪP strateginiais planais bei jų poveikį konkurencijai tuose regionuose ir kitose Sąjungos dalyse.

1.3.4. Žemės ūkio reikmėms naudojamos žemės konsolidavimo pagalba

(479) Komisija laikys, kad žemės ūkio reikmėms naudojamos žemės konsolidavimo pagalba yra suderinama su vidaus rinka pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punktą, jei ji atitiks šiose gairėse išdėstytus bendruosius vertinimo principus ir šiame skirsnyje nustatytas sąlygas.

Tinkamos finansuoti išlaidos

(480) Tinkamos finansuoti išlaidos turi apimti tik teisines, administracines ir tyrimų išlaidas, susijusias su žemės konsolidavimu.

Pagalbos intensyvumas

(481) Pagalbos intensyvumas neturi viršyti 100 % patirtų faktinių išlaidų.

1.3.5. Pagalba moksliniams tyrimams ir plėtrai žemės ūkio sektoriuje

(482) Komisija laikys, kad pagalba moksliniams tyrimams ir plėtrai žemės ūkio sektoriuje yra suderinama su vidaus rinka pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punktą, jei ji atitiks šiose gairėse išdėstytus bendruosius vertinimo principus ir šiame skirsnyje nustatytas sąlygas.

(483) Šis skirsnis taikomas visam žemės ūkio sektoriui, kaip apibrėžta (32) punkto 9 apibrėžtyje.

(484) Remiamas projektas turi būti svarbus visoms įmonėms, vykdančioms veiklą tam tikrame žemės ūkio sektoriuje ar atitinkamoje jo dalyje.

(485) Prieš pradedant įgyvendinti remiamą projektą, internete turi būti paskelbta ši informacija:

(a) remiamo projekto pradžios data;

(b) remiamo projekto tikslai;

(c) apytikslė rezultatų, kurių tikimasi iš remiamo projekto, paskelbimo data;

(d) interneto adresas, kuriuo bus paskelbti rezultatai, kurių tikimasi iš remiamo projekto;

(e) teiginys, kad rezultatai nemokamai prieinami visoms įmonėms, vykdančioms veiklą tam tikrame žemės ūkio sektoriuje arba atitinkamoje jo dalyje.

(486) Su remiamo projekto rezultatais internete turi būti galima susipažinti nuo remiamo projekto pabaigos datos arba datos, kurią bet kokia informacija apie jo rezultatus pateikiama tos konkrečios organizacijos nariams, atsižvelgiant į tai, kuris įvykis pirmesnis. Su rezultatais internete turi būti galima susipažinti mažiausiai penkerius metus nuo remiamo projekto pabaigos datos.

(487) Pagalba turi būti skiriama tiesiogiai mokslinių tyrimų ir žinių sklaidos organizacijai. Priemonė neturi būti susijusi su pagalbos teikimu žemės ūkio sektoriuje veiklą vykdančioms įmonėms remiantis žemės ūkio produktų kaina.

Tinkamos finansuoti išlaidos

(488) Tinkamos finansuoti išlaidos:

(a) išlaidos personalui, susijusios su projektui vykdyti įdarbintais mokslininkais, techniniais ir kitais pagalbiniais darbuotojais;

(b) išlaidos priemonėms ir įrangai, atsižvelgiant į jų naudojimo projektui mastą ir laikotarpį. Jei šios priemonės ir įranga nenaudojami visą projekto trukmę, tik tos nusidėvėjimo išlaidos, kurios atitinka projekto trukmę ir yra apskaičiuotos pagal visuotinai priimtus apskaitos principus, laikomos tinkamomis finansuoti;

(c) išlaidos pastatams ir žemei, atsižvelgiant į jų naudojimo projektui mastą ir laikotarpį. Tik tos su pastatais susijusios nusidėvėjimo išlaidos, kurios atitinka projekto trukmę ir yra apskaičiuotos pagal visuotinai priimtus apskaitos principus, laikomos tinkamomis finansuoti. Tinkamas finansuoti išlaidas žemei sudaro komercinio sandorio arba faktinės kapitalo sąnaudos;

(d) išlaidos pagal sutartis vykdomiems moksliniams tyrimams, žinioms ir patentams, perkamiems arba įsigyjamiems pagal licenciją iš išorės šaltinių laikantis ištiestosios rankos principo, taip pat konsultavimo ir lygiaverčių paslaugų, naudojamų vien projektui, išlaidos;

(e) papildomos pridėtinės išlaidos ir kitos veiklos išlaidos, įskaitant išlaidas medžiagoms, reikmenims ir panašiems produktams, tiesiogiai susidariusios vykdant projektą.

Pagalbos intensyvumas

(489) Pagalbos intensyvumas neturi viršyti 100 % tinkamų finansuoti išlaidų.

(490) Pagalba moksliniams tyrimams ir plėtrai žemės ūkio sektoriuje, neatitinkanti (480)–(487) punktuose nustatytų sąlygų, bus vertinama vadovaujantis Valstybės pagalbos moksliniams tyrimams, technologinei plėtrai ir inovacijoms sistema[76].

2 skyrius. Pagalba miškų ūkio sektoriui

(491) Miškų ūkio sektorius nepatenka į Sutarties 42 straipsnio ir jos I priedo taikymo sritį. Valstybės narėse miškų ūkio sektoriui skiriamai pagalbai taikomi Sutarties 107, 108 ir 109 straipsniai. Nors gamtinės kamštienos, žaliavinės, trupintos, granuliuotos arba maltos kamštienos, kamštienos atliekų (KN 4501 pozicija) gamyba ir kaštainių (*Castanea spp.*, KN kodas 08024100) gamyba patenka į

[76] OL C 198, 2014 6 27, p. 1.

Sutarties I priedo taikymo sritį, pagalba miškų ūkio veiklai, susijusiai su tais medžiais, gali patekti į šio skyriaus taikymo sritį.

(492) Remiantis SPR 5 straipsnio 1 dalies b punktu ir 6 straipsnio 1 dalies d–f ir h punktais, tausaus ir klimatui palankaus žemės naudojimo pagalba apima miškų plotų plėtrą bei tvarią miškotvarką. Šiuo skyriumi siekiama užtikrinti derėjimą su SPR ir jo deleguotaisiais bei įgyvendinimo aktais ir bendraisiais valstybės pagalbos principais. Tie principai daro poveikį šiame skyriuje numatytoms tinkamoms finansuoti išlaidoms ir pagalbos intensyvumui.

(493) Šio skyriaus nuostatomis nedaromas poveikis galimybei skirti valstybės pagalbą miškų ūkio sektoriui pagal Sąjungos teisės aktus, taikomus visiems arba prekybos ir pramonės sektoriams, kaip nurodyta (32) punkte. Šis skyrius netaikomas pagalbai investicijoms į energijos taupymą ir atsinaujinančiųjų išteklių energiją, nes tokia pagalba turi atitikti 2022 m. valstybės pagalbos klimatui, aplinkos apsaugai ir energetikai gaires (išskyrus atvejus, kai netaikoma pareiga apie ją pranešti). Šios gairės netaikomos miško pramonės šakoms.

(494) Šis skyrius taikomas pagalbai miškų ūkio sektoriui, kaip nurodyta (21) punkto (b) papunktyje.

(495) Pagal šį skyrių Komisija paskelbs tik nacionalinėmis lėšomis finansuojamą valstybės pagalbą miškų ūkio sektoriui suderinama su vidaus rinka pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punktą, jei ji atitiks šiose gairėse išdėstytus bendruosius vertinimo principus ir 2.1–2.9 skirsniuose nustatytus konkrečius reikalavimus.

(496) Tačiau, jeigu pagalba miškų ūkio sektoriui bus bendrai finansuojama EŽŪFKP lėšomis, Komisija paskelbs tokią valstybės pagalbą suderinama su vidaus rinka pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punktą, jeigu ji atitiks šias sąlygas:

(a) pagalba bus įtraukta į BŽŪP strateginius planus, parengtus pagal Reglamentą (ES) Nr. XXX [SPR], ir ji bus skiriama kaip pagalba, bendrai finansuojama EŽŪFKP lėšomis, arba kaip papildomas nacionalinis tokios pagalbos finansavimas;

(b) pagalba nebus skiriama apyvartiniam kapitalui finansuoti, išskyrus atvejus, kai ji bus skiriama finansinėmis priemonėmis;

(c) pagalba nebus skiriama kaip veiklos pagalba, jeigu atitinkamuose Sąjungos teisės aktuose nėra aiškiai nustatytų išimčių;

(b) pagalba nebus skiriama sunkumų patiriančioms įmonėms, apibrėžtoms (32) punkto 15 apibrėžtyje;

(d) pagalba atitiks (491) punkte nustatytas sąlygas.

2.1. Investicijos į miško plotų plėtrą ir miškų gyvybingumo gerinimą

(497) Komisija laikys, kad pagalba investicijoms į miško plotų plėtrą ir miškų gyvybingumo gerinimą yra suderinama su vidaus rinka pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punktą, jei ji atitiks šiose gairėse išdėstytus bendruosius vertinimo principus ir šiame skirsnyje nustatytas sąlygas.

(498) Šis skirsnis susijęs su miškų veisimo ir miško plotų kūrimo pagalba, agrarinės miškininkystės sistemų diegimo, atkūrimo ar atnaujinimo pagalba, miškų gaisrų, gaivalinių nelaimių, nepalankių klimato reiškinių, katastrofinių įvykių, su klimato kaita susijusių įvykių, kenkėjų ir ligų protrūkio prevencijos ir jų miškams padarytos žalos likvidavimo pagalba, pagalba investicijoms, kuriomis didinamas miškų ekosistemų atsparumas ir aplinkosauginė vertė bei klimato

kaitos švelninimo potencialas, taip pat investicijoms į miškų ūkio technologijas ir miško produktų perdirbimą, kaupimą ir prekybą jais.

(499) Tinkamomis finansuoti nelaikomos šios išlaidos:

(a) apyvartinis kapitalas;

(b) teisių į išmokas įsigijimas;

(c) žemės įsigijimas sumokant sumą, viršijančią 10 % visų tinkamų finansuoti išlaidų, susijusių su atitinkamu veiksmu, išskyrus žemės įsigijimą siekiant apsaugoti aplinką ir išsaugoti dirvožemį, kuriame gausu anglies, kai gali būti taikoma didesnė nei 10 % norma;

(d) skolos palūkanos, išskyrus subsidijų, suteiktų kaip palūkanų normos subsidija ar garantinio mokesčio subsidija, atveju;

investicijos į miško veisimą, kurios yra nesuderinamos su klimato ir aplinkos tikslais, atitinkančiais tvarios miškotvarkos principus, nustatytus Europos miškų veisimo ir atkūrimo gairėse[77].

2.1.1. Miškų veisimo ir miško plotų kūrimo pagalba

(500) Komisija laikys, kad miškų veisimo ir miško plotų kūrimo pagalba yra suderinama su vidaus rinka pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punktą, jei ji atitiks šiose gairėse išdėstytus bendruosius vertinimo principus ir šiame skirsnyje nustatytas sąlygas.

Tinkamos finansuoti išlaidos

(501) Pagalba apima miškų ir miško plotų kūrimo žemės ūkio reikmėms ir ne žemės ūkio reikmėms naudojamoje žemėje išlaidas. Be to, pagalba, teikiama kaip metinė priemoka už hektarą, gali būti skiriama prarastoms žemės ūkio pajamoms ir priežiūros, įskaitant ankstyvuosius bei vėlyvuosius valymus, išlaidoms padengti. Miškų veisimo ir miško plotų kūrimo įrangos išlaidos gali būti remiamos tik pagal 2.1.5 skirsnį. Miško plotų kūrimo išlaidos pirmaisiais metais gali apimti žuvusių medžių pakeitimą. Priežiūros išlaidos pirmaisiais keleriais metais po sodinimo gali apimti nedidelių žuvusių medžių kiekių pakeitimą. Didelių žuvusių medžių kiekių pakeitimo išlaidos gali būti remiamos tik pagal 2.1.3 skirsnį.

(502) Pagalba negali būti teikiama už trumpos rotacijos želdiniams skirtus medžius, Kalėdų eglutes arba energijai gaminti skirtus greitai augančius medžius. Sodinamų augalų rūšys turi būti prisitaikiusios prie vietovės aplinkos bei klimato sąlygų ir atitikti (501) punkte nurodytus būtiniausius aplinkosaugos reikalavimus.

(503) Miškų veisimo ir miško plotų kūrimo priemonėms taikomi šie būtiniausi aplinkosaugos reikalavimai:

(a) pasirenkant sodintinas rūšis, plotus ir naudotinus metodus, turi būti užtikrinama, kad miškas nebūtų nederamai įveistas pažeidžiamose buveinėse, tokiose kaip durpynai ir šlapynės, ir kad nebūtų padarytas neigiamas poveikis didelės ekologinės vertės vietovėms, įskaitant didelės gamtinės vertės ūkininkavimo vietoves. Teritorijose, kurios pagal Direktyvą 92/43/EEB ir Direktyvą 2009/147/EB yra priskirtos prie „Natura 2000“ teritorijų, įveisti mišką leidžiama tik jei tai dera su atitinkamų teritorijų

[77] https://foresteurope.org/wp-content/uploads/2016/08/Pan-EuropeanAfforestationReforestationGuidelines.pdf.

valdymo tikslais ir tik sutarus su valstybės narės institucija, atsakinga už programos „Natura 2000“ įgyvendinimą;

(b) pasirenkant medžių rūšis, veisles, ekotipus ir kilmės vietas, turi būti atsižvelgiama į atsparumo klimato kaitai ir gaivalinėms nelaimėms poreikį ir atitinkamos vietovės dirvožemio ir hidrologinę būklę, taip pat į vietos sąlygomis galinčias pasireikšti rūšių invazines savybes, kaip tai apibrėžta valstybių narių. Pagalbos gavėjas privalo saugoti mišką ir jį prižiūrėti bent laikotarpiu, už kurį mokama priemoka už prarastas žemės ūkio pajamas ir priežiūrą. Tai turi apimti tolesniam miško vystymuisi reikiamą priežiūrą, retinimą ar ganymą, konkurencijos su žoline augalija reguliavimą ir užtikrinimą, kad nesiformuotų tankus linkęs užsidegti pomiškis. Valstybės narės turi nustatyti trumpiausią ir ilgiausią laikotarpį, po kurio kertami greitai augančių rūšių medžiai. Trumpiausias laikotarpis turi būti ne trumpesnis kaip 8 metai, o ilgiausias laikotarpis – ne ilgesnis kaip 20 metų;

(c) tais atvejais, kai dėl sudėtingų dirvožemio, aplinkos ar klimato sąlygų, įskaitant aplinkos būklės blogėjimą, negalima tikėtis, kad sodinant daugiamečius miško augalus pavyks suformuoti taikomuose nacionalinės teisės aktuose apibrėžtą miško dangą, atitinkama valstybė narė gali leisti pagalbos gavėjui suformuoti kitokią sumedėjusios augmenijos dangą, kaip antai vietos sąlygoms tinkančius krūmokšnius arba krūmus. Tokiu atveju pagalbos gavėjas turi užtikrinti, kad priežiūra ir apsauga būtų tokio paties lygmens, koks taikomas miškams;

(d) tuo atveju, kai miško veisimo veiksmais sukuriamas miškas, kurio dydis viršija tam tikrą valstybių narių nustatytiną ribą, vykdant tą veiksmą turi būti tenkinama viena iš šių sąlygų:

i) sodinamos prie aplinkos prisitaikiusios rūšys ir (arba) toje biogeografinėje vietovėje klimato kaitai atsparios rūšys, kurios, kaip nustatyta atlikus poveikio vertinimą, nekelia grėsmės biologinei įvairovei ir ekosistemos funkcijoms ar neturi neigiamo poveikio žmogaus sveikatai;

ii) sodinami skirtingų rūšių medžiai: plačialapiais medžiais apsodinama bent 10 % ploto arba sodinami bent trijų rūšių ar veislių medžiai, kurių pačia negausiausia rūšimi ar veisle apsodinama bent 10 % ploto.

(504) Komisijai skirtame pranešime turėtų būti pateiktas išsamus apibūdinimas, iš kurio būtų akivaizdu, kad įvykdytos (501) punkto sąlygos, ir, jeigu taikoma kokia nors išimtis, nurodytos priežastys.

Pagalbos intensyvumas

(505) Pagalba gali siekti 100 % tinkamų finansuoti išlaidų.

2.1.2. Agrarinės miškininkystės sistemų diegimo, atkūrimo arba atnaujinimo pagalba

(506) Komisija laikys, kad agrarinės miškininkystės sistemų diegimo, atkūrimo arba atnaujinimo pagalba yra suderinama su vidaus rinka pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punktą, jei ji atitiks šiose gairėse išdėstytus bendruosius vertinimo principus ir šiame skirsnyje nustatytas sąlygas.

(507) Pagalba gali būti skiriama tais atvejais, kai diegiamos žemės naudojimo sistemos, kurias taikant toje pačioje žemėje auginami medžiai ir vystomas žemės ūkis, kaip apibrėžta (32) punkto (10) apibrėžtyje.

Tinkamos finansuoti išlaidos

(508) Pagalba finansuojamos diegimo, atkūrimo arba atnaujinimo išlaidos; siekiant padengti priežiūros išlaidas, gali būti skiriama metinė priemoka už hektarą.

(509) Valstybės narės turi nustatyti agrarinės miškininkystės sistemos struktūrą ir sudėtį atsižvelgdamos į vietos dirvožemio ir klimato bei aplinkos sąlygas, miško augalų rūšis ir būtinybę užtikrinti, kad žemės ūkio reikmėms žemė būtų naudojama tvariai.

Pagalbos intensyvumas

(510) Pagalba gali siekti 100 % tinkamų finansuoti išlaidų.

2.1.3. Miškų gaisrų, gaivalinių nelaimių, nepalankių klimato reiškinių, kurie gali būti prilyginami gaivalinėms nelaimėms, kitų nepalankių klimato reiškinių, augalų kenkėjų, katastrofinių įvykių ir su klimato kaita susijusių įvykių miškams daromos žalos prevencijos ir likvidavimo pagalba ir pagalba investicijoms, skirtoms gerai miškų būklei palaikyti

(511) Komisija laikys, kad miškų gaisrų, gaivalinių nelaimių, nepalankių klimato reiškinių, kurie gali būti prilyginami gaivalinėms nelaimėms, kitų nepalankių klimato reiškinių, augalų kenkėjų ir katastrofinių įvykių, su klimato kaita susijusių įvykių miškams daromos žalos prevencijos ir likvidavimo pagalba ir pagalba investicijoms, skirtoms gerai miškų būklei palaikyti, yra suderinama su vidaus rinka pagal Sutarties 107 straipsnio 2 dalies b punktą arba atitinkamais atvejais pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punktą, jei ji atitiks šiose gairėse išdėstytus bendruosius vertinimo principus ir šiame skirsnyje nustatytas sąlygas.

Tinkamos finansuoti išlaidos

(512) Pagalba gali apimti investicines išlaidas, susijusias su prevencijos ir atkūrimo priemonėmis, kaip antai:

(a) apsauginės infrastruktūros kūrimo išlaidas; miško priešgaisrinių juostų atveju pagalba gali būti skiriama ir priežiūros išlaidoms finansuoti; pagalba negali būti skiriama su žemės ūkiu susijusiai veiklai vykdyti vietovėse, kuriose taikomi agrarinės aplinkosaugos ir klimato srities įsipareigojimai;

(b) vietos lygmens mažos apimties veiklos, skirtos gaisrų arba kitų gamtinių pavojų prevencijai, išlaidas, įskaitant su ganomų gyvulių naudojimu susijusias išlaidas, kaip antai pastogių įrengimo, laistymo, tvorų statymo ir gyvūnų vežimo išlaidos;

(c) miškų gaisrų, kenkėjų ir ligų stebėsenos bei pranešimo apie juos įrenginių diegimo ir tobulinimo išlaidas;

(d) dėl miškų gaisrų, gaivalinių nelaimių, nepalankių klimato reiškinių, kurie gali būti prilyginami gaivalinėms nelaimėms, kitų nepalankių klimato reiškinių, augalų kenkėjų, katastrofinių įvykių ir su klimato kaita susijusių įvykių sumažėjusio miško potencialo atkūrimo išlaidas. Jeigu nepalankūs klimato reiškiniai, kurie gali būti prilyginami gaivalinėms nelaimėms, gyvūnų ligos arba augalų kenkėjai padaro žalos ir tą žalą galima susieti su klimato kaita, pagalbos gavėjai turėtų stengtis į atkūrimą įtraukti prisitaikymo prie klimato kaitos priemones, kad būtų kuo labiau sumažinama panašių įvykių ateityje sukelsima žala ir nuostoliai;

(e) investicijų, skirtų gerai miškų būklei palaikyti, išlaidas.

(513) Jeigu siekiama atkurti (510) punkto (d) papunktyje nurodytą miško potencialą, pagalba teikiama tik tuomet, kai valstybės narės, kurioje įvyko bent vienas iš tame punkte nurodytų įvykių, kompetentinga institucija suteikia oficialų pripažinimą.

(514) Jei teikiama augalų kenkėjų miškui daromos žalos prevencijos pagalba, augalų kenkėjo tikimybės rizika turi būti pagrįsta moksline informacija ir ją turi būti

pripažinusi viešoji mokslo organizacija. Atitinkamais atvejais pranešime turi būti pateikiamas kenksmingųjų organizmų, kurie gali nulemti augalų kenkėjo atsiradimą, sąrašas.

(515) Tinkamos finansuoti išlaidos turi atitikti valstybių narių parengtą miškų apsaugos planą.

(516) Gaisrų prevencijos pagalba gali būti skiriama tik už miškų plotus, įtrauktus į atitinkamos valstybės narės parengtą miškų apsaugos planą.

(517) Pagalba negali būti skiriama siekiant kompensuoti dėl gaisrų, gaivalinių nelaimių, nepalankių klimato reiškinių, kurie gali būti prilyginami gaivalinėms nelaimėms, kitų nepalankių klimato reiškinių, augalų kenkėjų, katastrofinių įvykių ir su klimato kaita susijusių įvykių prarastas pajamas.

Pagalbos intensyvumas

(518) Pagalba gali siekti 100 % tinkamų finansuoti išlaidų.

(519) Pagalba, kuria siekiama kompensuoti tinkamas finansuoti išlaidas, nurodytas (510) punkto (d) papunktyje, ir bet kokios kitos pagalbos gavėjo gaunamos išmokos, įskaitant išmokas pagal kitą nacionalinę ar Sąjungos priemonę ar draudimo išmokas, kuriomis kompensuojamos tokios pačios tinkamos finansuoti išlaidos, neturi viršyti 100 % tinkamų finansuoti išlaidų.

2.1.4. Pagalba investicijoms, kuriomis didinamas miškų ekosistemų atsparumas ir aplinkosauginė vertė

(520) Komisija laikys, kad pagalba investicijoms, kuriomis didinamas miškų ekosistemų atsparumas ir aplinkosauginė vertė, yra suderinama su vidaus rinka pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punktą, jei ji atitiks šiose gairėse išdėstytus bendruosius vertinimo principus ir šiame skirsnyje nustatytas sąlygas.

Tinkamos finansuoti išlaidos

(521) Investicijomis turi būti siekiama įgyvendinti aplinkosaugos įsipareigojimus, prisiimtus siekiant užtikrinti ekosistemines paslaugas, padidinti atitinkamos vietovės miškų ir miškingų plotų visuomeninę vertę arba pagerinti ekosistemų pajėgumą švelninti klimato kaitą ir prie jos prisitaikyti, neišskiriant ilgalaikės ekonominės naudos.

Pagalbos intensyvumas

(522) Pagalba gali siekti 100 % tinkamų finansuoti išlaidų.

2.1.5. Pagalba investicijoms į miškų ūkio technologijas ir miško produktų perdirbimą, kaupimą bei prekybą jais

(523) Komisija laikys, kad pagalba investicijoms, kuriomis didinamas miškų ūkio potencialas arba kurios susijusios su miško produktams pridėtinės vertės suteikiančiu perdirbimu, kaupimu ir prekyba, yra suderinama su vidaus rinka pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punktą, jei ji atitiks šiose gairėse išdėstytus bendruosius vertinimo principus ir šiame skirsnyje nustatytas sąlygas.

Tinkamos finansuoti išlaidos

(524) Pagalba gali būti skiriama investicijoms, kuriomis didinamas miškų ūkio potencialas arba kurios susijusios su miško produktams pridėtinės vertės suteikiančiu perdirbimu, kaupimu ir prekyba.

(525) Su miškų ekonominės vertės didinimu susijusios investicijos turi būti pateisinamos, kai siekiama gerinti miškų būklę vienoje ar daugiau valdų, ir gali apimti investicijas į dirvožemiui nekenksmingą ir išteklių naudojimo atžvilgiu efektyvią medyno kirtimo įrangą ir praktiką.

(526) Investicijos, susijusios su medienos kaip žaliavos arba energijos šaltinio naudojimu, apima tik visus iki pramoninio perdirbimo atliekamus darbus.

Pagalbos intensyvumas

(527) Pagalbos intensyvumas neturi viršyti 65 % tinkamų finansuoti išlaidų. Jis gali būti padidintas iki ne daugiau kaip 80 %, kai investuojama atokiausiuose regionuose arba mažosiose Egėjo jūros salose.

2.1.6. Pagalba investicijoms į infrastruktūrą, susijusią su miškų ūkio plėtra, modernizavimu arba pritaikymu

(528) Komisija laikys, kad pagalba investicijoms į infrastruktūrą, susijusią su miškų ūkio plėtra, modernizavimu arba pritaikymu, yra suderinama su vidaus rinka pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punktą, jei ji atitiks šiose gairėse išdėstytus bendruosius vertinimo principus ir šiame skirsnyje nustatytas sąlygas.

Tinkamos finansuoti išlaidos

(529) Pagalba siekiama kompensuoti investicijas į materialųjį ir nematerialųjį turtą, susijusias su miškų plėtros, modernizavimo ar pritaikymo infrastruktūra, įskaitant prieigą prie miškų žemės, žemės konsolidavimą ir gerinimą, tvariosios energijos tiekimą, energijos vartojimo efektyvumą, energijos ir vandens tiekimą, taip pat gyvulių naudojimą vietoj mašinų.

Pagalbos intensyvumas

(530) Negamybinių investicijų, investicijų, kuriomis siekiama tik didinti miškų aplinkosauginę vertę, ir investicijų į miško kelius, kuriais visuomenė gali naudotis nemokamai ir kurie padeda užtikrinti miško funkcijų įvairovę, atveju pagalbos intensyvumas neturi viršyti 100 % tinkamų finansuoti išlaidų. Investicijų atokiausiuose regionuose arba mažosiose Egėjo jūros salose atveju pagalbos intensyvumas neviršija 80 %, o visais kitais atvejais – 65 % tinkamų finansuoti išlaidų.

2.2. Pagalba, skiriama dėl nepalankių konkrečios vietovės sąlygų, susidariusių dėl tam tikrų privalomų reikalavimų laikymosi miškų plotuose

(531) Komisija laikys pagalbą, susijusią su išmokomis už nepalankias konkrečios vietovės sąlygas, susidariusias dėl tam tikrų reikalavimų laikymosi įgyvendinant direktyvas 92/43/EEB, 2009/147/EB arba 2000/60/EB, suderinama su vidaus rinka pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punktą, siekiant prisidėti prie vieno ar daugiau iš [SPR] 6 straipsnio [XXX] dalyje nustatytų tikslų įgyvendinimo, jeigu ji atitiks šiose gairėse nustatytus bendruosius vertinimo principus ir šiame skirsnyje nustatytas sąlygas.

Pagalbos gavėjai

(532) Pagalba gali būti skiriama miškų savininkams, miškų valdytojams ir jų asociacijoms.

Tinkamos finansuoti išlaidos

(533) Pagalba pagal šią priemonę turi būti skiriama kasmet ir už miško hektarą, siekiant atlyginti pagalbos gavėjams visas dėl nepalankių atitinkamos vietovės sąlygų patirtas papildomas išlaidas ir prarastas pajamas, įskaitant sandorių išlaidas, arba jų dalį.

(534) Pagalbos skyrimo kriterijus gali atitikti šios teritorijos:

(a) pagal direktyvas 92/43/EEB ir 2009/147/EB tinklui „Natura 2000“ priskirtos miškų teritorijos;

(b) kitos nustatytų ribų gamtos apsaugos teritorijos, kuriose esantiems miškams taikomi aplinkosaugos apribojimai, kuriais prisidedama prie Direktyvos

92/43/EEB 10 straipsnio įgyvendinimo, jei tos teritorijos neviršija 5 % kiekvieno BŽŪP strateginio plano teritorinei taikymo sričiai priklausančių nustatytų „Natura 2000“ teritorijų.

Pagalbos intensyvumas

(535) (531) punkte nurodytos papildomos išlaidos ir prarastos pajamos apskaičiuojamos atsižvelgiant į kliūtis, susijusias su direktyvomis 92/43/EEB, 2009/147/EB ir 2000/60/EB.

(536) Pagalbos intensyvumas neturi viršyti 100 % tinkamų finansuoti išlaidų.

2.3. Miškų aplinkosaugos ir klimato srities paslaugų teikimo ir miškų išsaugojimo pagalba

(537) Komisija laikys, kad miškų aplinkosaugos, klimato paslaugų ir kitų valdymo įsipareigojimų vykdymo pagalba yra suderinama su vidaus rinka pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punktą, jei ji atitiks šiose gairėse išdėstytus bendruosius vertinimo principus ir šiame skirsnyje nustatytas sąlygas.

(538) Pagalba apima savanorišką (-us) valdymo įsipareigojimą (-us), laikomą (-us) naudingu (-ais) vienam ar daugiau iš [SPR] 6 straipsnio [XXX] dalyje nustatytų konkrečių su klimatu ir aplinka susijusių tikslų pasiekti, viršijantį (-čius) atitinkamus privalomus reikalavimus, nustatytus nacionalinės miškų ūkio teisės aktuose arba kituose atitinkamuose nacionalinės ar Sąjungos teisės aktuose. Atitinkami privalomi reikalavimai turi būti nurodomi ir apibūdinami Komisijai skirtame pranešime apie valstybės pagalbą.

(539) Įsipareigojimai turi būti prisiimami penkerių–septynerių metų laikotarpiui. Tačiau, jei būtina ir tinkamai pagrindžiama, valstybės narės gali nustatyti ilgesnį konkrečių tipų įsipareigojimų vykdymo laikotarpį. Tinkamai pagrįstais atvejais, pvz., miško genetinių išteklių atveju, valstybės narės pranešime apie valstybės pagalbą gali nustatyti trumpesnį bent vienų metų laikotarpį. Valdymo intervencinės priemonės, reikalingos tik vieną ar kelis kartus per miško gyvavimo ciklą, taip pat yra tinkamos finansuoti.

Tinkamos finansuoti išlaidos ir pagalbos sąlygos

(540) Tinkamas finansuoti išlaidas galima skaičiuoti:

(a) kaip kompensaciją pagalbos gavėjams už vykdant įsipareigojimus patirtas visas papildomas išlaidas ir prarastas pajamas arba jų dalį. Jei būtina, iš pagalbos lėšų taip pat gali būti kompensuojamos sandorių išlaidos – iki 20 % pagalbos priemokos, sumokėtos už miško aplinkosaugos įsipareigojimus. Pagalba gali apimti kolektyvines sistemas ir rezultatais grindžiamas išmokų sistemas, kaip antai sekvestruojamojo ūkininkavimo schemos, kad paskatintų pagalbos gavėjus platesniu mastu ar išmatuojamai reikšmingai pagerinti aplinkos kokybę. Be kompensacijos, gali būti skiriama skatinamoji išmoka, kuri negali viršyti 20 % kompensacijos;

(b) remiantis miškų aplinkosaugos ir klimato srities paslaugų, už kurias rinkoje neatlyginama, verte, įskaitant kolektyvines sistemas ir rezultatais grindžiamas išmokų sistemas, kaip antai sekvestruojamojo ūkininkavimo schemos.

(541) Tinkamai pagrįstais atvejais pagalba, pavyzdžiui, su aplinkos apsauga susijusiems veiksmams vykdyti, susieta su įsipareigojimais atsisakyti naudoti medžius bei miškus komerciniais tikslais, gali būti skiriama kaip vienkartinė išmoka už vienetą, apskaičiuota remiantis papildomomis patirtomis išlaidomis ir prarastomis pajamomis.

(542) Pagalba gali būti teikiama miško genetinių išteklių išsaugojimo ir naudojimo skatinimo veiksmams, kuriems netaikomi (535)–(539) punktai, vykdyti.

(543) Veiksmai, kuriais siekiama išsaugoti miškų ūkio genetinius išteklius, turi apimti:

(a) tikslinius veiksmus, t. y. veiksmus, kuriais skatinamas miškų ūkio genetinių išteklių išsaugojimas *in situ* ir *ex situ*, jų apibūdinimas, rinkimas ir naudojimas, įskaitant šiuo metu *in situ* saugomų genetinių išteklių (įskaitant miško valdoje saugomą genetinę medžiagą) bei *ex situ* rinkinių ir duomenų bazių internetinių aprašų sudarymą;

(b) suderintus veiksmus, t. y. veiksmus, kuriais valstybių narių kompetentingos organizacijos skatinamos keistis informacija siekiant išsaugoti, apibūdinti, rinkti ir naudoti Sąjungos miškų ūkio genetinius išteklius;

(c) papildomus veiksmus, t. y. informavimą, informacijos platinimą ir konsultavimo veiklą, kurioje dalyvauja nevyriausybinės organizacijos ir kitos susijusios suinteresuotosios šalys, mokymo kursus ir techninių ataskaitų rengimą.

Pagalbos intensyvumas

(544) Didžiausias pagalbos intensyvumas:

(a) iki 120 % tinkamų finansuoti išlaidų už paslaugas, susijusias su biologine įvairove, klimatu, vandeniu ar dirvožemiu, kolektyvines sistemas ir rezultatais grindžiamas išmokų sistemas, kaip antai sekvestruojamojo ūkininkavimo schemos;

(b) iki miško aplinkos ir klimato srities paslaugų, už kurias rinkoje neatlyginama, vertės sistemų, kurias taikant tinkamos finansuoti išlaidos apskaičiuojamos pagal (540) punkto (b) papunktį, atveju;

(c) iki 100 % tinkamų finansuoti išlaidų už miško genetinių išteklių išsaugojimą bei naudojimo skatinimą ir visais kitais atvejais.

2.4. Pagalba keitimosi žiniomis ir informavimo veiklai miškų ūkio sektoriuje

(545) Komisija laikys, kad pagalba keitimosi žiniomis ir informavimo veiklai miškų ūkio sektoriuje yra suderinama su vidaus rinka pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punktą, jei ji atitiks šiose gairėse išdėstytus bendruosius vertinimo principus ir šiame skirsnyje nustatytas sąlygas.

(546) Valstybės narės privalo užtikrinti, kad pagal šį skirsnį remiama veikla atitiktų BŽŪP strateginiame plane pateiktą ŽŪŽIS aprašymą.

(547) Pagalba pagal šį skirsnį gali būti skiriama bet kokio atitinkamo veiksmo, kuriuo skatinamos inovacijos, mokymas ir konsultavimas, planų ir tyrimų rengimas ir atnaujinimas, taip pat keitimasis žiniomis bei informacija ir jų sklaida ir kuriuo prisidedama prie vieno ar kelių SPR 6 straipsnio [XXX] dalyje nustatytų konkrečių tikslų, išlaidoms padengti. Valstybės narės privalo užtikrinti, kad teikiamos konsultacijos būtų nešališkos ir kad konsultantai neturėtų jokių interesų konfliktų.

(548) Pagalba gali būti skirta trumpalaikiams miškų valdytojų apsikeitimams ir apsilankymams miškuose remti. Vykdant tokias schemas ir rengiant tokius apsilankymus daugiausia dėmesio visų pirma turi būti skiriama tvariems miškų ūkio metodams arba technologijoms, naujų verslo galimybių ir naujų technologijų kūrimui bei miškų atsparumo didinimui.

Pagalbos intensyvumas

(549) Didžiausias pagalbos intensyvumas neturi viršyti 100 % tinkamų finansuoti išlaidų.

2.5. Miškų ūkio sektoriaus konsultavimo paslaugų teikimo pagalba

(550) Komisija laikys, kad miškų ūkio sektoriaus konsultavimo paslaugų teikimo pagalba yra suderinama su vidaus rinka pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punktą, jei ji atitiks šiose gairėse išdėstytus bendruosius vertinimo principus ir šiame skirsnyje nustatytas sąlygas.

(551) Valstybės narės privalo užtikrinti, kad pagal šį skirsnį remiama veikla atitiktų BŽŪP strateginiame plane pateiktą ŽŪŽIS aprašymą.

(552) Konsultavimo paslaugos turi aprėpti ekonominius, aplinkos ir socialinius aspektus, turi būti teikiama naujausia technologinė ir mokslinė informacija, parengta vykdant mokslinius tyrimus ir inovacijas.

(553) Valstybės narės privalo užtikrinti, kad teikiamos konsultacijos būtų nešališkos ir kad konsultantai neturėtų jokių interesų konfliktų.

(554) Pagalba turi būti skiriama kaip subsidijuojamos paslaugos.

Tinkamos finansuoti išlaidos

(555) Pagalba bus teikiama siekiant padėti miškų savininkams pasinaudoti konsultavimo paslaugomis, kad jie galėtų padidinti savo valdų, įmonių ar investicijų ekonominį ir aplinkosauginį veiksmingumą, palankumą klimatui ir atsparumą jo kaitai. Pagalba taip pat gali būti skiriama miškotvarkos planams rengti.

(556) Konsultacijos miškų savininkams turi būti susijusios bent su vienu iš konkrečių tikslų, nustatytų Reglamento XXX [SPR] 6 straipsnio [XXX] dalyje, ir aprėpti bent atitinkamus įsipareigojimus pagal direktyvas 92/43/EEB, 2009/147/EB ir 2000/60/EB. Jos taip pat gali apimti su miško valdos ekonominės veiklos rezultatais ir aplinkosauginiu veiksmingumu susijusius klausimus.

Pagalbos intensyvumas

(557) Pagalbos intensyvumas neturi viršyti 100 % tinkamų finansuoti išlaidų, jeigu per bet kurį trejų metų laikotarpį pagalba neviršija 200 000 EUR.

2.6. Bendradarbiavimo miškų ūkio sektoriuje skatinimo pagalba

(558) Komisija laikys, kad bendradarbiavimo miškų ūkio sektoriuje skatinimo pagalba yra suderinama su vidaus rinka pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punktą, jei ji atitiks šiose gairėse išdėstytus bendruosius vertinimo principus ir šiame skirsnyje nustatytas sąlygas.

(559) Pagalba gali būti skiriama tik siekiant skatinti bendradarbiavimą, kuriuo prisidedama prie vieno ar kelių Reglamento XXX [SPR] 6 straipsnio [XXX] dalyje nurodytų tikslų.

(560) Pagalba turėtų būti skiriama siekiant skatinti bendradarbiavimą, kuriame dalyvauja bent du subjektai, neatsižvelgiant į tai, ar jie vykdo veiklą miškų ūkio sektoriuje, ar miškų ir žemės ūkio sektoriuose, tačiau toks bendradarbiavimas turi būti naudingas tik miškų ūkio sektoriui arba miškų ir žemės ūkio sektoriams. Bendradarbiavimas gali visų pirma vykti tokiu būdu:

(a) taikant bendradarbiavimo metodus, apimančius įvairias miškų ūkio sektoriaus įmones ir kitus subjektus, vykdančius veiklą žemės ir miškų ūkio sektoriuose ir prisidedančius prie vieno ar daugiau [SPR] 6 straipsnio [XXX] dalyje nustatytų konkrečių tikslų įgyvendinimo, įskaitant gamintojų grupes ir kooperatyvus;

(b) kuriant klasterius ir tinklus.

Pagalba nebus skiriama bendradarbiavimui, kuriame dalyvauja tik mokslinių tyrimų įstaigos, skatinti.

(561) Pagalba bus skiriama siekiant paskatinti bendradarbiavimą, visų pirma susijusį su šia veikla:

(a) bandomaisiais projektais;

(b) naujų produktų, praktikos, procesų ir technologijų plėtojimu miškų ūkio sektoriuje;

(c) miškų ūkio sektoriaus smulkiųjų veiklos vykdytojų bendradarbiavimu organizuojant bendrus darbo procesus, dalijantis infrastruktūra ir ištekliais;

(d) tiekimo grandinės dalyvių horizontaliu ir vertikaliu bendradarbiavimu kuriant ir plėtojant trumpas tiekimo grandines ir vietos rinkas;

(e) vietos lygmeniu vykdoma pardavimo skatinimo veikla, susijusia su trumpų tiekimo grandinių ir vietos rinkų plėtojimu;

(f) bendrais veiksmais, kuriais siekiama sušvelninti klimato kaitą ar prisitaikyti prie jos;

(g) Reglamento (ES) 2021/1060 32 straipsnyje nenurodytų vietos plėtros strategijų įgyvendinimu, ypač tuo atveju, kai jas įgyvendina viešųjų ir privačiųjų partnerių grupės, nenurodytos SPR 25 straipsnio 2 dalies b punkte.

(562) Klasterių ir tinklų kūrimo pagalba turi būti skiriama tik tiems klasteriams ir tinklams, kurie yra naujai suformuoti arba kurie pradeda naują veiklą, kurti.

(563) Trumpo tiekimo grandinių kūrimo ir plėtojimo pagalba, nurodyta (559) punkto (d) ir (e) papunkčiuose, turi apimti tik tiekimo grandines, kuriose miškų savininką arba valdytoją nuo vartotojo skiria ne daugiau kaip vienas tarpininkas.

(564) Pagalba pagal šį skirsnį turėtų atitikti Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 206–210 straipsnius.

Tinkamos finansuoti išlaidos ir pagalbos intensyvumas

(565) Pagalba skiriama šioms tinkamoms finansuoti išlaidoms padengti, jei jos susijusios su miškų ūkio veikla:

(a) atitinkamoms vietovės tyrimų, jos galimybių studijų išlaidoms, verslo plano arba Reglamento (ES) 2021/1060 32 straipsnyje nenurodytos vietos plėtros strategijos parengimo išlaidoms;

(b) einamosioms bendradarbiavimo išlaidoms, pavyzdžiui, koordinatoriaus atlyginimui;

(c) vykdytinų veiksmų išlaidoms;

(d) pardavimo skatinimo veiklos išlaidoms;

(e) miškotvarkos planų arba lygiaverčių dokumentų rengimo išlaidoms.

(566) Pagalba turi būti skiriama ne ilgesniam nei septynerių metų laikotarpiui, išskyrus pagalbą (559) punkto g papunktyje nurodytai veiklai vykdyti, ir tinkamai pagrįstais atvejais kolektyviniams aplinkos ir klimato srities veiksmams, siekiant Reglamento XXX [SPR] 6 straipsnio 1 dalies d, e ir f punktuose nustatytų konkrečių su aplinka ir klimatu susijusių tikslų.

(567) (563) punkto c papunktyje nurodytų veiksmų, kuriuos sudaro investicijos, išlaidos, visų pirma tiesioginės konkrečių projektų, susijusių su miškotvarkos plano ar lygiaverčio dokumento įgyvendinimu, išlaidos, turi atitikti tik tinkamas finansuoti išlaidas ir didžiausią investicinės pagalbos miškų ūkio sektoriuje intensyvumą, kaip nurodyta šios dalies 2.1 skirsnyje dėl investicinės pagalbos.

(568) Didžiausias pagalbos intensyvumas neturi viršyti 100 % tinkamų finansuoti išlaidų.

2.7. Miškų ūkio sektoriaus gamintojų grupių ir organizacijų veiklos pradžios pagalba

(569) Komisija laikys, kad miškų ūkio sektoriaus gamintojų grupių ir organizacijų veiklos pradžios pagalba yra suderinama su vidaus rinka pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punktą, jei ji atitiks šiose gairėse išdėstytus bendruosius vertinimo principus ir šiame skirsnyje nustatytas sąlygas.

(570) Pagalba gali būti teikiama tik toms gamintojų grupėms arba organizacijoms, kurias atitinkamos valstybės narės kompetentinga institucija oficialiai pripažino remdamasi pateiktu verslo planu. Pagalba turi būti teikiama valstybei narei įsipareigojus patikrinti, ar verslo plano tikslai buvo įgyvendinti per penkerius metus nuo gamintojų grupės ar organizacijos pripažinimo.

(571) Gamintojų grupės ar organizacijos susitarimai, sprendimai ir kiti veiksmai turi atitikti atitinkamas konkurencijos teisės aktų nuostatas, visų pirma Sutarties 101 ir 102 straipsnius.

(572) Pagalba neteikiama:

(a) gamybos organizacijoms, subjektams ir įstaigoms, pvz., bendrovėms arba kooperatyvams, kurių tikslas – valdyti vieną arba kelias miškų ūkio valdas ir kurie dėl to iš esmės laikomi pavieniais gamintojais;

(b) kitoms miškų ūkio asociacijoms, kurios vykdo užduotis, pvz., teikia abipusės paramos ir miškų ūkių vadybos paslaugas narių valdoje, tačiau nedalyvauja bendrai pritaikant pasiūlą prie rinkos poreikių.

Pagalbos gavėjai

(573) Pagalba gali būti skiriama tik MVĮ statusą turinčioms gamintojų grupėms ir organizacijoms. Komisija nepatvirtins valstybės pagalbos, kuria siekiama kompensuoti didelių įmonių išlaidas, nurodytas šiame skirsnyje.

(574) Užuot skyrus pagalbą gamintojų grupėms ar organizacijoms, tos pačios bendros sumos neviršijanti pagalba per pirmuosius penkerius metus po grupės sukūrimo gali būti išmokėta tiesiogiai gamintojams, siekiant kompensuoti jų įnašus į grupių ar organizacijų veiklos išlaidas.

Tinkamos finansuoti išlaidos

(575) Tinkamomis finansuoti gali būti laikomos tinkamų patalpų nuomos, biuro įrangos įsigijimo išlaidos, išlaidos administracijos personalui, pridėtinės išlaidos, mokesčiai už teisines paslaugas ir administraciniai mokesčiai, kompiuterių aparatinės įrangos įsigijimo išlaidos ir kompiuterių programinės įrangos, debesijos ir panašių sprendimų įsigijimo išlaidos ar naudojimo mokesčiai. Jeigu įsigyjamos patalpos, tinkamos finansuoti išlaidos patalpoms įsigyti neturi viršyti nuomos išlaidų pagal rinkos įkainius. Pagalba neturi būti kompensuojamos išlaidos, patirtos praėjus penkeriems metams nuo tada, kai kompetentinga institucija pripažino gamintojų grupę ar organizaciją, remdamasi jos verslo planu.

(576) Jeigu pagalba mokama metinėmis dalinėmis išmokomis, paskutinę dalinę išmoką valstybės narės išmoka tik patikrinusios, ar verslo planas teisingai įgyvendintas.

Pagalbos intensyvumas

(577) Pagalbos intensyvumas gali siekti 100 % tinkamų finansuoti išlaidų.

(578) Bendra pagalbos suma neturi viršyti 500 000 EUR.

2.8. Kita pagalba miškų ūkio sektoriui, kuria siekiama ekologinių, apsaugos ir rekreacinių tikslų

(579) Komisija laikys valstybės pagalbos priemones, kurių pagrindinis tikslas – išlaikyti, pagerinti ar atkurti ekologines, apsaugos ir rekreacines miškų, biologinės įvairovės ir geros būklės miškų ekosistemos funkcijas, suderinamomis su vidaus rinka pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punktą, jeigu jos atitiks šiame skirsnyje nustatytas sąlygas.

(580) Valstybės narės turi įrodyti, kad tos priemonės tiesiogiai padeda išlaikyti arba atkurti ekologines, apsaugos, ir rekreacines miškų funkcijas, biologinę įvairovę ir gerą miškų ekosistemos būklę.

(581) Pagal šį skirsnį pagalba negali būti skiriama su miško pramonės šakoms, komerciškai perspektyviai, medienos gavybai, medienos transportavimui, medienos ar kitų miškų ūkio išteklių perdirbimui į produktus ar energijos gamybai. Pagalba negali būti skiriama medžiams kirsti, kai pirminis tikslas yra komerciškai perspektyvi medienos gavyba, arba miškams atželdinti, kai vietoj nukirstų medžių sodinami lygiaverčiai medžiai.

Pagalbos intensyvumas

(582) Pagalbos visoms šiame skirsnyje nurodytoms priemonėms taikyti intensyvumas gali siekti 100 % tinkamų finansuoti išlaidų.

2.8.1. Pagalba konkrečiai miškų ūkio veiklai ir intervencinėms priemonėms, kurių pirminis tikslas – padėti išsaugoti arba atkurti miškų ekosistemą ir biologinę įvairovę ar tradicinį kraštovaizdį

(583) Pagalbą medžiams ir kitokiems augalams sodinti, genėti, retinti ir kirsti esamuose miškuose, išvirtusiems medžiams šalinti ir tokių priemonių planavimo išlaidoms kompensuoti, kenkėjų sukeltų ligų bei medžių ligų gydymo ir jų plitimo prevencijos išlaidų kompensavimo pagalbą ir kenkėjų bei medžių ligų padarytos žalos kompensavimo pagalbą Komisija laikys suderinama su vidaus rinka pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punktą, jeigu ji atitiks bendruosius vertinimo principus ir (577)–(579) punktuose nustatytas bendrąsias taisykles, o pirminis tokių priemonių tikslas bus padėti išsaugoti arba atkurti miškų ekosistemą ir biologinę įvairovę ar tradicinį kraštovaizdį.

(584) Kenkėjų sukeltų ligų bei medžių ligų gydymo ir jų plitimo prevencijos išlaidų kompensavimo pagalba ir kenkėjų bei medžių ligų padarytos žalos kompensavimo pagalba gali būti teikiama šioms tinkamoms finansuoti išlaidoms kompensuoti:

(a) su prevencinėmis ir apdorojimo priemonėmis, įskaitant dirvožemio paruošimą augalams persodinti, ir tokioms priemonėms įgyvendinti reikalingais produktais, prietaisais ir medžiagomis susijusioms išlaidoms. Turi būti laikomasi Direktyvos 2009/128/EB 14 straipsnyje ir III priede nustatytų integruotosios kenkėjų kontrolės principų, visų pirma naudojant augalų apsaugos produktus, kaip reikalaujama pagal Reglamento (EB) Nr. 1107/2009 55 straipsnį;

(b) prarastų miško atsargų ir miško atželdinimo išlaidas, neviršijant miško atsargų, sunaikintų valdžios institucijų nurodymu kovojant su atitinkama liga ar kenkėju, rinkos vertės. Apskaičiuojant negautą prieaugį, galima atsižvelgti į potencialų sunaikintų atsargų vertės prieaugį iki įprasto kirtimo amžiaus.

2.8.2. Dirvožemio kokybės išlaikymo bei gerinimo ir subalansuoto bei sveiko medžių augimo užtikrinimo miškų ūkio sektoriuje pagalba

(585) Komisija laikys, kad dirvožemio kokybės išlaikymo bei gerinimo ir subalansuoto bei sveiko medžių augimo užtikrinimo miškų ūkio sektoriuje pagalba yra suderinama su vidaus rinka pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punktą, jei ji atitiks šiose gairėse išdėstytus bendruosius vertinimo principus, (577)–(579) punktuose nustatytas bendrąsias taisykles ir šiame skirsnyje nustatytas sąlygas.

(586) Pagalba gali būti skiriama siekiant išlaikyti ir pagerinti dirvožemio kokybę miškuose, taip pat užtikrinti subalansuotą ir sveiką medžių augimą.

(587) Tokios priemonės gali būti dirvožemio gerinimas jį tręšiant ar kitaip apdorojant tam, kad būtų išsaugota jo ekologinė pusiausvyra, per didelio augalų tankumo mažinimas ir pakankamo aprūpinimo vandeniu ir gero drenažo užtikrinimas. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad tomis priemonėmis nemažinama biologinė įvairovė, neskatinamas maisto medžiagų išplovimas arba nėra daromas neigiamas poveikis natūralioms vandens ekosistemoms ar vandens apsaugos zonoms.

(588) Pagalba gali būti skiriama tokių priemonių planavimo išlaidoms padengti.

2.8.3. Natūralių miško takų, kraštovaizdžio elementų bei ypatybių ir natūralių gyvūnų buveinių atkūrimas bei priežiūra miškų ūkio sektoriuje

(589) Komisija laikys, kad natūralių miško takų, kraštovaizdžio elementų bei ypatybių ir natūralių gyvūnų buveinių atkūrimo bei priežiūros miškų ūkio sektoriuje pagalba yra suderinama su vidaus rinka pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punktą, jei ji atitiks šiose gairėse išdėstytus bendruosius vertinimo principus, (577)–(579) punktuose nustatytas bendrąsias taisykles ir šiame skirsnyje nustatytas sąlygas.

(590) Pagalba gali būti skiriama natūraliems takams, kraštovaizdžio elementams bei ypatybėms ir natūralioms gyvūnų buveinėms atkurti bei prižiūrėti (įskaitant planavimo išlaidas).

(591) Priemonės, kuriomis siekiama įgyvendinti direktyvas 92/43/EEB ir 2009/147/EB, nėra finansuojamos iš šios pagalbos lėšų, nes jos turėtų būti taikomos laikantis šios dalies 2.2. skirsnyje nustatytų sąlygų.

2.8.4. Pagalba kelių priežiūrai, siekiant išvengti miškų gaisrų

(592) Komisija laikys, kad pagalba kelių priežiūrai yra suderinama su vidaus rinka pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punktą, jei ji atitiks šiose gairėse išdėstytus bendruosius vertinimo principus, (577)–(579) punktuose nustatytas bendrąsias taisykles ir šiame skirsnyje nustatytas sąlygas.

(593) Pagalba kelių priežiūrai turėtų būti siekiama išvengti miškų gaisrų. Komisijai skirtame pranešime apie valstybės pagalbą turėtų būti pateikta pagalbos tikslo ir kelių priežiūros sąsajos įrodymų.

2.8.5. Saugomų gyvūnų miškams padarytos žalos kompensavimo pagalba

(594) Komisija laikys, kad saugomų gyvūnų miškams padarytos žalos kompensavimo pagalba yra suderinama su vidaus rinka pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punktą, jei ji atitiks šiose gairėse išdėstytus bendruosius vertinimo principus, (577)–(579) punktuose nustatytas bendrąsias taisykles ir šiame skirsnyje nustatytas sąlygas.

(595) Siekiant sumažinti konkurencijos iškraipymo riziką ir paskatinti riziką sumažinti kuo labiau, turi būti reikalaujama, kad pagalbos gavėjai prisidėtų minimaliu įnašu. Šis įnašas – tai prevencinės priemonės (pavyzdžiui, jei įmanoma, saugos

užtvarai), kurios yra proporcingos saugomų gyvūnų daromos žalos rizikai atitinkamame miško plote. Jeigu pagrįstų prevencinių priemonių taikyti neįmanoma, atitinkama valstybė narė Komisijai skirtame pranešime apie valstybės pagalbą privalo įrodyti, kad tai yra neįmanoma, – tokia yra pagalbos laikymo suderinama su vidaus rinka sąlyga.

(596) Turi būti nustatytas tiesioginis priežastinis patirtos žalos ir gyvūnų elgesio ryšys.

(597) Su konkrečiu žalą padariusiu įvykiu susijusios pagalbos schemos turi būti įdiegiamos per trejus metus nuo dienos, kurią įvyko tas žalą padaręs įvykis. Pagalba turi būti išmokama per ketverius metus nuo tos dienos.

(598) Žala turi būti apskaičiuojama atskiro pagalbos gavėjo lygmeniu.

Tinkamos finansuoti išlaidos

(599) Tinkamomis finansuoti išlaidomis laikomos su žala, kuri yra tiesioginė žalą padariusio įvykio pasekmė, susijusios išlaidos; tokių išlaidų vertinimą atlieka valdžios institucija, pagalbą teikiančios institucijos pripažintas nepriklausomas ekspertas arba draudimo įmonė.

(600) Žala gali apimti:

(a) žalą gyviems medžiams. Pagalba gali būti skiriama siekiant kompensuoti prarastas miško atsargas ir padengti miško atželdinimo išlaidas, neviršijant miško atsargų, kurias sunaikino saugomi gyvūnai, rinkos vertės. Apskaičiuojant negauto prieaugio rinkos vertę, galima atsižvelgti į potencialų sunaikintų atsargų vertės prieaugį iki įprasto kirtimo amžiaus;

(b) kitas išlaidas, kurias pagalbos gavėjas patyrė dėl žalą padariusio įvykio, pavyzdžiui, išlaidas, susijusias su apdorojimo priemonėmis, įskaitant dirvožemio paruošimą augalams persodinti, ir su tokiems veiksmams atlikti reikalingais produktais, prietaisais ir medžiagomis;

(c) materialinę žalą šiam turtui: miškų ūkio įrangai, mašinoms ir pastatams. Materialinė žala apskaičiuojama remiantis remonto išlaidomis arba turto, kuriam padaryta žala, ekonomine verte prieš įvykstant žalą padariusiam įvykiui. Žala neturi viršyti remonto išlaidų arba žalą padariusio įvykio sukelto tikrosios rinkos vertės sumažėjimo, t. y. turto vertės prieš pat žalą padariusį įvykį ir iš karto po jo skirtumo.

(601) Ta suma turi būti sumažinama iš jos atimant visas išlaidas, kurios nebuvo patirtos dėl žalą padariusio įvykio ir kurias pagalbos gavėjas vis tiek būtų patyręs.

(602) Prevencinės priemonės, taikomos siekiant išvengti saugomų gyvūnų miškams padarytos žalos, gali būti remiamos pagal šios dalies 2.1.4 skirsnį kaip buveinių apsaugos ir su biologine įvairove susiję veiksmai.

(603) Saugomų gyvūnų miškams padarytos žalos kompensavimo pagalba gali būti skiriama, jeigu tenkinamos 2.1.3 skirsnyje nustatytos sąlygos.

(604) Pagalba ir kitos išmokos, gautos už žalą, įskaitant išmokas pagal nacionalines ar Sąjungos priemones arba draudimo išmokas, neturi viršyti 100 % tinkamų finansuoti išlaidų.

2.9. Pagalba miškų ūkio sektoriui, suderinta su žemės ūkio pagalbos priemonėmis

(605) Anksčiau Komisija laikėsi politikos, kad taikant konkrečias, mažesnį iškreipiamąjį poveikį darančias pagalbos priemones, žemės ir miškų ūkio sektoriams taikomos bendros taisyklės.

(606) Todėl Komisija laikys pagalbą moksliniams tyrimams ir plėtrai miškų ūkio sektoriuje ir miškų ūkio paskirties žemės konsolidavimo pagalbą suderinama su vidaus rinka, jeigu bus tenkinamos 2.9.1 ir 2.9.2 skirsniuose nustatytos sąlygos.

(607) Didžiausias pagalbos intensyvumas neturi viršyti 100 % tinkamų finansuoti išlaidų.

2.9.1. Pagalba moksliniams tyrimams ir plėtrai miškų ūkio sektoriuje

(608) Komisija laikys, kad pagalba moksliniams tyrimams ir plėtrai miškų ūkio sektoriuje yra suderinama su vidaus rinka pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punktą, jei ji atitiks šiose gairėse išdėstytus bendruosius vertinimo principus, (607) punkte nustatytą sąlygą ir šiame skirsnyje nustatytas sąlygas.

(609) Remiamas projektas turėtų būti svarbus visoms įmonėms, vykdančioms veiklą tam tikruose miškų ūkio sektoriuose ar atitinkamose jų dalyse.

(610) Prieš pradedant įgyvendinti remiamą projektą, internete turi būti paskelbta ši informacija:

(a) remiamo projekto pradžios data;

(b) remiamo projekto tikslai;

(c) apytikslė rezultatų, kurių tikimasi iš remiamo projekto, paskelbimo data;

(d) interneto adresas, kuriuo bus paskelbti rezultatai, kurių tikimasi iš remiamo projekto;

(e) teiginys, kad remiamo projekto rezultatai nemokamai prieinami visoms įmonėms, vykdančioms veiklą miškų ūkio sektoriuje arba atitinkamoje jo dalyje.

(611) Su remiamo projekto rezultatais internete turi būti įmanoma susipažinti nuo remiamo projekto pabaigos datos arba datos, kurią bet kokia informacija apie jo rezultatus pateikiama tos konkrečios organizacijos nariams, atsižvelgiant į tai, kuris įvykis pirmesnis. Su rezultatais internete turi būti galima susipažinti mažiausiai penkerius metus nuo remiamo projekto pabaigos datos.

(612) Pagalba turėtų būti skiriama tiesiogiai mokslinių tyrimų ir žinių sklaidos organizacijai ir neturėtų būti susijusi su pagalbos teikimu miškų ūkio sektoriuje veiklą vykdančioms įmonėms remiantis miškų ūkio produktų kaina.

Tinkamos finansuoti išlaidos

(613) Iš pagalbos lėšų turi būti kompensuojamos tik šios tinkamos finansuoti išlaidos:

(a) išlaidos personalui, susijusios su projektui vykdyti įdarbintais mokslininkais, technikais ir kitais pagalbiniais darbuotojais;

(b) išlaidos priemonėms ir įrangai, atsižvelgiant į jų naudojimo projektui mastą ir laikotarpį. Jei šios priemonės ir įranga nenaudojami visą projekto trukmę, tik tos nusidėvėjimo išlaidos, kurios atitinka projekto trukmę ir yra apskaičiuotos pagal visuotinai priimtus apskaitos principus, laikomos tinkamomis finansuoti;

(c) išlaidos pastatams ir žemei, atsižvelgiant į jų naudojimo projektui mastą ir laikotarpį. Tik tos su pastatais susijusios nusidėvėjimo išlaidos, kurios atitinka projekto trukmę ir yra apskaičiuotos pagal visuotinai priimtus apskaitos principus, laikomos tinkamomis finansuoti. Tinkamas finansuoti išlaidas žemei sudaro komercinio sandorio arba faktinės kapitalo sąnaudos;

(d) išlaidos pagal sutartis vykdomiems moksliniams tyrimams, žinioms ir patentams, perkamiems arba įsigyjamiems pagal licenciją iš išorės šaltinių laikantis ištiestosios rankos principo, taip pat konsultavimo ir lygiaverčių paslaugų, naudojamų tik projektui, išlaidos;

(e) papildomos pridėtinės išlaidos ir kitos veiklos išlaidos, įskaitant išlaidas medžiagoms, reikmenims ir panašiems produktams, tiesiogiai susidariusios vykdant projektą.

2.9.2. Miškų ūkio paskirties žemės konsolidavimo pagalba

(614) Komisija laikys, kad miškų ūkio paskirties žemės konsolidavimo pagalba yra suderinama su vidaus rinka pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punktą, jei ji atitiks šiose gairėse išdėstytus bendruosius vertinimo principus, (607) punkte nustatytą sąlygą ir šiame skirsnyje nustatytas sąlygas.

Tinkamos finansuoti išlaidos

(615) Tinkamos finansuoti išlaidos turi apimti tik patirtas faktines teisines, administracines ir tyrimų išlaidas, susijusias su žemės konsolidavimu.

3 skyrius. Pagalba kaimo vietovėms, bendrai finansuojama EŽŪFKP lėšomis arba teikiama kaip papildomas tokių bendrai finansuojamų priemonių nacionalinis finansavimas

(616) Šis skyrius taikomas:

(a) pagalbai, susijusiai su pagrindinių paslaugų teikimu ir infrastruktūra kaimo vietovėse[78];

(b) ne žemės ūkio verslo pradžios kaimo vietovėse pagalbai;

(c) agrarinės aplinkosaugos ir klimato srities įsipareigojimų vykdymo kaimo vietovėse pagalbai, teikiamai pagalbos gavėjams, kurie nėra ūkininkai;

(d) pagalbai, skiriamai dėl nepalankių konkrečios vietovės sąlygų, susidariusių dėl tam tikrų privalomų reikalavimų, pagalbos gavėjams, kurie nėra ūkininkai;

(e) pagalbai, kuria siekiama skatinti ir remti medvilnės arba maisto produktų kokybės sistemas ir ūkininkų naudojimąsi jomis;

(f) pagalbai, kuria skatinamas bendradarbiavimas kaimo vietovėse, įskaitant pagalbą dalyvavimui bendruomenės inicijuotos vietos plėtros (BIVP) projektuose ir Europos inovacijų partnerystės žemės ūkio našumo ir tvarumo srityje (EIP) veiklos grupių projektuose;

(g) savitarpio pagalbos fondų steigimo pagalbai.

(617) Komisija laikys, kad (614) punkte nurodyta pagalba yra suderinama su vidaus rinka pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punktą, jei ji atitiks šias sąlygas:

(a) pagalba bus įtraukta į BŽŪP strateginį planą, parengtą pagal Reglamentą (ES) Nr. XXX [SPR], ir ji bus skiriama kaip pagalba, bendrai finansuojama EŽŪFKP lėšomis, arba kaip papildomas nacionalinis tokios pagalbos finansavimas;

(b) pagalba nebus skiriama apyvartiniam kapitalui finansuoti, išskyrus atvejus, kai ji bus skiriama finansinėmis priemonėmis;

(c) pagalba nebus skiriama kaip veiklos pagalba, jeigu atitinkamuose Sąjungos teisės aktuose nėra aiškiai nustatytų išimčių;

(d) pagalba nebus skiriama sunkumų patiriančioms įmonėms, apibrėžtoms (32) punkto 63 apibrėžtyje;

---

[78] Sutarties 107, 108 ir 109 straipsniai taikomi pagrindinių paslaugų teikimo kaimo vietovėse pagalbai, jei ji yra valstybės pagalba, kaip apibrėžta Sutarties 107 straipsnio 1 dalyje, taip pat atsižvelgiant į valstybės pagalbos sąvokos išaiškinimą, pateiktą Komisijos pranešime dėl valstybės pagalbos sąvokos (OL C 262, 2016 7 19, p. 1).

(618) šio skyriaus nuostatomis nedaromas poveikis galimybei skirti valstybės pagalbą kaimo vietovėms pagal Sąjungos teisės aktus, taikomus visiems arba prekybos ir pramonės sektoriams.

(619) Investicijoms į energijos taupymą ir atsinaujinančiųjų išteklių energiją šios dalies 3 skyrius netaikomas. Tokia pagalba turi atitikti 2022 m. valstybės pagalbos klimatui, aplinkos apsaugai ir energetikai gairės, išskyrus atvejus, kai netaikoma pareiga apie ją pranešti.

III DALIS. PROCEDŪRINIAI KLAUSIMAI

1. *Pagalbos schemų taikymo trukmė ir vertinimas*

(620) Laikydamasi ankstesnėse gairėse nustatytos praktikos ir siekdama padidinti visų dabar taikomų pagalbos schemų skaidrumą bei užtikrinti, kad jos būtų reguliariai peržiūrimos, Komisija leis taikyti tik ribotos trukmės pagalbos schemas. Schemų, apimančių valstybės pagalbą intervencinėms priemonėms, kurios pagal Reglamentą (ES) [SPR] bendrai finansuojamos EŽŪFKP lėšomis, taikymo trukmė turėtų būti ne ilgesnė nei 2023–2027 m. programavimo laikotarpis. Tais atvejais, kai tai leidžiama pagal Sąjungos teisę, laikydamosi joje nustatytų sąlygų, valstybės narės gali ir toliau prisiimti naujus kaimo plėtros įsipareigojimus pagal Reglamentą (ES) [SPR] ir jo deleguotuosius ir įgyvendinimo aktus. Todėl Komisija šias gaires taikys ir naujiems įsipareigojimams. Kitos pagalbos schemos neturėtų būti taikomos ilgiau nei septynerius metus.

(621) Siekdama papildomai užtikrinti, kad konkurencijos ir prekybos iškraipymai būtų riboti, Komisija gali reikalauti, kad būtų apribotas tam tikrų schemų taikymo laikotarpis (paprastai ketveri metai ar trumpesnis laikotarpis) ir būtų atliekamas 40 punkte nurodytas vertinimas. Vertinamos bus tos schemos, kurių iškreipiamasis poveikis gali būti itin didelis, t. y. schemos, kurios gali reikšmingai apriboti arba iškraipyti konkurenciją, jei jų įgyvendinimas nebus laiku peržiūrėtas.

(622) Atsižvelgiant į vertinimo tikslus ir siekiant išvengti valstybėms narėms tenkančios neproporcingos naštos, susijusios su mažesnėmis pagalbos sumomis, vertinamos tik tos pagalbos schemos, kurių pagalbos biudžetai dideli, kurios turi naujoviškų bruožų ar kuriomis numatomi dideli rinkų, technologijų ar reglamentavimo pokyčiai. Vertinimą turi atlikti nuo pagalbą teikiančios institucijos nepriklausantis ekspertas, remdamasis bendra metodika; vertinimas turi būti paviešintas. Valstybės narės privalo kartu su atitinkama pagalbos schema pateikti vertinimo plano projektą, kuris bus neatsiejama Komisijos atliekamo schemos vertinimo dalis.

(623) Vertinimas turi būti pateikiamas Komisijai tinkamu laiku, kad ji galėtų įvertinti galimą pagalbos schemos galiojimo pratęsimą, ir bet kuriuo atveju – pasibaigus schemos galiojimui. Rengiant paskesnes pagalbos priemones, kurių tikslas panašus, turi būti atsižvelgiama į vertinimo rezultatus.

2. *Nuostata dėl peržiūros*

(624) Veiksmams, kurie įgyvendinami pagal II dalies 1.1.4 ir 1.1.5, 1.1.8 ir 2.3 skirsnius, turėtų būti numatyta nuostata dėl peržiūros, kuria siekiama užtikrinti, kad tuos veiksmus būtų galima pakoreguoti, jei būtų iš dalies pakeisti tuose skirsniuose nurodyti atitinkami privalomi standartai, reikalavimai arba įpareigojimai, kuriuos turi viršyti tuose skirsniuose nurodyti įsipareigojimai.

(625) Pagal II dalies 1.1.4 ir 1.1.5, 1.1.8 ir 2.3 skirsnius įgyvendinamiems veiksmams, kurie tęsiasi ir pasibaigus 2023–2027 m. kaimo plėtros programavimo laikotarpiui, turėtų būti numatyta nuostata dėl peržiūros, kad tuos veiksmus būtų galima pakoreguoti pritaikant prie kito programavimo laikotarpio teisinės sistemos.

(626) Jei pagalbos gavėjas nepritars (622) ir (623) punktuose nurodytoms korekcijoms arba jų neįgyvendins, įsipareigojimo galiojimas pasibaigs, o pagalbos suma turėtų būti sumažinta taip, kad neviršytų pagalbos sumos, atitinkančios laikotarpį iki įsipareigojimo galiojimo pabaigos.

3. *Ataskaitų teikimas ir stebėjimas*

(627) Pagal Tarybos reglamentą (ES) 2015/1589[79] ir Komisijos reglamentą (EB) Nr. 794/2004[80] valstybės narės Komisijai turi pateikti metines ataskaitas.

(628) Metinėje ataskaitoje taip pat turi būti pateikiama ir ši informacija:

(a) informacija atitinkamas gyvūnų ligas arba augalų kenkėjus – pagal II dalies 1.2.1.3 skirsnį;

(b) meteorologinė informacija apie gaivalinių nelaimių arba meteorologinio reiškinio, kuris gali būti prilyginamas gaivalinei nelaimei, tipą, laiką, santykinį dydį ir vietą – atitinkamai pagal II dalies 1.2.1.1 ir 1.2.1.2 skirsnius.

(629) Komisija pasilieka teisę kiekvienu konkrečiu atveju reikalauti papildomos informacijos apie esamas pagalbos schemas, jei tai būtina tam, kad ji galėtų vykdyti savo įsipareigojimus pagal Sutarties 108 straipsnio 1 dalį.

(630) Valstybės narės privalo užtikrinti, kad būtų saugomi išsamūs duomenys apie visas su pagalbos skyrimu susijusias priemones. Tokiuose įrašuose turi būti nurodyta visa informacija, kurios reikia norint nustatyti, ar įvykdytos visos šiose gairėse nustatytos sąlygos dėl (kai taikytina) tinkamų finansuoti išlaidų ir didžiausio leidžiamo pagalbos intensyvumo. Šie įrašai turi būti saugomi 10 metų nuo pagalbos skyrimo dienos ir turi būti pateikti Komisijai, jei ji to paprašo.

4. *Gairių taikymas*

(631) Komisija šias gaires taikys nuo 2023 m. sausio 1 d.

(632) Komisija šias gaires taikys visoms pagalbos priemonėms, apie kurias pranešama ir dėl kurių jos prašoma priimti sprendimą po 2023 m. sausio 1 d., – net jei apie pagalbą pranešta iki tos dienos. Tačiau pagal patvirtintas pagalbos schemas teikiama individuali pagalba, apie kurią pranešama Komisijai vykdant pareigą atskirai pranešti apie tokią pagalbą, bus vertinama remiantis gairėmis, kurios taikomos patvirtintai pagalbos schemai, kuria remiantis individuali pagalba teikiama.

(633) Neteisėta pagalba bus vertinama laikantis taisyklių, galiojusių pagalbos suteikimo dieną. Individuali pagalba, suteikta pagal neteisėtą pagalbos schemą, bus vertinama remiantis gairėmis, kurios taikomos neteisėtai pagalbos schemai individualios pagalbos suteikimo metu.

---

[79] 2015 m. liepos 13 d. Tarybos reglamentas (ES) 2015/1589, nustatantis išsamias Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 108 straipsnio taikymo taisykles (OL L 248, 2015 9 24, p. 9).

[80] 2004 m. balandžio 21 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 794/2004, įgyvendinantis Tarybos reglamentą (ES) 2015/1589, nustatantį išsamias Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 108 straipsnio taikymo taisykles (OL L 140, 2004 4 30, p. 1).

(634) 2014 m. valstybės pagalbos žemės ūkio ir miškininkystės sektoriams ir kaimo vietovėse gairės[81] panaikinamos nuo tos dienos, kurią bus pradėtos taikyti šios gairės. EŽŪFKP lėšomis bendrai finansuojamų kaimo plėtrai skirtų intervencinių priemonių atveju, kai tai leidžiama pagal Sąjungos teisę, laikydamosi taikomose kaimo plėtros taisyklėse nustatytų sąlygų, valstybės narės gali ir toliau prisiimti naujus įsipareigojimus pagal ankstesnes 2014 m. valstybės pagalbos žemės ūkio ir miškininkystės sektoriams ir kaimo vietovėse gairių, laikydamosi tų gairių 719 punkto.

(635) Šias gaires Komisija bet kada gali nuspręsti peržiūrėti arba iš dalies pakeisti, jei tai reikalinga dėl priežasčių, susijusių su konkurencijos politika, arba siekiant atsižvelgti į kitas Sąjungos politikos sritis (pavyzdžiui, žemės ūkio ir kaimo plėtros arba žmonių ir gyvūnų sveikatos, augalų apsaugos ir aplinkos bei klimato politiką) ir tarptautinius įsipareigojimus, arba dėl kitų pagrįstų priežasčių.

5. *Pasiūlymai dėl atitinkamų priemonių*

(636) Atsižvelgdama į Sutarties 108 straipsnio 1 dalį, Komisija siūlo valstybėms narėms iš dalies pakeisti savo esamas pagalbos sistemas, kad šių gairių būtų laikomasi ne vėliau kaip nuo 2023 m. birželio 30 d.

(637) Valstybės narės raginamos per du mėnesius nuo šių gairių paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* pareikšti aiškų besąlygišką pritarimą šioms pasiūlytoms atitinkamoms priemonėms. Nesulaukusi atsakymo Komisija darys prielaidą, kad atitinkama valstybė narė siūlomoms priemonėms nepritaria.

[81] OL C 204, 2014 7 1, p. 1.